

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԺՈՂՈՎԻ ՆԱԽԱԳԱՀ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ՎԱՐՉԱՊԵՏ
ՊԱՐՈՆ Տ. ՍԱՐԳՍՅԱՆԻՆ

Հարգելի պարոն Վարչապետ

Առաջնորդվելով «Ազգային ժողովի կանոնակարգ» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 53-րդ հոդվածով Ձեզ եմ ուղարկում նախորդ գումարման Ազգային ժողովում քննարկված առաջին և երկրորդ ընթերցմամբ ընդունված օրենքների նախագծերը:

Խնդրում եմ քննարկել և ներկայացնել եզրակացություններ՝ վերոհիշյալ օրենքների նախագծերը հերթական ընթերցմամբ քննարկելու նպատակահարմարության մասին:

Հ. Արրուկանյան
Հ. ԱՐՐԱՀԱՄՅԱՆ

2012 թ. հուլիսի 2

Ն - 103

« ՀԱՄԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ
ԱՇԽԱՏԱԿԱԶՄ
ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԲԱԺԻՆ
Մտերց թիվ *02-17117*
02.07 20*12*

Ըստ բոլոր հանձնաժողովների

Փաստաթղթի կոդ	Փաստաթղթի անվանում, հեղինակ, ներկայացման ամսաթիվ
<p><u>4-530-09.02.2009-ԳԲ-010/0</u> <u>4-530-09.02.2009-ԳԲ-010/1</u> <u>4-530-09.02.2009-ԳԲ-010/2</u></p>	<p>1. «Բնապահպանական վերահսկողության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում փոփոխություններ կատարելու մասին Հեղինակ՝ ԶԳ կառավարություն 06.02.2009 Չեկուցող՝ ԶԳ բնապահպանության նախարար Ա.Հարությունյան</p>
<p><u>4-530¹-09.02.2009-ԳԲ-010/0</u> <u>4-530¹-09.02.2009-ԳԲ-010/1</u> <u>4-530¹-09.02.2009-ԳԲ-010/2</u></p>	<p>2. Բնապահպանական օրենսդրության պահանջների կատարման նկատմամբ ինքնահսկում իրականացնելու մասին Հեղինակ՝ ԶԳ կառավարություն 06.02.2009 Չեկուցող՝ ԶԳ բնապահպանության նախարար Ա.Հարությունյան</p>
<p><u>4-530²-09.02.2009-ԳԲ-010/0</u> <u>4-530²-09.02.2009-ԳԲ-010/1</u> <u>4-530²-09.02.2009-ԳԲ-010/2</u></p>	<p>3. Վարչական իրավախախտումների վերաբերյալ Հայաստանի Հանրապետության օրենսգրքում լրացումներ եւ փոփոխություններ կատարելու մասին Հեղինակ՝ ԶԳ կառավարություն 06.02.2009 Չեկուցող՝ ԶԳ բնապահպանության նախարար Ա.Հարությունյան</p>
<p><u>4-079-15.08.2007,26.12.2007-ՏԳ-010/0</u> <u>4-079-15.08.2007,26.12.2007-ՏԳ-010/1</u></p>	<p>4. «Պետական ոչ առետրային կազմակերպությունների մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում փոփոխություններ եւ լրացումներ կատարելու մասին Հեղինակ՝ ԶԳ կառավարություն 15.08.2007</p>
<p><u>4-079¹-15.08.2007,26.12.2007-ՏԳ-010/0</u> <u>4-079¹-15.08.2007,26.12.2007-ՏԳ-010/1</u></p>	<p>5. «Բաժնետիրական ընկերությունների մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում լրացում կատարելու մասին Հեղինակ՝ ԶԳ կառավարություն 15.08.2007</p>
<p><u>Պ-330-17.09.2008-ԳԿ-010/0</u> <u>Պ-330-17.09.2008-ԳԿ-010/1</u></p>	<p>6. «Հայաստանի Հանրապետության տոների եւ հիշատակի օրերի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում լրացում կատարելու մասին Հեղինակներ՝ Վահան Հովհաննեսյան, Լիլիթ Գալստյան, Արա Նռանյան, Արմեն Ռուստամյան, Արծմին Մինասյան, Արտուր Շահբազյան 17.09.2008</p>
<p><u>Պ-380-21.11.2008,27.01.2009-ՄԻ-010/0</u> <u>Պ-380-21.11.2008,27.01.2009-ՄԻ-010/1</u></p>	<p>7. «Խղճի ազատության եւ կրոնական կազմակերպությունների մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում փոփոխություններ եւ լրացումներ կատարելու մասին Հեղինակներ՝ Նաիրա Չոհրաբեյան, Վիկտոր Դալլաբեյան, Հեղինե Բիշարյան, Լիլիթ Գալստյան 20.11.2008</p>
<p><u>Պ-380¹-21.11.2008,27.01.2009-ՄԻ-010/0</u> <u>Պ-380¹-21.11.2008,27.01.2009-ՄԻ-010/1</u></p>	<p>8. Հայաստանի Հանրապետության քրեական օրենսգրքում փոփոխություն կատարելու մասին Հեղինակներ՝ Նաիրա Չոհրաբեյան, Վիկտոր Դալլաբեյան, Հեղինե Բիշարյան, Լիլիթ Գալստյան 20.11.2008</p>
<p><u>4-237-18.03.2008-ԳԿ-010/0</u> <u>4-237-18.03.2008-ԳԿ-010/1</u></p>	<p>9. «Փաստաթղթերի (վավերագրերի) պարտադիր օրինակի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում փոփոխություններ եւ լրացումներ կատարելու մասին Հեղինակ՝ ԶԳ կառավարություն 17.03.2008 Չեկուցող՝ ԶԳ մշակույթի նախարարի տեղակալ Գագիկ Գյուրջյան</p>
<p><u>4-353¹-20.04.2009-ՏՏ-010/0</u> <u>4-353¹-20.04.2009-ՏՏ-010/1</u></p>	<p>10. «Հայաստանի Հանրապետության բյուջետային համակարգի մասին» ԶԳ օրենքում փոփոխություններ եւ լրացումներ կատարելու մասին Հեղինակ՝ ԶԳ կառավարություն 20.04.2009 Չեկուցող՝ ԶԳ տարածքային կառավարման նախարարի առաջին տեղակալ Վ.Տերտերյան</p>
<p><u>4-353-16.10.2008,20.04.2009-ՏՏ-010/0</u> <u>4-353-16.10.2008,20.04.2009-ՏՏ-010/1</u></p>	<p>11. Ֆինանսական համահարթեցման մասին Հեղինակ՝ ԶԳ կառավարություն 20.04.2009 Չեկուցող՝ ԶԳ տարածքային կառավարման նախարարի առաջին տեղակալ Վ.Տերտերյան</p>

<p><u>Պ-545-24.02.2009-ՊԿ-010/0</u> <u>Պ-545-24.02.2009-ՊԿ-010/1</u></p>	<p>12. «Հայաստանի Հանրապետության պատվավոր կոչումների մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում լրացումներ կատարելու մասին <u>Հեղինակներ՝ Լիլիթ Գայստյան, Վահան Հովհաննեսյան, Միքայել Մանուկյան, Արծվիկ Մինասյան, Անահիտ Բախշյան, Հեղինե Բիշարյան</u> 24.02.2009</p>
<p><u>Պ-418-26.12.2008-ՊԻ-010/0</u> <u>Պ-418-26.12.2008-ՊԻ-010/1</u></p>	<p>13. Հայաստանի Հանրապետության քրեական դատավարության օրենսգրքում լրացում կատարելու մասին <u>Հեղինակ՝ Լարիսա Այվազյան</u> 25.12.2008</p>
<p><u>Կ-866-02.04.2010-ԱՄ-010/0</u> <u>Կ-866-02.04.2010-ԱՄ-010/1</u></p>	<p>14. Վարչական իրավախախտումների վերաբերյալ Հայաստանի Հանրապետության օրենսգրքում լրացումներ կատարելու մասին <u>Հեղինակ՝ ՀՀ կառավարություն</u> 02.04.2010 Ձեկուցող՝ ՀՀ առողջապահության նախարարի տեղակալ Թ.Հակոբյան</p>
<p><u>Պ-1083-08.02.2011.18.03.2011-ՊԻ-010/0</u> <u>Պ-1083-08.02.2011.18.03.2011-ՊԻ-010/1</u></p>	<p>15. Հայաստանի Հանրապետության քրեական օրենսգրքում փոփոխություններ կատարելու մասին <u>Հեղինակ՝ Վիկտոր Դալլաբյան</u> 07.02.2011</p>
<p><u>Պ-791-08.04.2009.20.05.2011-ՏՀ-010/0</u> <u>Պ-791-08.04.2009.20.05.2011-ՏՀ-010/1</u></p>	<p>16. «Սննդամթերքի անվտանգության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում լրացումներ կատարելու մասին <u>Հեղինակներ՝ Խաչիկ Հարությունյան, Հեղինե Բիշարյան, Իշխան Խաչատրյան, Հովհաննես Մարգարյան</u> 06.04.2011</p>
<p><u>Պ-1175-20.05.2011-ՏՀ-010/0</u> <u>Պ-1175-20.05.2011-ՏՀ-010/1</u></p>	<p>17. Հայաստանի Հանրապետության հողային օրենսգրքում փոփոխություն կատարելու մասին <u>Հեղինակներ՝ Գայուստ Սահակյան, Վարդան Ավագյան, Հեղինե Բիշարյան, Գոհար Ենոբյան</u> 20.05.2011</p>
<p><u>Կ-737-14.10.2009-ՏՀ-010/0</u> <u>Կ-737-14.10.2009-ՏՀ-010/1</u></p>	<p>18. «Թանկարժեք մետաղների մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում լրացումներ եւ փոփոխություններ կատարելու մասին <u>Հեղինակ՝ ՀՀ կառավարություն</u> 13.10.2009 Ձեկուցող՝ ՀՀ Ֆինանսների նախարար Տ.Դավթյան</p>
<p><u>Կ-1112-04.04.2011-ՏՀ-010/0</u> <u>Կ-1112-04.04.2011-ՏՀ-010/1</u></p>	<p>19. «Առետրի եւ ծառայությունների մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում փոփոխություններ եւ լրացումներ կատարելու մասին <u>Հեղինակ՝ ՀՀ կառավարություն</u> 01.04.2011 Ձեկուցող՝ ՀՀ Էկոնոմիկայի նախարար Տիգրան Դավթյան</p>
<p><u>Կ-1112¹-04.04.2011-ՏՀ-010/0</u> <u>Կ-1112¹-04.04.2011-ՏՀ-010/1</u></p>	<p>20. «Տեղական տուրքերի եւ վճարների մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում փոփոխություններ եւ լրացումներ կատարելու մասին <u>Հեղինակ՝ ՀՀ կառավարություն</u> 01.04.2011 Ձեկուցող՝ ՀՀ Էկոնոմիկայի նախարար Տիգրան Դավթյան</p>
<p><u>Կ-1112²-04.04.2011-ՏՀ-010/0</u> <u>Կ-1112²-04.04.2011-ՏՀ-010/1</u></p>	<p>21. «Տեղական ինքնակառավարման մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում փոփոխություն եւ լրացում կատարելու մասին <u>Հեղինակ՝ ՀՀ կառավարություն</u> 01.04.2011 Ձեկուցող՝ ՀՀ Էկոնոմիկայի նախարար Տիգրան Դավթյան</p>
<p><u>Կ-1112³-04.04.2011-ՏՀ-010/0</u> <u>Կ-1112³-04.04.2011-ՏՀ-010/1</u></p>	<p>22. Վարչական իրավախախտումների վերաբերյալ Հայաստանի Հանրապետության օրենսգրքում փոփոխություններ եւ լրացում կատարելու մասին <u>Հեղինակ՝ ՀՀ կառավարություն</u> 01.04.2011 Ձեկուցող՝ ՀՀ Էկոնոմիկայի նախարար Տիգրան Դավթյան</p>
<p><u>Կ-1207-12.07.2011-ԱՄ-010/0</u> <u>Կ-1207-12.07.2011-ԱՄ-010/1</u></p>	<p>23. «Մարդու իմունային անբավարարության վիրուսից առաջացած հիվանդության կանխարգելման մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում լրացումներ կատարելու մասին <u>Հեղինակ՝ ՀՀ կառավարություն</u> 12.07.2011 Ձեկուցող՝ ՀՀ առողջապահության նախարար Հ.Բուշկյան</p>

<p><u>Կ-956-28.07.2010-ՊՁ-010/0</u> <u>Կ-956-28.07.2010-ՊՁ-010/1</u></p>	<p>24. «Սպառողական կոոպերացիայի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում փոփոխություն կատարելու մասին Հեղինակ՝ Գր կառավարություն 28.07.2010 Ձեկուցող՝ Գր գյուղատնտեսության նախարար Գ.Ալավերդյան</p>
<p><u>Պ-1236-09.09.2011.21.10.2011-ՊԻ-010/0</u> <u>Պ-1236-09.09.2011.21.10.2011-ՊԻ-010/1</u></p>	<p>25. Հայաստանի Հանրապետության վարչական դատավարության օրենսգրքում փոփոխություն կատարելու մասին Հեղինակներ՝ <u>Գալուստ Սահակյան, Ռաֆիկ Պետրոսյան, Վարդան Բոստանջյան, Հովհաննես Մարգարյան, Արամ Սահարյան</u> 08.09.2011</p>
<p><u>Կ-1259-13.10.2011-ՄԻ-010</u> <u>Պ-422-09.01.2009-ՄԻ-010 /0</u> <u>Կ-1259-13.10.2011-ՄԻ-010</u> <u>Պ-422-09.01.2009-ՄԻ-010 /1</u></p>	<p>26. Կանանց եւ տղամարդկանց հավասար իրավունքների եւ հավասար հնարավորությունների ապահովման մասին Հեղինակներ՝ Գր կառավարություն, <u>Հեղինե Բիշառյան, Հովհաննես Մարգարյան</u> 02.12.2011</p>
<p><u>Կ-1225-02.09.2011-ՏՀ-010/0</u> <u>Կ-1225-02.09.2011-ՏՀ-010/1</u></p>	<p>27. «Երկաթուղային տրանսպորտի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում փոփոխություններ եւ լրացումներ կատարելու մասին Հեղինակ՝ Գր կառավարություն 01.09.2011 Ձեկուցող՝ Գր տրանսպորտի եւ կապի նախարար Մանուկ Վարդանյան</p>
<p><u>Կ-1225¹-02.09.2011-ՏՀ-010/0</u> <u>Կ-1225¹-02.09.2011-ՏՀ-010/1</u></p>	<p>28. Վարչական իրավախախտումների վերաբերյալ Հայաստանի Հանրապետության օրենսգրքում լրացում եւ փոփոխություն կատարելու մասին Հեղինակ՝ Գր կառավարություն 01.09.2011 Ձեկուցող՝ Գր տրանսպորտի եւ կապի նախարար Մանուկ Վարդանյան</p>
<p><u>Պ-873-15.04.2010-ՊԿ-010/0</u> <u>Պ-873-15.04.2010-ՊԿ-010/1</u></p>	<p>29. «Տեղեկատվության ազատության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում լրացում կատարելու մասին Հեղինակներ՝ <u>Վահան Հովհաննեսյան, Կարեն Վարդանյան, Արա Նոսրյան, Արտյուր Շահբազյան, Արծվիկ Մինասյան, Արմեն Ռուստամյան</u> 15.04.2010</p>
<p><u>Կ-1017-11.11.2010-ՏՀ-010/0</u> <u>Կ-1017-11.11.2010-ՏՀ-010/1</u></p>	<p>30. «Բաժնետիրական ընկերությունների մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում լրացում կատարելու մասին Հեղինակ՝ Գր կառավարություն 10.11.2010 Ձեկուցող՝ Գր ֆինանսների նախարարի տեղակալ Վ.Արամյան</p>
<p><u>Կ-1017¹-11.11.2010-ՏՀ-010/0</u> <u>Կ-1017¹-11.11.2010-ՏՀ-010/1</u></p>	<p>31. «Արժեթղթերի շուկայի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում լրացում կատարելու մասին Հեղինակ՝ Գր կառավարություն 10.11.2010 Ձեկուցող՝ Գր ֆինանսների նախարարի տեղակալ Վ.Արամյան</p>
<p><u>Կ-1262-31.10.2011-ՏՀ-010/0</u> <u>Կ-1262-31.10.2011-ՏՀ-010/1</u></p>	<p>32. «Երկակի նշանակության ապրանքների արտահանման, Հայաստանի Հանրապետության տարածքով դրանց տարանցիկ փոխադրման, ինչպես նաեւ երկակի նշանակության տեղեկատվության եւ մտավոր գործունեության արդյունքների փոխանցման նկատմամբ հսկողության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում լրացում եւ փոփոխություն կատարելու մասին Հեղինակ՝ Գր կառավարություն 28.10.2011 Ձեկուցող՝ Գր էկոնոմիկայի նախարար Տ.Դավթյան</p>

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԺՈՂՈՎԻ
ՈՐՈՇՈՒՄԸ

ՄԻ ՇԱՐՔ ՕՐԵՆՔՆԵՐԻ ՆԱԽԱԳԾԵՐ ԵՐԿՐՈՐԴ ԸՆԹԵՐՑՄԱՍԸ
ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒ ՍԱՄԻՆ

Հայաստանի Հանրապետության Ազգային ժողովը ՈՐՈՇՈՒՄ Է.

Ընդունել «Բնապահպանական օրենսդրության պահանջների կատարման նկատմամբ ինքնահսկում իրականացնելու մասին», «Կարչական իրավախախտումների վերաբերյալ Հայաստանի Հանրապետության օրենսգրքում լրացումներ և փոփոխություններ կատարելու մասին» և «Բնապահպանական վերահսկողության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում փոփոխություններ կատարելու մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքների նախագծերի փաթեթը երկրորդ ընթերցմամբ:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ԱԶԳԱՅԻՆ ԺՈՂՈՎԻ ՆԱԽԱԳԱՀ

Հ.ԱՐԲԱՀԱՄՅԱՆ

21 մարտի 2011 թվականի,
քաղ. Երևան
ԱԺՈ - 959 - Լ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ՕԲՆՆԵՐ

ՔԱՆՈՒՆԱԿՈՒՄԱՆ ՕՐԵՆՆԵՐԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ՎԵՐԻՔՆԵՐԻ ՎԱՏԱԿԱՆ
ՆԱԽՏԱՄԱՐ ԻՆՏԵՆՍԻՎՈՒՄ ԻՐԱԳԱՎԱՅՆՎՈՒՄ ԵՄԱՐԻ

ՔԼՈՒՄ 1
ԸՆԴՀԱՆՈՒՄ ԴՐՈՒՑՑՆՆԵՐ

Հոդված 1. Օրենքի կարգադրման առարկան

Մայն օրենքով սահմանվում են հրավարման վանակը կործինց իրենց արտադրական պրոցեսի, դրա ընթացքում առաջացած շրջակա միջավայրի վրա վնասակար ազդեցություն ունեցող արևոտող գույքերի (այսուհետ՝ վնասակար գույքեր կամ արտաող գույքեր) և օգտագործող իանքի նկատմամբ ինքնահսկման (այսուհետ՝ ինքնահսկում) իրականացման իրավական հիմքերը:

Հոդված 2. Օրենքի գործողության ոլորտը

Օրենքի գործողությունը սուղաժիում է սայն օրենքի 12-16 հոդվածներով սահմանված իրավարանական անձանց (այսուհետ՝ կազմակերպություն) և բնապահպանության բնագավառի պետական կառավարման իրազոր մարմնի (այսուհետ՝ իրազոր մարմն) վրա:

Հոդված 3. Ինքնահսկման մասին օրենքությունը

1. Բնապահպանման օրենքություն պահանջների նկատմամբ ինքնահսկում իրականացնելու մասին օրենքությունը բարելավում է Հայաստանի Հանրապետության Մահմանադրությանից, Հայաստանի Հանրապետության օրենքներից, սայն օրենքի և իրավական այլ ակտերից:

2. Եթե Հայաստանի Հանրապետության միջազգային պայմանագրերով սահմանված են այլ նորմեր, քան նախատեսված են սայն օրենքով, ապա կիրառվում են միջազգային պայմանագրերի նորմերը:

Հոդված 4. Օգտագործող իրենական հասկացությունները

1. Մայն օրենքում օգտագործվում են հետևյալ իրենական հասկացությունները.
1) ինքնահսկում՝ չստիպարում և (կամ) հաշվարկային մթերների հիման վրա դիտարկումներով կազմակերպության կողմից իր արտադրական պրոցեսի վիճակի, այդ բլանի՝ իանքի օգտագործման, դրա ընթացքում առաջացած վնասակար գույքերի որակի ու քանակի, օգտագործվող բնական ռեսուրսների որակի ու քանակի և բնապահպանման օրենքություն պահանջներից շրջակա միջավայրի վիճակի համապատասխանության գնահատման գործընթաց:
2) մշտական (անընդհատ) հսկողություն՝ լիազոր մարմնի կողմից հաստատված կազմակերպության ինքնահսկման ծրագրով պարամետրերը չստիպարման ժամանակաշրջան (սահմանված կարգով չպահանջ մեթոդներին համապատասխան) սահմանվող չափանիշների պարբերականություն:

3) իանք կազմակերպության արտադրական գործարկման և շահագործման ժամանակ օգտագործվող գույքեր, բնական ու էներգետիկ ռեսուրսներ:

4) գույք՝ կազմակերպության արտադրական գործարկման և շահագործման ժամանակ օգտագործվող կամ առաջացող ցանկացած քիմիական տարր և դրա միացություններ:

5) վնասակար գույքեր կամ արտաող գույքեր՝ արտադրության պրոցեսում կայանքի առանձին կամ ղեկավարման (սիտակի) աղբյուրներից մեկուրտային օդ, ցուպին ռեսուրսներ և իող կատարվող արտահանություն, արտամթերոաններում, ինչպես նաև արտադրության բաժանմանում պարունակվող վնասակար ազդեցություն ունեցող գույքեր:

6) արտաող՝ գործունեության արյունքում առաջացող վնասակար գույքերի աղբյուր կամ անուղղակի ազդեցություն մեկուրտային օդի, իանքի կամ ցուպին ռեսուրսների վրա, որը կարող է վնասակար ազդեցություն ունեցող մարդու առաջնության կամ շրջակա միջավայրի վրա, կատարվող կամ խաթարել շրջակա միջավայրի և դրա օդերակար հատկությունների անորոշականությունը:

7) քաղաղություն՝ լիազոր մարմնի կողմից սղող փաստաթուղթ, որը պարունակում է օրենքությամբ պահանջների համապատասխանությունն ապահովող, որոշ պայմանների պահպանմամբ անթող կազմակերպության կամ դրա մե մասի կամ առանձին տեղանակի շահագործումը թույլատրող գույքեր որոշման մաս կամ անթողական որոշում (կամ մի բանի այդպիսի որոշումներ): Երայտվությունը կարող է վերաբերել եույն վայրում գտնվող և եույն կազմակերպության կողմից շահագործվող մեկ կամ մի քանի օբյեկտներին կամ օբյեկտների մասերին:

8) շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատում (ազդեցության գնահատում)՝ կազմակերպության գործունեության հետևանքով շրջակա միջավայրի՝ մթերությունն օդի, ցուպին ռեսուրսների, իանքի, ընթացի, կենդանական ու բուսական աշխարհի, լանդշաֆտի (աշխարհագրական բաղադրի համաժառ տեղանակ, բնապահպան, կենդանի, գույքական աղբերների և մշակութային ժառանգության, ինչպես նաև տիպը գործունեության փոխկապակցվածության կամ որևորակի կամ անուղղակի ներգործության գնահատում պարբերական վերլուծության միջոցով:

9) շահագործման պայմանների փոփոխություն՝ կազմակերպության արտադրական գործընթացների այնպիսի փոփոխություններ, որոնք կարող են դրական կամ բացասական ազդեցություն ունեցող շրջակա միջավայրի վրա:

10) առաջնային հաշվառման գնահատություն՝ լիազոր մարմնի կողմից սահմանված ինքնահսկման արդյունքների գրանցման թթային մակարի փաստաթուղթ և դրան համապատասխան համապարգային ծրագիր:

Հոդված 5. Ինքնահսկման իրականացման նպատակն ու խնդիրները

1. Ինքնահսկման իրականացման նպատակը՝ միջոցների ու ընթացակարգերի կիրառմամբ շրջակա միջավայրի արտաողման համայնք կամ կազմակերպությունն է և (կամ) շրջակա միջավայրի արտաողման ծագարներովանության նվազեցումը:

2. Ինքնահսկման իրականացման ինքնական խնդիրներն են՝

1) բնապահպանական օրենքության պահանջների կատարման նպատակով կազմակերպության կողմից իր գործունեության նկատմամբ անընդհատ հսկողության իրականացման ապահովումը:
2) շրջակա միջավայրի վրա վնասակար ներգործությունների կանխարգելման և (կամ) նվազեցման ապահովումը:

3) բնական ռեսուրսների գերշահագործման կանխարգելման ապահովումը:

4) շրջակա միջավայրի վիճակի և շրջակա միջավայրի վրա կազմակերպության գործունեության ազդեցության գնահատման վերաբերյալ հավաստի տեղեկատվության ապահովումը:

Հոդված 6. Ինքնահսկման սկզբունքները

Ինքնահսկման սկզբունքներն են՝

- 5) օգտակար համեմունքների արդյունահանման և վերանշակման միասնամարտ:
 3. Չափումները կատարվում են Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրության սահմանված կարգով չափաքանակված սարքերով ու սարքավորումներով:
- Չափման լաբորատոր ներքոնորի կերտման դեպքում կազմակերպությունը այն կարող է ցույց պատկերել հավատարմագրված համապատասխան լաբորատորիայի:

Հորված 12. Մթնոլորտային օդն արտոտող գյուղերի արտաբերումների միասնամարտ ինքնահսկումն ու հաշվետվությունը:

1. Մթնոլորտային օդ կատարվող արտոտող գյուղերի արտաբերումների որակապես և քանակական պարամետրերի միասնամարտ ինքնահսկումն ու հաշվետվությունը են այն կազմակերպությունները, որոնք առաջիկա ցույցն նախագծային արտաբերումների վրա հաշվարկված օդի պահանջվող օգտագործումը հավասար կամ գերազանցում է վարչականում տաս հազար խորանարդ մետր չափանիշը:

2. Մթնոլորտային օդ կատարվող արտոտող գյուղերի արտաբերումների չափումները իրականացվում են յուրաքանչյուր կազմակերպության ու անկազմակերպ աճյաթի արքյուրներին, այդ թվում՝ արտադրական հարթակներում տեղադրված արտադրական թափոնների և շարժական արքյուրներից մթնոլորտային օդ արտաբերվող զանգվածի, լեռնված և պինդ մասնիկների քանակական ու որակական արտաբերողների միասնամարտ:

3. Մթնոլորտային օդ արտաբերվող, չափման ներքակ արտաբերող գյուղերը սահմանված են լիազոր մարմնի կողմից տվյալ կազմակերպությանը տրված արտաբերումների թույլտվությունը (այսուհետև՝ արտաբերումների թույլտվություն):

4. Մյայն հորվածի 1-ին մասով սահմանված կազմակերպությունները մթնոլորտային օդ կատարվող արտոտող գյուղերի արտաբերումների չափումների որակապես և քանակական պարամետրերի, ներշնչման կետերի ու ժամանակի և արտաբերումն արքյուրների վերաբերյալ տվյալները գրանցում են մթնոլորտային օդ կատարվող արտաբերումների առաջնային հաշվառման գրանցամատյանում:

5. Մթնոլորտային օդ կատարվող արտաբերումների առաջնային հաշվառման գրանցամատյանի մեկ և վերջնան կարգը սահմանում է լիազոր մարմինը:

6. Մթնոլորտային օդ արտաբերումների միասնամարտ ինքնահսկման գտնադրային տվյալները լիազոր մարմին են ներկայացվում Հայաստանի Հանրապետության վերահսկողության օրենսդրության սահմանված համապատասխան կարգով և փնտխեզրակա հաշվետվություններով և սույն օրենքի 19-րդ հորվածով սահմանված կարգով:

Հորված 13. Ջրային ռեսուրսները արտոտող գյուղերի արտաբերողների և արտադրության պլոցեհում օգտագործվող ջրային ռեսուրսների միասնամարտ ինքնահսկումն ու հաշվետվությունը:

1. Ջրային ռեսուրսներն արտոտող գյուղերի արտաբերողների ինքնահսկումն իրականացնում են այն կազմակերպությունները, որոնք արտաբերված կալիված գյուղերի կամ թթվածնի կենսաթթված կալիված տարիկան քանակությունը կազմում է 1 տոննա և ավելի կամ ծամր մետաղների գտնադրային քանակությունը տարեկան կազմում է հարյուր կգ և ավելի:

2. Մյայն հորվածի 1-ին մասով սահմանված կազմակերպությունները վնասակար գյուղերի միասնամարտ չափումներն իրականացնում են լիազոր մարմնի կողմից տվյալ կազմակերպությանը տրված ջրօգտագործման թույլտվությամբ (այսուհետև՝ ջրօգտագործման թույլտվություն) սահմանված թույլ վնասակար գյուղերի միասնամարտ:

3. Կազմակերպության արտադրական պլոցեհում օգտագործվող ջրային ռեսուրսի միասնամարտ ինքնահսկումն են իրականացնում այն կազմակերպությունները, որոնք Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրության սահմանված կարգով տրված ջրօգտագործման թույլտվությամբ սահմանված ջրօգտագործման ծավալները գերազանցում են վարչականում տաս լիտր քանակությամբ (քաղաքային հիդրոտեխնիկայի և

միջնադարական նպատակներով ջրօգտագործման) կամ ունեն ջրատնտեսական համակարգ թույլտվության սահմանային արտաբերող համապատասխան թույլտվություն:

4. Կազմակերպության կողմից ջրային ռեսուրսները արտոտող գյուղերի արտաբերողների միասնամարտ ինքնահսկումն են իրականացնում այն կալիված գյուղերի և թաց ջրային ակազան արտաբերող վնասակար գյուղերի և միասնամարտների քանակական և որակական պարամետրերի, ջրային ռեսուրսների վրա անտարակի վնասակար ազդեցություն ունեցող արտաբերողի, ջրային ռեսուրսների վրա անտարակի վնասակար ազդեցություն բաղնալ աշխատանքների կատարման միասնամարտ:

5. Կազմակերպության կողմից ջրային ռեսուրսները և համապատասխան թափվող արտոտող գյուղերի և համապատասխան ջրօգտագործման ծավալները սահմանվում են լիազոր մարմնի կողմից տվյալ կազմակերպությանը տրված ջրօգտագործման թույլտվությամբ:

6. Մյայն հորվածի 1-ին մասով սահմանված կազմակերպությունները ջրային ռեսուրսները թափվող արտոտող գյուղերի արտաբերողների չափումների որակապես և քանակական պարամետրերի, ներշնչման կետերի ու ժամանակի, արտաբերողի, արտաբերման արքյուրների վերաբերյալ տվյալները գրանցում են ջրային ռեսուրսները կատարվող արտոտող գյուղերի արտաբերողների առաջնային հաշվառման գրանցամատյանում:

7. Մյայն հորվածի 3-րդ մասով սահմանված կազմակերպությունները արտաբերության պլոցեհում ջրային ռեսուրսը օգտագործման վերաբերյալ ջրադրային, ջրառի քանակի ու որակի, ջրի ծախսի, օգտագործման նպատակի, ջրափորատների և այլ տվյալները գրանցում են ջրային ռեսուրսների օգտագործման առաջնային հաշվառման գրանցամատյանում:

8. Ջրային ռեսուրսները թափվող արտոտող գյուղերի արտաբերողների և ջրային ռեսուրսների օգտագործման առաջնային հաշվառման գրանցամատյանների մեկը և վերջնան կարգը հաստատում է լիազոր մարմինը:

9. Ջրային ռեսուրսները թափվող արտոտող գյուղերի արտաբերողների և ջրային ռեսուրսների օգտագործման միասնամարտ ինքնահսկման գտնադրային տվյալները լիազոր մարմին են ներկայացվում Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրության սահմանված համապատասխան կարգով և սույն օրենքի 19-րդ հորվածով սահմանված կարգով:

Հորված 14. Կազմակերպության արտադրության թափոնների միասնամարտ ինքնահսկումն ու հաշվետվությունը:

1. Արտադրության թափոնների միասնամարտ ինքնահսկումն են այն կազմակերպությունները՝

- 1) որոնք արտադրված պլոցեհում առաջնամ են I-ին, II-րդ, III-րդ և IV-րդ դասի վնասակար թափոններ:

2) որոնք Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրության սահմանված կարգով գրավում են վնասակար թափոնների վերամշակման, վնասակարների, փոխարինման կամ տեղադրման վնասակար գործունեության տեսակով:

2. Մյայն հորվածի 1-ին մասով սահմանված կազմակերպությունները իրականացնում են հաստատված նախազգրվող սահմանված արտադրության թափոնների քանակական նորմատիվների և որակն տեղադրման սահմանադրականների, ֆիզիկաքիմիական կազմի, առաջադրված, վերանշակված, օգտակարների, վնասակարների, տեղափոխված կամ տեղադրված քանակի ու տեսակի, վնասակարության աստիճանի, տեղադրման ու տեղափոխման վայրերի և տեղադրման գրառքերի մասին (ծավալի) միասնամարտ հաշվառման միջոցով:

3. Մյայն հորվածի 2-րդ մասով սահմանված հաշվառումն իրականացվում է արտադրության թափոնների առաջնային հաշվառման գրանցամատյանում, որի մեկը և վերջնան կարգը հաստատում է լիազոր մարմինը:

4. Արտադրության թափոնների միասնամարտ ինքնահսկման գտնադրային տվյալները լիազոր մարմին են ներկայացվում Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրության

ստանձանված համապատասխան վարչական վեճակագրական հաշվետվություններով և սույն օրենքի 19-րդ հոդվածով սահմանված կարգով:

Հոդված 15. Հորեի վեճակի փոփոխության և արտատման նկատմամբ ինքնահսկման ու հաշվետվությունները

1. Հորեի արտատման նկատմամբ ինքնահսկման իրականացման են սույն օրենքի 12-րդ, 13-րդ, 14-րդ և 16-րդ հոդվածներով սահմանված կազմակերպությունները՝ իրենց կազմակերպության *աշխատչի*, ներառյալ՝ սահմանադրապաշտպանական գոտու տարածքի հորեի վեճակի փոփոխության և արտատման նկատմամբ:

2. Սույն հոդվածի 1-ին մասում ամրագրված կազմակերպությունները դիտարկում են տվյալ կազմակերպության արտաբերության քաղաքականությունները, քրեադատական քաղաքականությունները և քաղաքական գոյացման նորմատիվներով ամրագրված վեճակագրական գործընթացները հորեի, որը դրաշխում է չսփռված վեճակների միջոցով կամ հաշվետվային մեթոդներով:

Հորեի արտատման նկատմամբ չափանների միջոցով ինքնահսկման իրականացվում է արտադրական պրոցեսում արտադրար, վերաբաղյալի և միջադեպային իրավիճակների դեպքերում:

3. Հորեի վեճակի փոփոխության՝ ըստ հորեի իտարտման և վերականգնման բնույթի ու մակերևույթի և արտատման մասին որակական ու քանակական ցուցանիշների, ճեռաշարման կետերի ու ժամանակի վերաբերյալ տվյալները գրանցվում են հորեի վեճակի հաշվետվման գրանցամատյանում, որի ձևը և վարման կարգը հաստատում է լիազոր մարմինը:

4. Հորեի արտատման նկատմամբ ինքնահսկման տվյալները լիազոր մարմին են ներկայացվում սույն օրենքի 19-րդ հոդվածով սահմանված կարգով:

Հոդված 16. Օգտակար համաժողովների արդյունահանման և վերանշխման նկատմամբ ինքնահսկման ու հաշվետվությունները

1. Այն կազմակերպությունները, որոնք իրականացնում են հանրային ու քաղաքական ջանքերի և ռազմավարական նշանակություն ունեցող մետաղական օգտակար համաժողովի (այսուհետ՝ օգտակար համաժողով) արդյունահանում և վերանշխում, ինքնահսկման իրականացնում են:

1) օգտակար համաժողովի հանրակայքի շահագործման հաստատված մարզագծի համաձայն, ընդերքի շահագործման պայմանագրով իրեն հասակացված պաշարի սահմաններում օգտակար համաժողովի մարդկանց պաշարի, օգտակար համաժողովի փաստացի արժեքագրման ու կորուստների և մակարդակային արդյունքի քանակությունը վերաբերյալ տվյալների հաշվառում՝ գրանցելով օգտակար համաժողովի պաշարների շարժի հաշվառման գրանցամատյանում:

2) համաքաղաքի վերամշակման ժամանակ՝ օգտակար համաժողովի և դրանցում պարտականոր հիմնական և ռեզիլից օգտակար բարադրիչների տեսակների ու քանակական տվյալների, փաստացի վերանշխման քանակությունների, հարստացմանը ստացված արտադրանքի ու կորզված հիմնական և ռեզիլից օգտակար բարադրիչների քանակի ու տեսակի, հարստացումը կազմակերպությունների պաշարայինների (սեղմանով հանրակայքում) հիմնական և ռեզիլից օգտակար բարադրիչների պարտականության և ընդհանուր քանակություն, մակարդակային աղբյուրի և պահպանման օգտահանման դեպքում՝ դրանցից ստացված արտադրանքի տեսակի, որակի և քանակի նկատմամբ: Մտացված տվյալները գրանցվում են հարստացումը կործինման հանրաքարի շարժի հաշվառման և պաշարային ստանդարտի հաշվառման գրանցամատյաններում:

3) հանրային և քաղաքական ջանքերի հանրակայքի շահագործման ժամանակ՝ հիդրոէկոլոգիաներում հրահանգների կործինմանը, հանրային և քաղաքական ջանքերի որակի ու ծախսի, հանրակայքի շահագործման ընթացքում ակտուալիզի տեխնոլոգիաների և այլ տեղակի քաղաքականների ծախսների նկատմամբ՝ հաշվառման տվյալները

գրանցելով քաղաքի ռեսուրսների օգտագործման արագմային հաշվառման գրանցամատյաններում:

2. Օգտակար համաժողովի պաշարների շարժի հաշվառման, հարստացումը կործինման հանրաքարի շարժի հաշվառման ու պաշարային հաշվառման կարգը հաստատում է Հայաստանի Հանրապետության կառավարությունը:

3. Օգտակար համաժողովի պաշարների շարժի հաշվառման, հարստացումը կործինման հանրաքարի շարժի հաշվառման ու պաշարային արագմային հաշվառման գրանցամատյանների ձևերը հաստատում է լիազոր մարմինը:

4. Օգտակար համաժողովի արդյունահանման և վերանշխման նկատմամբ ինքնահսկման գործընթացի տվյալները լիազոր մարմին են ներկայացվում Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված օգտակար համաժողովի պաշարների հաշվառման վարչական վեճակագրական հաշվետվություններով:

Հոդված 17. Երջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատումը

1. Երջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատումը (այսուհետ՝ ազդեցության գնահատում) իրականացնում է ինքնահսկման իրականացնող կազմակերպությունը՝ իր կարիք ազդեցության ենթարկված շրջակա միջավայրի նկատմամբ: Կազմակերպությունը ազդեցության գնահատման գործընթացին կարող է մերժարկով «Երջակա միջավայրի վրա ազդեցության վերահսկման մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքով սահմանված կարգով համապատասխան հավանաբան ունեցող անվանի փորձագետներ և բնապաշտպանության բնագավառի մասնագետներ:

2. Ազդեցության գնահատման ընթացքում կազմակերպության կողմից՝
1) ղեկավարվում է իր գործունեության հետևանքով շրջակա միջավայրի արդյունավետության վերահսկման և վեճակագրական քանակագրության ու լանդշաֆտի փոփոխությունները:
2) վերլուծվում է իր գործունեության համապատասխանությունը ինքնահսկման ծրագրին:

3) բացահայտվում և վերլուծվում են առաջացած բացասական հետևանքներն ու դրանց պատճառները:
4) բացասական ազդեցությունների դեպքում՝

ա. դիտարկվում է նաև առաջացած բացասական, ներառյալ՝ արտադրար, վերաբաղյալի վրա միջարկված իրավիճակների հետևանքների վերացման լուծումների ավելորդամբարյուն տարբերակները և գնահատվում դրանց հնարավոր ազդեցությունները շրջակա միջավայրի վրա:
բ. կատարվում է այլընտրանքային տարբերակների էկոլոգիա-տնտեսական վերլուծություն և մայրընթերթի տարբերակի ընտրության հիմնավորում:

5) այլընտրանքային լուծումների գնահատման արդյունքների և մայրընթերթի տարբերակի ընտրության հիմնավորման հիման վրա կազմվում է շրջակա միջավայրի վրա բացասական ազդեցությունը կանխազդեցող, նվազեցնող կամ բացառող բնապաշտպանական միջոցառումներ և լիազոր մարմին բնապաշտպան և ներկայացվում արագմայինների ինքնահսկման ծրագրում փոփոխություններ կատարելու մասին:

6) հաշվի են առնվում ազդեցության աստիճանը՝ ինքը ընդունելով ազդեցության ենթակա տարածքի աշխարհագրական դիրքը, ազդեցության բնույթը, տևորությունը, հաճախականությունը և տարբեր ազդեցությունների գործառնային բնույթը:

7) կազմվում է շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հաշվետվությունը ներառում է սույն հոդվածի 2-րդ մասով սահմանված գնահատումները, ինչպես նաև կազմակերպության՝

1) գործունեության տեսակի նկարագրիչը:
2) օգտագործված նյութերի ու հումքի, տեխնոլոգիական պրոցեսների, շահագործման պայմանների փոփոխության և ազդեցության ենթարկված տարածքի բնութագրիչը:
3) ինքնահսկման արդյունքների գնահատումը:

- 4) արդարապես, վթարային կամ միջադեպային իրավիճակների գնահատումը.
- 5) դրական ազդեցությունների առկայության դեպքում՝ դրանց պահպանման և ուժեղացման, բացառված ազդեցությունների դեպքում՝ դրանց կանխարգելման, բացառված կամ ճիշտակցման և շրջակա միջավայրից հասցված վնասի դեպքում՝ ճակ վնասի փոխհատուցման՝ ուղղությամբ իրականացված միջոցառումները, դրանց ապրանքափառության մասին.
- 6) գնահատման ներքոնրի, դրանց կիրառման ընթացքում ի հայտ եկած խոչընդոտների, ջգիկությունների, նեյրալալ տվյալների բացակայության վերաբերյալ տեղեկությունները.
- 7) հաշվառությունում ներառված տվյալների աղբյուրների վերաբերյալ տեղեկությունները.
4. Ազդեցության գնահատումն իրականացվում է առյժմոք, այլ օրենքի, այլ օրենքների ու նորմատիվ իրավական ակտերի և ինքնուրույն կողմից հաստատված ազդեցության գնահատման մեթոդական ուղեցույցի համապատասխանում:
5. Երջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման ենթակա սահմանները, պարբերականությունը և հաշվետվությունների ներկայացման ժամկետները սահմանվում են տվյալ կազմակերպության ինքնահսկման օրակարգով:

ԳԼՈՒԽ 4
ԻՆՖՐԱՀԱՅՎՈՒՄ ԾՐԱԳՐԻՆ

Հոդված 18. Ինքնահսկման օրակարգին ներկայացվող պահանջները և օրագրի հաստատումը

1. Ինքնահսկումն իրականացվում է տվյալ կազմակերպության համար հաստատված ինքնահսկման օրագրի ինքնուրույն կողմից:
2. Ինքնահսկման օրագրից պետք է ներառի՝
 - 1) արտադրական պրոցեսի ընդհանուր մկարագիրը.
 - 2) արտադրական պրոցեսի ներքին օգտագործվող խոշոր և մոտի տեսակը և քանակը.
 - 3) տվյալ կազմակերպության տարածքի, ներառյալ՝ սահմանափակազույգացման գոտու շրջակա միջավայրի երկրաչափի իրավիճակը.
 - 4) ինքնահսկման պարամետրերը.
 - 5) գնաշարման կետերի անվանումը, քանակը և տեղադրությունը.
 - 6) պարամետրերի չափումների ժամանակացույցը.
 - 7) ինքնահսկման ենթոբյեկտ, ներառյալ՝ չափիչ սարքերի տեսակը և չափման ենթոբյեկտի գրանցման աստիճանը.
 - 8) հաշվարկման, չափումների իրականացման և շրջակա միջավայրի վրա կազմակերպության գործունեության ազդեցության գնահատման տվյալների վերաբերյալ հաշվետվությունների կամ տեղեկատվական այլ բնույթի տվյալների ներկայացման ժամանակացույցը.
 - 9) կազմակերպությանը ներկայացվող բնապահպանական օրենսդրության պահանջների կատարմանն ուղղված միջոցառումների կիրառման հիմնավորումը, իսկ իսկառնումները առաջաճանաչող դեպքում՝ նաև դրանց վերացմանն ուղղված միջոցառումների կիրառման հիմնավորումը.
 - 10) որպիսի և քանակի հսկման ապահովման մեխանիզմների, ներառյալ՝ արտադրողների հավատարմագրում, սերտիֆիկացման, սարքերի ու սարքավորումների չափաբերման ու վնասի վերաբերյալ մաքսային տեղեկատվությանը.
 - 11) արտադրող, վթարային և միջավայրային իրավիճակների կանխարգելման կամ հետևանքների վերացման գործունեությունների կիրառման ընթացակարգը.
 - 12) շրջակա միջավայրի վրա վնասակար ազդեցության համարի կանխարգելման, ներառյալ՝ արտադրող գյուղերի արտադրողի արտադրության արտադրողների և արտադրական թափոնների ճկվածքները, բնական աղբյուրները արդյունավետ օգտագործմանը և բնապահպանական այլ խնդիրների բուժմանն ուղղված միջոցառումները.
 - 13) օրագրի ներդրման համար առկա կազմակերպչական միջոցառումները.

- 14) օրագրի ներդրման համար պահանջվող փաստաթղթեր կամ հանձնարձեք միջոցառումների օժանդակը:
2. Կազմակերպության ինքնահսկման օրագրից կազմում է տվյալ կազմակերպությունը:
3. Ինքնահսկման օրագրից հաստատվում է հինգ տարի ժամկետով:
- Կազմակերպության գործունեության ընթացքում տեխնոլոգիայի կանոնակարգի, հոսքի և շահագործման (կամ) գործարկման պայմանների կամ բնապահպանական օրենսդրության պահանջների փոփոխությունները առաջաճանաչող դեպքում, կազմակերպության կամ *կազմակերպության* առաջնությունը ինքնահսկման օրագրից պարտադիր ենթակա և վերահաստատման:
4. Լրագրի մասին կողմից ինքնահսկման օրագրի հաստատման համար սահմանվում է եռամսյա ժամկետ, իսկ վերահաստատման համար՝ մեկամսյա ժամկետ:
5. Ինքնահսկման օրագրից հաստատվում է երկու օրինակից, որի մեկ օրինակը տրվում է կազմակերպությանը, իսկ մյուս օրինակը՝ պահվում *կազմակերպության*:

ԳԼՈՒԽ 5
ՏԻՆԵԿԱՏՎՈՒԹՅԱՆ ԱՄՏՈՒՄԻ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒՄԸ

Հոդված 19. Ինքնահսկման արդյունքների վերաբերյալ տեղեկատվության արձանագրումը

1. Ինքնահսկման վերաբերյալ տեղեկատվության մատչելիությունը ապահովում են տվյալ կազմակերպությունը և լրագրի մասին, որոնք պարտավոր են իրենց ինտերնետային կայք-էջում տեղադրել և բացառվել ինքնահսկման վերաբերյալ տեղեկատվությունը հայտնի չլինի:
2. Ինքնահսկման վերաբերյալ տեղեկատվությունը ներառում է՝
 - 1) շրջակա միջավայրի արտադրման մեծությունային օդ վնասակար գույքի արտադրումների, ջրային ռեսուրսները վնասակար գույքի արտադրության, հողերի վնասի փոփոխության ու արտադրման և արտադրության բաղադրիչների վերաբերյալ տվյալները.
 - 2) արտադրական պրոցեսում տեղի ունեցած վթարային, արտակարգ կամ միջադեպային դեպքերի մասին տվյալները.
 - 3) ինքնահսկման օրագրից.
 - 4) ազդեցության գնահատման հաշվետվությունը.
 3. Երջակա միջավայրի արտադրման վերաբերյալ.
 - 1) մեծությունային օդ վնասակար գույքի արտադրումների և ջրային ռեսուրսները վնասակար գույքի արտադրության մասով ինքնահսկման արդյունքների արձանագրումը լրագրի մասին կատարվում է ստեղծվող պարբերականությամբ՝
 - ա. չափման ակտիվները համապատասխան չափերի կազմակերպությունների կողմից չափման արդյունքները իրենց ինտերնետային կայք-էջում տեղադրվում են տվյալների մուտքագրման միջոցով.
 - բ. չափման ակտիվները համապատասխան ինքնահսկման իրականացման կազմակերպությունների կողմից չափման արդյունքները իրենց ինտերնետային կայք-էջում տեղադրվում են սանիթացիայի չափման ակտիվները համապատասխան չափերի կազմակերպությունների կողմից չափման արդյունքները իրենց ինտերնետային կայք-էջում տեղադրվում են տվյալների մուտքագրման միջոցով.
 - 2) արտադրության բաղադրիչի մեխանիզմի ինքնահսկման արդյունքները կազմակերպությունները արձանագրում են անհնարապես պարբերականությամբ ստացված տվյալներից կազմակերպության ինտերնետային կայք-էջում մուտքագրման և աշխատանքային օրվա ընթացքում տեղադրում է իր ինտերնետային կայք-էջում:
 - 3) հողերի վնասի փոփոխության և արտադրման ճկվածքները ինքնահսկման արդյունքները կազմակերպությունները արձանագրում են անհնարապես պարբերականությամբ ստացված տվյալներից կազմակերպության ինտերնետային կայք-էջում մուտքագրման և

դրանք լիազոր մարմինն փոխանցման միջոցով: Լիազոր մարմինը սատարակառն տվյալները սեզ աշխատանքային օրվա ընթացքում տեղադրում է իր ինտերնետային կայք-էջում:

4. Ինքնահիշատակ տրագիրը և ազդեցություն գնահատման հաշվետվությունը ինքնահիշատակ կազմակերպությունները և (կամ) կիսազոր մարմինը տեղադրում են իրենց ինտերնետային կայք-էջերում՝ ինքնահիշատակ տրագիր հաստատարին հետո եկելու աշխատանքային օրվա ընթացքում, իսկ ազդեցության գնահատման հաշվետվությունը՝ վազոր մարմին մերկայացմանց հետո հինգ աշխատանքային օրվա ընթացքում:

5. Կազմակերպության ինտերնետային կայքի ինքնահիշատակ էջի կատարակառնը հաստատում է վազոր մարմինը:

ԳԼՈՒԽ 6
ԻՆՔՆԱՀԿՆՈՒՄ ԻՐԱԿԱՆԱՑՄԱՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ
ԻՐԱԿԱՆՎՈՒՄԵՆՆԵՐ ԵՎ ՊԱՐՏԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

Հոդված 20. Ինքնահիշատակ կազմակերպությունների իրավունքները

- Ինքնահիշատակ կազմակերպություններն իրավունք ունեն
- 1) չսահման լարողատող հսկողության գործընթացում ներգրավել հավասարակշռված համապատասխան լարողատողներ:
 - 2) շրջակա միջավայրի վրա իր գործունեության գնահատման գործընթացում ներգրավել համայնությունում հավասարակշռ ունեցող անկախ փորձագետներ և բնակչության մասնակցությունը:
 - 3) շրջակա միջավայրի վրա իր գործունեության վնասակար ազդեցության նվազեցման նպատակով ներդրել էկոլոգիայի մաքուր և ռեսուրսայինայլ տնտեսողներ:
 - 4) ինքնահիշատակ տրագրում փոփոխություններ կատարելու մասին առաջարկություններ ներկայացնել վազոր մարմինը:

Հոդված 21. Ինքնահիշատակ կազմակերպությունների պարտավորությունները

- Ինքնահիշատակ կազմակերպությունները պարտավոր են՝
- 1) ինքնահիշատակ կազմակերպությունները հաստատված բնակավայրում կազմակերպում համապատասխան տղյ՛ն օրենքով և իրավական այլ ակտերով սահմանված կարգով:
 - 2) լարողատող հսկողություն իրականացնել բնակավայրում կազմակերպության *կազմակերպության* հետ համագործակցել չսահման միջոցներով:
 - 3) չսահման լարողատող հսկողություն ղեկավարել ցածրագույն փետրվարի մտնմանը հարմարակետ և անվտանգ պայմաններ:
 - 4) տղյ՛ն օրենքի և իրավական այլ ակտերի պահանջներին համապատասխան փարել առաջնային հաշվետվան գրանցումները:
 - 5) սահմանված կարգով և ժամկետներում ապահովել շրջակա միջավայրի վրա իր գործունեության ազդեցության գնահատումը:
 - 6) ձեռնարկել արդյունառող ցուցիչի նկատմամբ առկա անվտանգ միջոցառումներ:
 - 7) սահմանված ժամկետներում վազոր մարմին ներկայացնել ինքնահիշատակ արդյունքների վերաբերյալ հաշվետվություններ և տնտեսականություններ:
 - 8) արդյունառող, փարային կամ միջավայրային իրավիճակների ղեկավարի ու դրանց հետևանքով հանձնարարային արտանետումները աշխատության մասին անհատառող իրազեկել լիազոր մարմինը:
 - 9) բնակավայրում օրենսդրության լիարժեք գնահատում արժանազատ կախումները և այլ մասին անմիջապես տեղեկացնել վազոր մարմինը:
 - 10) չխոչընդոտել վազոր մարմինների կողմից կազմակերպության ինքնահիշատակ գործընթացի նկատմամբ վերահսկողության իրականացմանը:
 - 11) ապահովել ինքնահիշատակ գործընթացի քաղաքացիությունն ու տեղեկատվության մատչելիությունը:

12) ինքնահիշատակ կազմակերպությունները սեփական միջոցների հաշվին:

ԳԼՈՒԽ 7
ՊԱՏԱԿԱՆՎՈՒՄ ԻՆՔՆԱՀԿՆՈՒՄ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

Հոդված 22. Սույն օրենքի պահանջները լիարժեք համար պատասխանատվությունը կարգավորման ենթակա իրավահարաբությունների կողմ համընթացող տղյ՛նները սույն օրենքով սահմանված իրենց պարտավորությունները կատարելու կամ իրավահարաբությունները վերանայնելու կամ դրանք ոչ պատշաճ կատարելու կամ սույն օրենքի այլ պահանջները լիարժեքով ղեկավարելու կամ են պատասխանատվություն՝ օրենքով սահմանված կարգով:

Հոդված 23. Ինքնահիշատակ կազմակերպությունները

1. Կազմակերպությունների կողմից ինքնահիշատակ գործընթացի նկատմամբ վերահսկողություն իրականացնում է վազոր մարմինը: Վերահսկողություն իրականացնում է սույն կազմակերպության համար հաստատված ինքնահիշատակ տրագրի պահանջների կատարման նկատմամբ՝ «Տնտեսական կազմակերպության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքով, Հայաստանի Հանրապետության այլ օրենքներով ու իրավական ակտերով սահմանված կարգով:
2. Ինքնահիշատակ կազմակերպությունների չսահման ակտումատ համակարգեր ունեցող կազմակերպությունների մոտ վազոր մարմինը վերահսկողություն իրականացնում է սույն հոդվածի 1-ին մասով սահմանված կարգով, իսկ վնասակար գործերի դրակային և քանակական պարամետրերի նկատմամբ՝ երեք տղյ՛ն սեզ անգամ, եթե այլ ընթացքում չի սահմանագրվել որևէ պարամետրի նորմատիվի գնահատմանը:

ԳԼՈՒԽ 8
ՄԱՅՈՒՄԵՆՆԵՐ ԵՎ ԵՋՐԱՓՈՒՄԻՆԵՐ ԴՐՈՒՑՆԵՐԸ

Հոդված 24. Սնցումային դրույթներ

- Ինքնահիշատակ կազմակերպությունները սույն օրենքում ունեն սնցումներ
- 1) մեկ տարվա ընթացքում հաստատում են իրենց արտադրության գործարկման կամ շահագործման գրանցամատյանների ձևերը:
 - 2) ինքնահիշատակ տրագրերը վազոր մարմին հաստատում են ներկայացնում տասնույթ ամսվա ընթացքում:
 - 3) երեսույթ ամսվա ընթացքում ապահովում են ինքնահիշատակ հանակարգի մեղքերը:

Հոդված 25. Եզրակապիչ դրույթ

Սույն օրենքն ունի սեզ է մտնում պաշտոնակառն հրապարակմանը հաջորդող տասնեկուսույթ օրվա միջոցով:

ՀՀ կառավարություն

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ՕՐԵՆՔԸ

«ՔՐԱԳՈՒԿՊԵՏԱԿԱՆ ՎԵՐԱԿԱՏՐՈՒԹՅԱՆ ՄԱՍԻՆ» ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ
ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՕՐԵՆՔՈՒՄ ՓՈԹՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ

Հոդված 1. «Բնապահպանական վերահսկողության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի (11 ապրիլի 2005 թվականի ՀՕ-82-Ն, այսուհետ՝ օրենք) 4-րդ հոդվածի վերջին պարբերությունն ուժի կորցրած ճանաչել:

Հոդված 2. Օրենքի 33-րդ հոդվածի՝

- 1) 1-րդ մասի «բ)» կետից համել «կամ արտադրական հիվան» բառերը.
- 2) 3-րդ մասը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ՝
- «3. Բնապահպանական օրենսդրության պահանջների կատարման մկատմանը ինքնահայտնում իրականացվում է օրենքով սահմանված կարգով:»:

Հոդված 3. Մույն օրենքն ուժի մեջ է մտնում պաշտոնական հրապարակմանը հաջորդող տասներորդ օրվանից:

ՀՀ կառավարություն

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ՕՐԵՆՔԸ

«ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԻՐԱՎԱՆՈՒՍԱՑՈՒՄՆԵՐԻ ՎԵՐԱԵՐԵՎՅԱԼ» ՀԱՅՄԱՍՏԱՆԻ
ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՕՐԵՆՔԻ ԳՐԱԾՈՒՄԼՐԱՅՈՒՄՆԵՐԻ ԵՎ ՓՈԹՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ
ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ

Հոդված 1. «Վարչական իրավախախտումների վերաբերյալ» Հայաստանի Հանրապետության օրենսգրքի (6 դեկտեմբերի 1985 թվական, այսուհետ՝ օրենսգրք)՝ լրացմել 82.1. և 82.2. հոդվածներով հետևյալ բովանդակությամբ.

«ՀՈՒՎԱՄՆ 82.1. ԲՆԱՊԱՀՊԵՏԱԿԱՆ ՕՐԵՆՔԻ ԳՐԱԾՈՒԹՅԱՆ ՊԼԱՆԱՋՆԵՐԻ ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՆԿԱՏՄԱՆ ԻՆՏԵՆՍԻՎՈՒՄ ԶԻՆՍՈՒՄՆԵՐԻ ԻՆՏԵՆՍԻՎՈՒՄՆԵՐԸ, ԻՆՏԵՆՍԻՎՈՒՄՆԵՐԸ ԵՐԱԳԻՐԸ ՀԱՏՏԱՏՄԱՆ ԶՆԵՐԿԱՅՈՒՄՆԵՐԸ ԿԱՄ ԱՐԱՆՅ ՀԱՏՏԱՏՎԱՄՆ ԵՐԱԳՐԻ ԻՆՏԵՆՍԻՎՈՒՄՆԵՐԸ:

Բնապահպանական օրենսդրության պահանջները կատարման մկատմանը ինքնահայտնում չիրականացնելը, ինքնահայտնում ծրագրից հատուտաբան մեթոդաչափերը կամ առանց հաստատված ծրագրի ինքնահայտնում իրականացնելը.

առաջացնում է տուգանքի նշանակում պաշտոնատար անձանց մկատմանը սահմանված մկատգոյցն աշխատավայրի երկուհարյուրիսունապատիկի չափով:

Նույն խախտումները, որոնք կատարվել են կրկին՝ վարչական տույժի մկացմեր կիրառելուց հետո մեկ տարվա ընթացքում՝

առաջացնում է տուգանքի նշանակում պաշտոնատար անձանց մկատմանը սահմանված մկատգոյցն աշխատավայրի մկգնապատիկի չափով:

ՀՈՒՎԱՄՆ 82.2. ԲՆԱՊԱՀՊԵՏԱԿԱՆ ՕՐԵՆՔԻ ԳՐԱԾՈՒԹՅԱՆ ՊԼԱՆԱՋՆԵՐԻ ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՆԿԱՏՄԱՆ ԻՆՏԵՆՍԻՎՈՒՄ ԻՆՏԵՆՍԻՎՈՒՄՆԵՐԻ ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՆԿԱՏՄԱՆ ԻՆՏԵՆՍԻՎՈՒՄՆԵՐԸ, ԶԼՍՎԱՍՏՈՒՄՆԵՐԻ ԿԱՄ ԶՆԵՐԿԱՅՈՒՄՆԵՐԸ ԼՆԱՊԱՏՈՒՄՆԵՐԻՈՒՄ ԶԼՓՈՒՄՆԵՐԻ ԻՐԱՎԱՆՈՒՄՆԵՐԸ, ՄԱՀՄԱՆՎԱՄՆ ՄԵՐՈՒՄՆԵՐԻ ՊԱՀԱՆՔՆԵՐԻ ԽՆԵՏՄԱՆ ԶՄՓՈՒՄՆԵՐԻ ԻՐԱՎԱՆՈՒՄՆԵՐԸ ԿԱՄ ՄԱՀՄԱՆՎԱՄՆ ԶԵՎԱՆ ՀԱՄՆՊԱՏՄԱՆՈՒՄՆԵՐԸ ԳՐԱԾՈՒՄՆԵՐԻ ԶՎԱՄՆԸ:

Բնապահպանական օրենսդրության պահանջները կատարման մկատմանը ինքնահայտնում իրականացնելիս առանց չարիքների մարքերի չափումներ իրականացնելը, չնախատարձագրված կամ չներդրվիվացված քարտատրվածում չափումներ իրականացնելը, սահմանված մեթոդների պահանջները խախտումներ չափումներ իրականացնելը կամ սահմանված մեթոդներով գրանցամատյաններ չկարելը՝

առաջացնում է տուգանքի նշանակում պաշտոնատար անձանց մկատմանը սահմանված մկատգոյցն աշխատավայրի երկուհարյուրպատիկի չափով:

Նույն խախտումները, որոնք կատարվել են կրկին՝ վարչական տույժի մկացմեր կիրառելուց հետո մեկ տարվա ընթացքում՝

առաջացնում է տուգանքի նշանակում պաշտոնատար անձանց մկատմանը սահմանված մկատգոյցն աշխատավայրի երկուհարյուրպատիկի չափով:»:

Հողված 2. Օրենսգրքը լրացել 169.20. և 169.21. հողվածներով հետևյալ ռազմադրությունը.

«ՀՈՂՎԱԾ 169.20. ԲՆԱՊԱՀՈՒՄԱԿԱՆ ՕՐԵՆՍԳՐՈՒԹՅԱՆ ՊԱՀԱՆՔՆԵՐԻ ԿԱՏԱՐՈՒՄ ԵՎԱՏՈՒՄ ԻՆՅԵՆՏՈՒՄ ԻՆՏԵՆՍԻՎՆԵՐԱԿԱՆ ԿՈՂՄԻՅԱ ԱՏՏՐԻԲՈՒԹՅԱՆ ԸՆԹԵՑՑՈՒՄ ՕԳՏԱԳՈՐԾՎՈՂ ՀՈՒՏԻ ՓՈՓՈՒՆՈՒԹՅԱՆ ԱՐՏԱԿԱՐԳ ԵՎ ՎՅՄԱՐՅՈՒՆ ԴԵՊՅՆԵՐԻ ՎԵՐԱԲԵՐՑԱԼ ՏԵՂԵՍԱԿ ԶՊԱՀՆԵԼ, ԱՆՏՈՏԱՆ ԱՂԹՅՈՒՆԵՐԻ ՎԵՐԱԲԵՐՑԱԼ ՀԱՎԱՏՐ ՏՎՅԱԼՆԵՐ ՉՆԵՐԱԿԱՅՄՅԻՆԸ ԿՄՄԱՂԱՎԱՂՎԱԾ ՏՎՅԱԼՆԵՐ ՆԵՐԱԿԱՅՄՅԻՆԸ

Բնապահպանական օրենսդրության պահանջների կատարման նկատմամբ ինքնահսկում իրականացնող կազմակերպության կողմից այդպիսի արտադրության ընթացքում օգտագործվող իրանքի փոխիռոտության, արտապարզ և վթարային դեպքերի վերաբերյալ լիազոր մարմնին տեղյակ չլսանալը, արտոտման արքյուրների ու ճեղքատման կետերի բամակի վերաբերյալ հավատարի տվյալները չներկայացնելը կամ արվակարկած տվյալներ ներկայացնելը՝

առաջացնում է սուղամերի նշանակում պաշտոնատար անձանց նկատմամբ սահմանված նվազագույն աշխատավարձի երկուամսյակային չափով:

Նույն խախտումները, որանք կատարվել են կրկին՝ վարչական տույժի միջոցներ կիրառելուց հետո մեկ տարվա ընթացքում՝

առաջացնում է սուղամերի նշանակում պաշտոնատար անձանց նկատմամբ սահմանված նվազագույն աշխատավարձի չորսամսյակային չափով:

ՀՈՂՎԱԾ 169.21. ԲՆԱՊԱՀՈՒՄԱԿԱՆ ՕՐԵՆՍԳՐՈՒԹՅԱՆ ՊԱՀԱՆՔՆԵՐԻ ԿԱՏԱՐՈՒՄ ԵՎԱՏՈՒՄ ԻՆՅԵՆՏՈՒՄ ԻՆՏԵՆՍԻՎՆԵՐԱԿԱՆ ԿՈՂՄԻՅԱ ԱՏՏՐԻԲՈՒԹՅԱՆ ԸՆԹԵՑՑՈՒՄ ՕԳՏԱԳՈՐԾՎՈՂ ՀՈՒՏԻ ՓՈՓՈՒՆՈՒԹՅԱՆ ԱՐՏԱԿԱՐԳ ԵՎ ՎՅՄԱՐՅՈՒՆ ԴԵՊՅՆԵՐԻ ՎԵՐԱԲԵՐՑԱԼ ՏԵՂԵՍԱԿ ԶՊԱՀՆԵԼ, ԱՆՏՈՏԱՆ ԱՂԹՅՈՒՆԵՐԻ ՎԵՐԱԲԵՐՑԱԼ ՀԱՎԱՏՐ ՏՎՅԱԼՆԵՐ ՉՆԵՐԱԿԱՅՄՅԻՆԸ

Բնապահպանական օրենսդրության պահանջների կատարման նկատմամբ ինքնահսկում իրականացնող կազմակերպության կողմից ինքնահսկման արդյունքների մասին տեղեկատվության հասանելիությունը չսպաստվելը, շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատում չկատարելը կամ դրա վերաբերյալ հաշվետվությունը լիազորված մարմնին չներկայացնելը՝

առաջացնում է սուղամերի նշանակում պաշտոնատար անձանց նկատմամբ սահմանված նվազագույն աշխատավարձի հարյուրամասնական չափով:

Նույն խախտումները, որոնք կատարվել են կրկին՝ վարչական տույժի միջոցներ կիրառելուց հետո մեկ տարվա ընթացքում՝

առաջացնում է սուղամերի նշանակում պաշտոնատար անձանց նկատմամբ սահմանված նվազագույն աշխատավարձի երկուամսյակային չափով:»

Հողված 3. Օրենսգրքի 242-րդ հոդվածի «80.1.-87-րդ» բառերը փոխարինել «80.1.-82-րդ հոդվածներով, 82.1., 82.2. և 83-87-րդ հոդվածներով» բառերով և «169.19-րդ» բառերից հետո լրացնել «169.20-րդ և 169.21-րդ» բառերը:

Հողված 4. Սույն օրենքն ուժի մեջ է մտնում պաշտոնակազմի հրապարակմանը հաջորդող տասնհինգ օրվանից:

ՀՀ կառավարություն

**ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԺՈՂՈՎԻ
ՈՐՈՇՈՒՄԸ**

**«ՔԱՇՆԵՏԻՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ» ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ
ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՕՐԵՆՔՈՒՄ ԼՐԱՅՈՒՄ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ» ԵՎ
«ԱՐԺԵԹՊԵՐԻ ԸՈՒԿԱՅԻ ՄԱՍԻՆ» ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ՕՐԵՆՔՈՒՄ ԼՐԱՅՈՒՄ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ» ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ՕՐԵՆՔՆԵՐԻ ՆԱԽԱԳԾԵՐՆ ԱՌԱՋԻՆ ԸՆԹԵՐՑՄԱՍԻ ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ**

Հայաստանի Հանրապետության Ազգային ժողովը **ՈՐՈՇՈՒՄ Է.**

Ընդունել «Քաճենտիրական ընկերությունների մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում լրացում կատարելու մասին» և «Արժեթղթերի շուկայի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում լրացում կատարելու մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքների նախագծերն առաջին ընթերցմամբ:

**ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ԱԶԳԱՅԻՆ ԺՈՂՈՎԻ ՆԱԽԱԳԱՀ**

Ս.ՆԻԿՈՅԱՆ

19 մարտի 2012 թվականի,
քաղ. Երևան
ԱԺՈ - 1238 - Լ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ

ՕՐԾԵՒՔ

«Բաժնետիրական ընկերությունների մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում լրացում կատարելու մասին

Հոդված 1. «Բաժնետիրական ընկերությունների մասին» Հայաստանի Հանրապետության 2001 թվականի սեպտեմբերի 25-ի ՀՕ-232 օրենքը լրացնել 53.1-րդ հոդվածով՝ հետևյալ բովանդակությամբ.

«Հոդված 53.1. Ընկերության բաժնետերերի ռեեստրից տվյալների տրամադրումը

1. Ընկերության բաժնետերերի ռեեստրում գրանցված ֆիզիկական անձ բաժնետերերի (անվանատերերի) անունը, ազգանունը, անձնագրի սերիան և համարը, իրավաբանական անձ բաժնետերերի (անվանատերերի) անվանումը և պետական գրանցման վկայականի համարը, ինչպես նաև այդ բաժնետերերին (անվանատերերին) պատկանող բաժնետոմսերի քանակի և տեսակի (դասի) վերաբերյալ տեղեկությունները բաց են և համապատասխան ռեեստրը վարող անձի կողմից ենթակա են տրամադրման ցանկացած անձի՝ նրա դիմումի դիման վրա՝ սույն հոդվածի 2-րդ մասով սահմանված կարգով:

2. Սույն հոդվածի 1-ին մասով սահմանված տեղեկությունները Հայաստանի Հանրապետության կառավարության լիազորած պետական մարմիններին և այլ անձանց տրամադրվում են համապատասխան վճարի դիմաց, որի նվազագույն և առավելագույն չափերը սահմանում է Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի խորհուրդը՝ համաձայնեցնելով Հայաստանի Հանրապետության կառավարության լիազորած պետական կառավարման մարմնի հետ:»:

Հոդված 2. Սույն օրենքն ուժի մեջ է մտնում պաշտոնական հրատարակման օրվան հաջորդող տասներորդ օրը:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ

ՕՐԾԵՒՔ

«Արժեթղթերի շուկայի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում լրացում կատարելու մասին

Հոդված 1. «Արժեթղթերի շուկայի մասին» Հայաստանի Հանրապետության 2007 թվականի հոկտեմբերի 11-ի ՀՕ-195-Ն օրենքի 98-րդ հոդվածի 2-րդ մասը լրացնել 6.1-րդ կետով՝ հետևյալ բովանդակությամբ.

«6.1) Բաժնետիրական ընկերության մասնակիցների ռեեստրը վարող անձի կողմից իր կողմից վարվող ռեեստրից «Բաժնետիրական ընկերությունների մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 53.1-րդ հոդվածով սահմանված տեղեկությունների տրամադրումը:»:

Հոդված 2. Սույն օրենքն ուժի մեջ է մտնում պաշտոնական հրատարակման օրվան հաջորդող տասներորդ օրը:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԺՈՂՈՎԻ
ՈՐՈՇՈՒՄԸ

«ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՏՈՆԵՐԻ ԵՎ ՀԻՇԱՏԱԿԻ ՕՐԵՐԻ
ՄԱՍԻՆ» ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՕՐԵՆՔՈՒՄ ԼՐԱՑՈՒՄ
ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ» ՕՐԵՆՔԻ ՆԱԽԱԳԻԾՆ ԱՈՍԱԶԻՆ ԸՆԹԵՐՑՍԱՄԲ
ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ

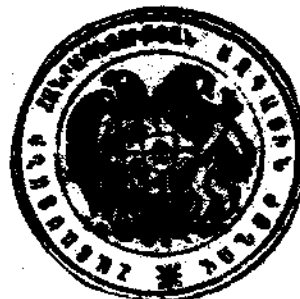
Հայաստանի Հանրապետության Ազգային ժողովը ՈՐՈՇՈՒՄԷ.

Ընդունել «Հայաստանի Հանրապետության տոների և հիշատակի օրերի
մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում լրացում կատարելու մասին»
օրենքի նախագիծն առաջին ընթերցմամբ:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ԱԶԳԱՅԻՆ ԺՈՂՈՎԻ ՆԱԽԱԳԱՀ

Հ.ԱՔԻՐԱՀԱՄՅԱՆ

5 փետրվարի 2009 թվականի,
քաղ. երևան
Լ - 420 - 4

**ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ՕՐԵՆԸ**

**«Հայաստանի Հանրապետության տոների և հիշատակի օրերի
մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում լրացում
կատարելու մասին**

Հոդված 1. Հայաստանի Հանրապետության 2001 թվականի հունիսի 24-ի «Հայաստանի Հանրապետության տոների և հիշատակի օրերի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքը (հետայսու՝ օրենք) լրացնել 11.1-րդ հոդված՝ հետևյալ բովանդակությամբ՝

«Հոդված 11.1 Հայոց ազգային ինքնության տոն՝ նշվում է օգոստոսի 11-ին, իսկ դրան նախորդող 5 օրերին, օգոստոսի 6-11 (Նավասարդյան տոներ), որպես կանոն, կազմակերպվում են համահայկական միջոցառումներ (խորհրդածրողվներ, սպորտային, մշակութային և այլ բնույթի միջոցառումներ):»:

Հոդված 2. Սույն օրենքն ուժի մեջ է մտնում պաշտոնական հրապարակմանը հաջորդող օրվանից:

ԱԺ պատգամավորներ
Վ.Հովհաննիսյան
Լ.Գալստյան
Ա.Նռանյան
Ա.Ռուստամյան
Ա.Մինասյան
Ա.Աշոտյան
Ա.Շահբազյան

**ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԺՈՂՈՎԻ
ՈՐՈՇՈՒՄԸ**

**«ԽՂՆԻ ԱԶԱՏՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԿՐՈՆԱԿԱՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ
ՄԱՍԻՆ» ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՕՐԵՆՔՈՒՄ
ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԵՎ ԼՐԱՅՈՒՄՆԵՐ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ» ԵՎ
«ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԶՐԵԱԿԱՆ ՕՐԵՆՍԳՐՔՈՒՄ
ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ» ՕՐԵՆՔՆԵՐԻ ՆԱԽԱԳԾԵՐՆ
ԱՌԱՋԻՆ ԸՆԹԵՐՑՄԱՍԻ ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ**

Հայաստանի Հանրապետության Ազգային ժողովը ՈՐՈՇՈՒՄ Է.

Ընդունել «Խղնի ազատության և կրոնական կազմակերպությունների մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին» և «Հայաստանի Հանրապետության քրեական օրենսգրքում փոփոխություն կատարելու մասին» օրենքների նախագծերն առաջին ընթերցմամբ:

**ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ԱԶԳԱՅԻՆ ԺՈՂՈՎԻ ՆԱԽԱԳԱՀ**

ՀԱՐԲԱՀԱՄՅԱՆ

19 մարտի 2009 թվականի,
քաղ. Երևան
L - 456 - 4

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ

ՕՐԵՆՆՔԸ

«ՆՐՃԻ ԱՋԱՍՏՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԿՐՈՆԱԿԱՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ»
ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՕՐԵՆՆՔԻ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԵՎ
ԼՐԱՑՈՒՄՆԵՐ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ

Հոդված 1. «ՆՐՃԻ ազատության և կրոնական կազմակերպությունների մասին»
Հայաստանի Հանրապետության 1991 թվականի հունիսի 17-ի Հ.Ն-0333-1 օրենքի (այսուհետ՝
օրենք) նախաբանն ուժը կորցրած ճանաչել:

Հոդված 2. Օրենքի 1-ին հոդվածը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ՝

«Հայաստանի Հանրապետությունն հրաշխավորում է խղճի և կրոնի ազատությունը և
ապահովում է յուրաքանչյուրի իրավունքի կրթությունը: Այս իրավունքը ճեղքատուն է կրոն,
դավանանք կամ համոզմունքներ ընդունելու, չընդունելու կամ փոխելու ազատությունը և
դրանք թարգմտել, եկեղեցական արարողությունների և պաշտամունքի այլ
ծիսակատարությունների միջոցով արտահայտելու իրավունքը՝ միայնակ և (կամ) այլոց հետ
(համատեղ, միավորվելով):

Հայաստանի Հանրապետությունը ճանաչում է Հայաստանյայց առաքելական սուրբ
եկեղեցու՝ որպես ազգային եկեղեցու թաղաքի առաքելությունը հայ ժողովրդի հոգևոր
կյանքում, նրա ազգային մշակույթի զարգացման և ազգային ինքնության պահպանման
գործում:

Հայաստանի Հանրապետության և Հայաստանյայց Առաքելական Սուրբ Եկեղեցու
հարաբերությունները, համաձայն Հայաստանի Հանրապետության Մանկամայրության 8.1
հոդվածի, կարգավորվում են «Հայաստանի Հանրապետության և Հայաստանյայց
Առաքելական Սուրբ Եկեղեցու հարաբերությունների մասին» օրենքով:

Հայաստանի Հանրապետությունում հրաշխավորվում է օրենքով սահմանված կարգով
գործող բոլոր կրոնական կազմակերպությունների գործունեության ազատությունը:»:

Հոդված 3. Օրենքը լրացնելի հետևյալ բովանդակությամբ 1.1-րդ հոդվածով
«Հոդված 1.1. Խղճի ազատության և կրոնական կազմակերպությունների մասին
օրենսդրությունը թաղիացած է Հայաստանի Հանրապետության Մանկամայրությունից,

Հայաստանի Հանրապետության միջազգային պայմանագրերից, սույն օրենքից, բնագավառը
կարգավորող օրենքներից և իրավական այլ ակտերից»:

Հոդված 4. Օրենքի 2-րդ հոդվածը շարադրել հետևյալ բովանդակությամբ՝

«Հայաստանի Հանրապետության բարոյագիտության հավասար են օրենքի առջև՝
անկախ կրոնի նկատմամբ իրենց վերաբերմունքից կամ կրոնական պատկանելությունից:

Կրոնի, դավանանքի կամ հոգևոր համոզմունքի նկատմամբ անձի իրավունքների
սահմանափակումները (տասնաութամյա օրենքով սահմանված դեպքերի), կրոնական հիմքի
վրա հետապնդումները կամ այլ իրավունքների խոչընդոտումը, ինչպես նաև կրոնական
թշնամանքի հարուցումն առաջ են բերում օրենքով սահմանված պատասխանատվությունը:»:

Հոդված 5. Օրենքի 3-րդ հոդվածի երկրորդ մասը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ՝

«Խղճի և կրոնի ազատության իրավունքի արտահայտումը կարող է սահմանափակվել
միայն օրենքով, եթե դա անհրաժեշտ է հասարակական անվտանգության, առողջության
բարոյակամության կամ հասարակության մյուս անդամների իրավունքների և
ազատությունների պաշտպանության համար: »

Հոդված 6. Օրենքի 4-րդ հոդվածի երկրորդ մասն ուժը կորցրած ճանաչել:

Հոդված 7. Օրենքի 5-րդ հոդվածի՝

ա) առաջին մասի «ե» կետում «200» թիվը փոխարինել «500» թվով:

բ) լրացնել հետևյալ բովանդակությամբ «գ» կետ՝

«գ) քրիստոնեական դավանանքի դեպքում՝ դավանում են Հիսուս Քրիստոսին՝ որպես
Աստված և Փրկիչ, և ընդունում են Սուրբ Երրորդությունը:»:

Հոդված 8. Օրենքի 6-րդ հոդվածի 2-րդ պարբերությունն «առաքելական» բառից հետո
լրացնել «սուրբ» բառով:

Հոդված 9. Օրենքի 8-րդ հոդվածը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ՝

«Հայաստանի Հանրապետության տարածքում արգելվում է եղգնադատությունը:
Հոգևորության է համարվում այդ կրոնական կամ դավանաբանական հայացքներ
ունեցող կամ դրանք չունեցող բարոյագիտների նկատմամբ այն բարոյական
մեղադրությունը, որի ընթացքում՝

ա) առաջարկվում կամ տրամադրվում է մյուսակողմ խրախուսամբ,

բ) գործադրվում է ֆինանսական կամ հոգեբանական ճնշում կամ հարկադրանք,

գ) ձևակերպվում է առեղծային այլ կրոնական կազմակերպությունների, նրանց

դալմանայի և գործունեության նկատմամբ,

դ) վիրավորվում է այլ անձանց կամ կրոնի միատեմք վիրավորանքների արտահայտում,

զ) անձը նրբամասն է և ակնհայտ հետապնդվում է իր թմականություն,

աշխատակալում, հանգստի կամ այլ վայրերում, ինչպես նաև հեռախոսազրույցով՝ առանց իր ցանկության կամ խնդրանքի»:

Հոդված 10. Օրենքի 10-րդ հոդվածն «առաքելական» բառից հետո լրացնել «այսք»

բառով:

Հոդված 11. Օրենքի 11-րդ հոդվածը լրացնել հետևյալ բովանդակությամբ 2-րդ մասով՝

«Արգելվում է առանց օրենքով սահմանված կարգով գրանցված և գործող տվյալ կրոնական կազմակերպության համաձայնության կրոնական խորհրդարանության, կրոնական շենտությունների (անկախ սեփականության ձևից) պատկերների և անկանոնների, սրբերի անունների և պատկերների օգտագործումն ապրանքային և սպասարկման նշանում, ֆիրմային անվանումներում կամ նշաններում, գովազդում, բացառությամբ՝ սոցիալական գովազդի: Այդ հարաբերությունները կարող են կարգավորվել պայմանագրային հիմունքներով:

Սույն հոդվածի 2-րդ մասի դրույթները չեն տարածվում ֆինանսական անձանց գերարկեստական ստեղծագործությունների և դրանց նկատմամբ ինտելեկտուալ իրավունք ունեցող օբյեկտների նկատմամբ»:

Հոդված 12. Օրենքի 14-րդ հոդվածի՝

ա) 1-ին մասի «համայնքը կամ» բառերը համել, իսկ «բ»-«ե» ենթակետերով՝ բառերը փոխարինել «առաջին մասում, բացառությամբ՝ «ա» կետում» բառերով:

գ) 2-րդ մասի «տաս» բառը փոխարինել «երեսուն» բառով:

Հոդված 13. Օրենքի 17-րդ հոդվածի՝

ա) 1-ին մասի «բ» և «գ» կետերի վերջում լրացնել « , բացառությամբ օրենքով սահմանված դեպքերի:» բառերը:

բ) 2-րդ և 3-րդ մասերում «Հայաստանյայց Առաքելական եկեղեցու» բառերը կամ դրա հոդվածները շարադրել «Հայաստանյայց առաքելական այսք եկեղեցու» բառերով կամ դրա հոդվածներով:

Հոդված 14. Օրենքի 18-րդ հոդվածը «Պետությունը» բառից հետո լրացնել « , բայց օրենքով սահմանված դեպքերի, » բառերով:

Հոդված 15. Օրենքի 19-րդ հոդվածի երկրորդ մասը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ՝

«Հայաստանի Հանրապետության տարածքում արգելվում է այն կրոնական կազմակերպությունների գործունեությունը, որոնք իրենց գործունեության ընթացքում իրականացնում են կամ փորձում են իրականացնել անբարեմեթի անձնական կյանքի, սեռնկեցիվածության, առողջության և սեփականության վերահսկողություն»:

Հոդված 16. Օրենքի 23-րդ հոդվածի՝

ա) «ա» կետում «գրանցում է կրոնական կազմակերպությունների կանոնադրությունները» բառերը փոխարինել «սույն օրենքի 14-րդ հոդվածի համապատասխան ապիս է փորձագիտական եզրակացություն» բառերով:

բ) 23-րդ հոդվածի երկրորդ մասն ուժը կորցրած ճանաչել:

Հոդված 17. Սույն օրենքն ուժի մեջ է մտնում պաշտոնական հրատարակմանը հաջորդող երեսուներորդ օրվանից:

Հոդված 18. Սույն օրենքի ուժի մեջ մտնելուց հետո՝ գրանցված և իրենց գործունեությամբ սույն օրենքի դրույթներին չհամապատասխանող կրոնական կազմակերպություններն, որնք ամսվա ընթացքում վերագրանցվում են և իրենց գործունեությունը համապատասխանեցնում սույն օրենքի դրույթներին:

Սույն հոդվածի 1-ին մասում սահմանված դեպքերում և ժամկետներում չվերագրանցված կրոնական կազմակերպությունների գործունեությունը դադարում է, եթե օրենքով այլ բան սահմանված չէ:

- ԱԺ պատգամավորներ
Ա. Աշոտյան
Ն. Ջոնրայթյան
Վ. Դավաթյան
Հ. Բիշարյան
Լ. Գալստյան

Առաջին լմբերցում

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ

ՕՐԵՆՔԸ

**ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՔՐԵՄԱԿԱՆ ՕՐԵՆՍԳՐԱԿՈՒՄ
ՓՈԹՈՒՄՈՒԹՅՈՒՆ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ**

Հոդված 1. Հայաստանի Հանրապետության 2003 թվականի ապրիլի 4-ի ՀՕ-528 քրեական օրենսգրքի (այսուհետ՝ օրենսգրք) 162-րդ հոդվածը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ՝

«Հոդված 162. Անճանց իրավունքների կամ անճի դեմ ոտնճգող միավորումներ կազմելը, դիկավարելը կամ նրանց աջակցելը, հոգեորոշյալ մեղադրում կազմելը, դիկավարելը կամ

1. Այնպիսի կրոնական կամ հասարակական մեղադրում կազմելը, դիկավարելը կամ նրանց աջակցելը, որի գործունեությունը զուգորդված է անճանց առաջադրանք վնաս պատճառելով կամ անճանց այլ իրավունքների դեմ ոտնճգություններով, ինչպես նաև անճանց իրենց քաղաքացիական պարտականություններից հրատարակյալն ընդելով՝ պատժվում է ազատազրկմամբ առավելագույնը երկու տարի ժամկետով:

2. Հոգեորոշյալ մեղադրում գրավելը պատժվում է տուգանքով՝ նվազագույն աշխատավարձի հինգհարյուրապատիկի չափով կամ կալանքով՝ առավելագույնը մեկ տարի ժամկետով»:

Հոդված 2. Մույն օրենքն ուժի մեջ է մտնում պաշտոնական հրատարակմանը հաջորդող չորրորդ ամսից:

ԱՇ պատգամավորներ

- Ա. Աշոտյան
- Ն. Զեյնալաբյան
- Վ. Կավալարյան
- Հ. Քիչարյան
- Լ. Գալստյան

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԺՈՂՈՎԻ
Ո Ր Ո Շ ՈՒ Մ Ը

«ՓԱՍՏԱԹՂԹԵՐԻ (ՎԱՎԵՐԱԳՐԵՐԻ) ՊԱՐՏԱԴԻՐ ՕՐԻՆԱԿԻ ՄԱՍԻՆ»
ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՕՐԵՆՔՈՒՄ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԵՎ
ԼՐԱՅՈՒՄՆԵՐ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ» ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ՕՐԵՆՔԻ ՆԱԽԱԳԻԾՆ ԱՌԱՋԻՆ ԸՆԹԵՐՑՄԱՍԲ ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ

Հայաստանի Հանրապետության Ազգային ժողովը ՈՐՈՇՈՒՄ Է.

Ընդունել «Փաստաթղթերի (վավերագրերի) պարտադիր օրինակի մասին»
Հայաստանի Հանրապետության օրենքում փոփոխություններ և լրացումներ
կատարելու մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի նախագիծն առաջին
ընթերցմամբ:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ԱԶԳԱՅԻՆ ԺՈՂՈՎԻ ՆԱԽԱԳԱՀ

Հ.ԱԲՐԱՀԱՄՅԱՆ

27 ապրիլի 2009 թվականի,
քաղ. Երևան
Լ - 490 - 4

**ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ՕՐԵՆՔ**

**«Փաստաթղթերի (վավերագրերի) պարտադիր օրինակի մասին»
Հայաստանի Հանրապետության օրենքում փոփոխություններ և
լրացումներ կատարելու մասին**

Հոդված 1. «Փաստաթղթերի (վավերագրերի) պարտադիր օրինակի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի (4 հոկտեմբերի 2005 թվականի, ՀՕ-186-Ն, այսուհետ՝ Օրենք) 1-ին հոդվածը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ.

«Հոդված 1. Օրենքի կարգավորման առարկան

Սույն օրենքը կարգավորում է փաստաթղթի պարտադիր օրինակ (այսուհետ՝ պարտադիր օրինակ) հանրայնացող նյութերի հատկացման, պահպանության, հաշվառման և օգտագործման հետ կապված հարաբերությունները»:

Հոդված 2. Օրենքի 3-րդ հոդվածը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ.

«Հոդված 3. Օրենքում օգտագործվող հիմնական հասկացությունները.

1) փաստաթուղթ՝ ելից տեղեկություն ունեցող, պահպանության և հանդիսին օգտագործման համար ժամանակի և տարածության մեջ փոխանցման ենթակա տեքստային, պատկերային, տեսաշարային և (կամ) ձայնաշարային տեղեկությամբ արտաբերված նյութական կրիչին:

2) համանցված փաստաթուղթ՝ փաստաթուղթ՝ միաժամանակ ամրացված տարբեր նյութական կրիչների վրա, որը ամբողջական է իր բաղկացուցիչ մասերով:

3) ֆիդպարավակած փաստաթուղթ՝ փաստաթուղթ՝ նախատեսված սահմանափակ օգտագործման համար:

4) փաստաթղթի ելից տեղեկություն՝ տվյալների ամբողջական համակիր, որը բնութագրում է փաստաթուղթը և կարող է հիմք հանդիսանալ օգտագործողի տեղեկացման, փոփոխագրական և (կամ) մատենագիտական հաշվառման համար:

5) պարտադիր օրինակ՝ փաստաթղթի օրինակ, որի պատրաստումը, սույն օրենքով սահմանված կարգով ու բնամարդ, անհատույց հատկացնում և առաքում է ստացողներին:

6) փաստաթուղթ պատրաստող՝ փաստաթղթի սեփականատեր կամ այլ օրինական տիրակալ տող իրավաբանական կամ ֆիզիկական անձ, որն իրավասանցում է փաստաթղթի պատրաստումը՝ անկախ նյութական կրիչից:

7) պարտադիր օրինակ ստացող՝ սույն օրենքով սահմանված կարգով ու քանակով պարտադիր օրինակը ստացող իրավաբանական անձ:

8) անորակ պարտադիր օրինակ՝ պարտադիր օրինակ, որի տպագրական սխալը, մեխանիկական և (կամ) էլեկտրոնային տվյալների վնասվածքներն ու այլ պատճառները անհնար են բարձրնում ամրագրված տեղեկույթի ընկալումը»:

Հոդված 3. Օրենքի 4-րդ հոդվածի 1-ին և 2-րդ մասերը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ.

«1) Սույն օրենքը տարածվում է՝

ա. փաստաթուղթ պատրաստողի և պարտադիր օրինակ ստացողի վրա:

բ. Հայաստանի Հանրապետությունում պատրաստված փաստաթղթերի, ինչպես նաև Հայաստանի Հանրապետությունում գրանցված իրավաբանական անձանց պատկերով օտարերկրյա պետություններում պատրաստված և Հայաստանի Հանրապետությունում իրացվող փաստաթղթերի վրա»:

Հոդված 4. Օրենքը 4-րդ հոդվածից հետո լրացնել նոր՝ «Հոդված 4՝ »-ով հետևյալ բովանդակությամբ.

«Հոդված 4՝ . . . Սույն օրենքի նպատակը և՛ հանդիքը 1) Սույն օրենքի նպատակն է՝ ազգային մշակութային ժառանգության անջնկատելի մաս կազմող փաստաթղթերի մշտական պահպանությունը և որանց մասին տեղեկության ապահովումը:

2) Սույն օրենքի հիմնական խնդիրն է՝ կարգավորել պարտադիր օրինակի հատկացումը, պահպանությունը, հաշվառումը և օգտագործումը»:

Հոդված 5. Ուժը կորցրած ճանաչել Օրենքի 5-րդ հոդվածը:

Հոդված 6. Օրենքի 6-րդ հոդվածի 1-ին մասի ա) և գ) կետերը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ.

«1) Փաստաթղթի տեսակներն են՝

ա. հրատարակություն՝ խմբագրական մշակման ենթարկված, ինքնուրույն ձեռագիրնաճք (տեքստային, ստուգագրական, թարգմանչագրական, պատկերային-տրամպային), այդ թվում՝ պաշտոնական և ևրկրորդի ու թույլ տեսակների համար նախատեսված Հրայլի համակարգով ստեղծված արտադրանք՝ անկախ նյութական կրիչից:

գ. չորապարակված փաստաթուղթ՝ գիտատեղադրության, փորձարարականորակորակված և տեխնոլոգիական աշխատանքների վերաբերյալ հաշվետվություններ, ատենախոսություններ, ավանդարդական գիտական աշխատանքներ, ազդոթիւթներ և ծրագրեր»:

Հողված 7. Ուժը կորցրած ճանաչել Օրենքի 6-րդ հոդվածի 1-ին մասի բ), գ), է) կետերը:

Հողված 8. Օրենքը 6-րդ հոդվածից հետո լրացնել նոր՝ «Տրոյն 1՝ »-ով հետևյալ բովանդակությամբ.

«ՉԱՌՈՒ 1՝

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԼԻԱԶՈՐՎԱԾ ՊԵՏԱԿԱՆ ՍԱՐՏՈՒՆԻ ԻՐԱԿԱՍՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ»

Հողված 9. Օրենքը 6-րդ հոդվածից հետո լրացնել նոր՝ «Հողված 6՝ », «Հողված 6² »-ով հետևյալ բովանդակությամբ.

«Հողված 6՝ Հայաստանի Հանրապետության կառավարության հրավազությունները

1) Հայաստանի Հանրապետության կառավարությունը՝

ա. կազմավերվում է պարտադիր օրինակի մասին տեղեկույթի հավաքյալի հասանելիությամբ,

բ. հաստատում է պարտադիր օրինակի հաշվառման, պահպանության եւ օգտագործման կարգը՝ ըստ փաստաթղթի տեղակների,

գ. հաստատում է պարտադիր օրինակի մատենագիտության կազմման կարգը,

դ. սահմանում է փաստաթղթի ելից տեղեկություններ համադրող տվյալները եւ դրանց տրամա կարգը.

ե. իրականացնում է օրենքով նախատեսված այլ վիճադրություններ:

Հողված 6² Կառավարության լիազորված պետական մարմնի հրավազությունները

1) Լիազորված պետական մարմինը՝

ա. սշակում է պարտադիր օրինակի՝ ըստ փաստաթղթի տեղակների պահպանության, հաշվառման, օգտագործման կարգը եւ ապահովում դրանց կիրառելիումը,

բ. սշակում է պարտադիր օրինակի մատենագիտության կազմման կարգը,

գ. իրականացնում է պարտադիր օրինակի վերաբերյալ տեղեկույթի հավաքյալի հասանելիությունը,

դ. ապահովում է իրավաբանական, իրատարակական կամ թողարկման ելից տեղեկության գրանցումը՝ ըստ տեղակների,

ե. իրականացնում է օրենքով նախատեսված այլ վիճադրություններ»:

Հողված 10. Օրենքի 2-րդ գլխի վերնագրից շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ.

«ՊԱՐՏԱԴՐՈՒ ՕՐԻՆԱԿԻ ՀԱՏՎԱԾՈՒՄԸ, ՊԱԴԴՈՒՄՈՒԹՅՈՒՆԸ, ՀԱՇՎԱՌՈՒՄԸ ԵՎ ՕՁՏԱԳՈՐԾՈՒՄԸ»

Հողված 11. Օրենքի 7-րդ հոդվածի վերնագրից եւ 1-ին մասը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ, իսկ նույն հոդվածի 2-րդ եւ 3-րդ մասերը ուժից կորցրած ճանաչել.

«Հողված 7. Պարտադիր օրինակի հատկացման ճախերը

1) Պարտադիր օրինակի հատկացման եւ առաքման ճախերը ներառվում են փաստաթղթերի պատրաստման ինժեներներում»:

Հողված 12. Օրենքի 8-րդ հոդվածը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ.

«Հողված 8. Պարտադիր օրինակներ ստացողներն են՝

1) «Հայաստանի ազգային գրադարան» պետական ոչ առևտրային կազմավերությունը (այսուհետ՝ Հայաստանի ազգային գրադարան),

2) «Հայաստանի ազգային գրադարան» պետական ոչ առևտրային կազմավերությունը (այսուհետ՝ Հայաստանի ազգային գրադարան),

3) «Հայաստանի ազգային արխիվ» պետական ոչ առևտրային կազմավերությունը (այսուհետ՝ Հայաստանի ազգային արխիվ),

4) «Գիտատեխնիկական լրատվության հայկական կետրոն» պետական ոչ առևտրային կազմավերությունը (այսուհետ՝ Գիտատեխնիկական լրատվության հայկական կետրոն)»:

Հողված 13. Օրենքը 8-րդ հոդվածից հետո լրացնել նոր՝ «Հողված 8՝ », «Հողված 8² »-ով հետևյալ բովանդակությամբ.

«Հողված 8՝ Պարտադիր օրինակի հատկացումը

1) Հայաստանի Հանրապետությունում տպագրված լրատվական սիջոնների պարտադիր օրինակների հատկացումը իրականացվում է «Ըանգվածային լրատվության սիջոնների մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքով սահմանված կարգով:

2) Փաստաթուղթ պատրաստողը (անվան թողարկման քանակից)՝ սկսած առաջին համաքանակի պատրաստման պահից, իսկ այլ երկրներում պատրաստված Հայաստանի Հանրապետության տարածքում օգտագործվող փաստաթղթի ելից տեղեկություն ունեցող) փաստաթուղթը՝ սկսած Հայաստանի Հանրապետության տարածքում իրացման պահից, 10-օրյա ժամկետում հանձնում է՝

ա. Հայաստանի ազգային գրադարանին՝

երկու պարտադիր օրինակ հրատարակությունից.

մեկ պարտադիր օրինակ պաշտոնական հրատարակությունից,
մեկ պարտադիր օրինակ չհրատարակված փաստաթղթից (ատենախոսություն),

մեկ պարտադիր օրինակ իսմանկցված փաստաթղթից.

բ. Հայաստանի ազգային գրապալատին՝

մեկ պարտադիր օրինակ հրատարակությունից,

մեկ պարտադիր օրինակ պաշտոնական հրատարակությունից.

գ. Հայաստանի ազգային արխիվին՝

մեկ պարտադիր օրինակ տեսալուսանկարային արտադրանքից.

մեկ պարտադիր օրինակ իսմանկցված փաստաթղթից.

դ. Գիտատեխնիկական լրատվության հայկական կենտրոնին՝

մեկ պարտադիր օրինակ պաշտոնական հրատարակությունից.

երկու պարտադիր օրինակ էլեկտրոնային հրատարակությունից.

մեկ պարտադիր օրինակ չհրատարակված փաստաթղթից
(գիտատեխնոլոգիական, փորձարարական և տեխնոլոգիական
աշխատանքների վերաբերյալ հաշվետվություններ, ակամարտված գիտական
աշխատանքներ, արգելիքներ և ծրագրեր)»:

Հոդված 8². Պարտադիր օրինակի օգտագործման սահմանափակումները

1) Պարտադիր օրինակի հավաքածուները չեն կարող օգտագործվել որպես
պարտավորությունների կատարման ապահովման միջոց, ենթակա չեն
փոխանակման և օտարման:

2) Պարտադիր օրինակի օգտագործումը իրականացվում է «Նեղիսկային
իրավունքի և հարակից իրավունքների մասին» ՀՀ օրենքով»:

**Հոդված 14. Ուժը կորցրած ճանաչել օրենքի 9-րդ, 10-րդ, 11-րդ, 12-րդ, 13-րդ
հոդվածները:**

Հոդված 15. Օրենքի 14-րդ հոդվածը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ.

**«Հոդված 14. Փաստաթուղթ պատրաստողի պարտականությունները և
իրավունքները**

1) Փաստաթուղթ պատրաստողը պարտավոր է՝

ա. փոխարինել անողակ պարտադիր օրինակը՝ որպես մասին ստացողի դիմումը
ստանալու օրվան հաջորդող մեկ ամսվա ընթացքում.

բ. փաստաթղթի քանակի մի մասը առավել որակյալ տարբերակով (թղթի,
ձայնագրության և (կամ) տեխագրության որակի, կազմի, ձեւավորման և այլ
հայտանշների առումներով) պատրաստելու դեպքում պարտադիր օրինակը
հանձնել այդ մասից.

գ. պարտադիր օրինակ իսմանկցող համակցված փաստաթուղթը հանձնել
ամբողջական.

դ. անհատույց տրամադրել պարտադիր օրինակ սույն օրենքով սահմանված
ստացողներին:

2) Փաստաթուղթ պատրաստողն իրավունք ունի՝

ա. անվճար ստանալ փաստաթղթի ելից տեղեկությունը.

բ. անվճար վիճակագրական տեղեկույթ ստանալ իր հանձնած պարտադիր
օրինակի մասին»:

Հոդված 16. Օրենքի 15-րդ հոդվածը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ.

**«Հոդված 15. Պարտադիր օրինակ ստացողի պարտականությունները և
իրավունքները**

1) Պարտադիր օրինակ ստացողը պարտավոր է՝

ա. իրականացնել պարտադիր օրինակի պահպանությունը, հաշվառումը և
օգտագործումը՝ համաձայն Հայաստանի Հանրապետության կառավարության
սահմանած կարգի.

բ. ապահովել պարտադիր օրինակի մասին տեղեկույթի մատչելիությունը:

2) Պարտադիր օրինակ ստացողը իրավունք ունի՝

ա. անողակ պարտադիր օրինակը ստանալուց հետո՝ 10-օրյա ժամկետում, դիմել
պատրաստողին՝ այն նորով փոխարինելու համար.

բ. պատրաստողից ստանալ պարտադիր օրինակի առավել որակյալ
տարբերակով թողարկված փաստաթուղթը.

գ. իսմանկցված փաստաթղթի ոչ ամբողջական պարտադիր օրինակ ստանալուց
հետո՝ 15-օրյա ժամկետում, դիմել պատրաստողին՝ ամբողջական համակցված
փաստաթուղթը ստանալու համար»:

Հոդված 17. Եզրափակիչ դրույթներ

Սույն օրենքի 12-րդ հոդվածի «Հոդված 8²»-ի գործողությունը տարածվում է
ԽՍՀՄ և ԴՍՀՀ կառավարությունների որոշումներով որպես պարտադիր
օրինակ հանձնված նյութերի վրա:

**Հոդված 18. Սույն օրենքն ուժի մեջ է մտնում պաշտոնական հրատարակմանը
հաջորդող տասներորդ օրվանից:**

**ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԺՈՂՈՎԻ
ՈՐՈՇՈՒՄԸ**

**ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՄԱՀԱՐԹԵՑՄԱՆ ՄԱՍԻՆ ԵՎ «ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ
ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԲՅՈՒՋԵՏԱՅԻՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳԻ ՄԱՍԻՆ» ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ
ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՕՐԵՆՔՈՒՄ ԼՐԱՅՈՒՄՆԵՐ ԵՎ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ
ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ» ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՕՐԵՆՔՆԵՐԻ
ՆԱԽԱԳԾԵՐՆ ԱՌԱՋԻՆ ԸՆԹԵՐՑՄԱՍԲ ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ**

Հայաստանի Հանրապետության Ազգային ժողովը ՈՐՈՇՈՒՄ Է.

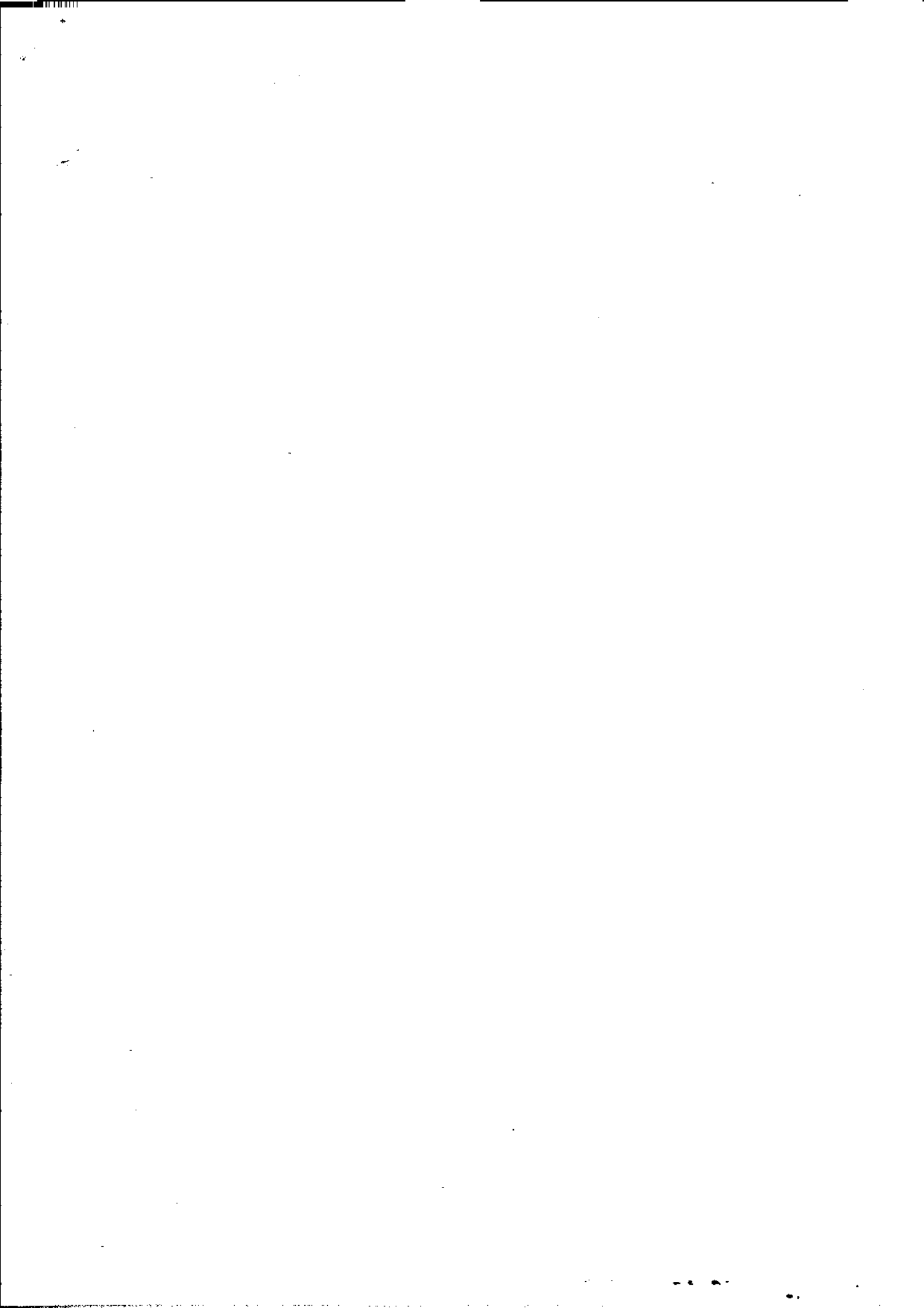
Ընդունել «Ֆինանսական համահարթեցման մասին» և «Հայաստանի Հանրապետության բյուջետային համակարգի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում լրացումներ և փոփոխություններ կատարելու մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքների նախագծերն առաջին ընթերցմամբ:

**ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ԱԶԳԱՅԻՆ ԺՈՂՈՎԻ ՆԱԽԱԳԱՀ**

29 ապրիլի 2009 թվականի,
քաղ. Երևան
Լ - 496 - 4

Հ.ԱՐԱՀԱՍՅԱՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ՕՐԵՆՔԸ

ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՄԱԿԱՐԹԵՑՆԱՆ ԱՄՍԻՆ

Յոդված 1. Ֆինանսական համահարթեցնան մասին օրենսդրությունը

Ֆինանսական համահարթեցումը կարգավորվում է Հայաստանի Հանրապետության օրենքներով, իսկ սույն օրենքով նախատեսված դեպքերում՝ այլ իրավական ակտերով:

Յոդված 2. Օրենքի հնդիվները

Սույն օրենքը սահմանում է ֆինանսական համահարթեցնան հասկացությունը, սկզբունքները, համայնքների բյուջեներին ֆինանսական հանձնարթեցնան սկզբունքով տրամադրվող գոտացիաների հաշվարկման և հատկացման կարգերը:

Յոդված 3. Ֆինանսական համահարթեցնան հասկացությունը

Ֆինանսական համահարթեցումը համայնքների ներդաշնակ գաղափարն էր նպատակելու, ինչպես նաև ֆինանսապես բոլոր համայնքներին օժանդակելու համար նրանց նվազագույն ծախսերը ապահովելու նպատակով՝ տեղական ինքնավարական մարմիններին օրենքով վերապահված սեփական լիազորությունների իրականացման ժամանակ համայնքների ֆինանսական հնարավորությունների միջև առկա տարբերությունների նվազեցումն է:

Յոդված 4. Ֆինանսական համահարթեցնան սկզբունքները

- Ֆինանսական համահարթեցնան սկզբունքներն են՝
 1. Համայնքների սեփական եկամուտների և ծախսային կարիքների հարաբերակցությունների ամհամապատասխանում ներդաշնակ:
 2. Պետական բյուջեից համայնքներին համահարթեցնան սկզբունքով տրամադրվող գոտացիաների ոչ նպատակայնություն:
 3. Համայնքների լիազորությունների իրականացման և ֆինանսական միջոցների օգտագործման ազատություն և ինքնուրույնության պահպանում:
 4. Պետական բյուջեից համայնքներին հատկացվող համահարթեցնան գոտացիաների ընդհանուր գումարի նվազագույն չափի օրենքով սահմանում:
 5. Ըստ առանձին համայնքների՝ սույն օրենքով սահմանված կարգով հատկացվող գոտացիաների Հայաստանի Հանրապետության պետական բյուջեի մասին օրենքով հաստատում:

Յոդված 5. Համահարթեցնան գոտացիաների ընդհանուր գումարի մակարդակն ապրուրդ

1. Համահարթեցնան գոտացիաների ֆինանսական միջոցները նկատվում են պետական բյուջեի միջոցներից և համընդհանուր են համայնքների բյուջեներին հատկացվող ոչ նպատակային պետական տրանսֆերտներ:
2. Համահարթեցնան գոտացիաներ ստացող համայնքները պահպանում են սեփական պատասխանատվությանը գործելու իրավունքը և այդ ֆինանսական միջոցների օգտագործման ազատությունը:

Յոդված 6. Համահարթեցնան գոտացիաներ ստացող համայնքները

Սույն օրենքով սահմանված ֆինանսական միջոցների բաշխման կարգի հիման վրա համահարթեցնան գոտացիաներ չեն կարող ստանալ այն համայնքները, որոնց բյուջետային ապահովվածությունը չի բավարարում համահարթեցնան գոտացիա ստանալու համար սույն օրենքի 8-րդ հ/կան 10-րդ հորվածներով նախատեսված պահանջներին:

Յոդված 7. Համահարթեցնան գոտացիաների հաշվարկման գործոնները

1. Համահարթեցնան գոտացիաները հաշվարկվում են ըստ առանձին համայնքների բյուջեների: Համահարթեցնան գոտացիաները հատկացվում են երկու գործոններով՝
 - 1) Բնակչությանը փոքր համայնքների տեղական ինքնավարական մարմինների գործունեության նվազագույն ծախսերի ապահովում (այսուհետ՝ «ա» գործոն):
 - 2) Համայնքների բնակչության մեկ շնչին ընկնող բյուջետային միջոցների ամհավասարակալությունը ներդաշնակ (այսուհետ՝ «բ» գործոն):
- «ա» գործոն - գոտացիաների բաշխումը՝ ըստ համայնքի մասշտաբի գործակցի - γ ,
- «բ» գործոն - գոտացիաների բաշխումը՝ ըստ համայնքի բյուջետային ապահովվածության գործակցի - $\gamma_{բ}$:
2. Համահարթեցնան գոտացիաների ընդհանուր գումարի 10 տոկոսը բաշխվում է «ա» գործոնով, իսկ 90 տոկոսը՝ «բ» գործոնով:

Յոդված 8. Համահարթեցնան գոտացիաների «ա» գործոնով հաշվարկման կարգը

1. Սույն օրենքի «ա» գործոնով համահարթեցնան գոտացիաների բաշխումն իրականացվում է ըստ մասշտաբի գործակցի այն համայնքների միջև, որոնց մասշտաբի գործակցից բարձր է բոլոր համայնքների մասշտաբի գործակցի միջին ցուցանիշից: Համայնքը «ա» գործոնով համահարթեցնան գոտացիա է ստանում, եթե նրա մասշտաբի գործակցից բավարարում է հետևյալ պահանջին՝

$(\gamma_{բ} - \gamma_{բ}^{հիմն}) > 0$, որտեղ՝
 $\gamma_{բ}$ - 8 - ուր հորվածով սահմանված է-որ համայնքի մասշտաբի գործակցն է,
 $\gamma_{բ}^{հիմն}$ - բոլոր համայնքների մասշտաբի գործակցի միջին կշռված ցուցանիշն է, որը հաշվարկվում է հետևյալ բանաձևով՝

Ազնիք = գույք (Ազլ x P) / P, որտեղ՝

P₁ - i-րդ համայնքի բնակչության թիվն է,

P_Հ - համայնքների բնակչության բոլի համագումարն է (ՀՀ բնակչության թիվ),

2. Համայնքի բնակչության թիվը տվյալ համայնքի տարածքում հաշվարկված բնակչության թիվն է հաշվարկվող տարվան նախորդող տարվա տարեկանի որոշումը:

3. Ըստ համայնքի մասշտաբի գործակցի՝ համահարեցման որոտացիայի ընդհանուր գումարի հաշվարկման բանաձևն է.

$$P^* = 0.1 \times P, \text{ որտեղ՝}$$

P* - ըստ մասշտաբի գործակցի բաշխվող՝ որոտացիայի գումարն է,

P - համահարեցման համար նախատեսված որոտացիայի ընդհանուր գումարն է:

4. Ըստ մասշտաբի գործակցի բաշխվող որոտացիայի գումարը հավասարապես բաշխվում է այդ որոտացիան ստացող բոլոր համայնքների միջև և հավասար է՝

$$P_{\text{մասշ}} = P^* / P_{\text{մասշ}}$$

P_{մասշ} - ըստ մասշտաբի գործակցի բաշխվող մեկ համայնքի որոտացիայի չափն է,

P_{ձմասշ} - ըստ մասշտաբի գործակցի որոտացիա ստացող համայնքների թիվն է:

5. "ա" գործոնով համայնքի որոտացիա ստանալը չի բացառում, որևից համայնքին որոտացիա ստանալ մաս "բ" գործոնով: "ա" գործոնով հատկացվող որոտացիայի միջոցները հաշվի են առնվում նույն համայնքների մոտ եկամտային ունեւնության գործակցի հաշվարկման համար:

Հողված 9. Մասշտաբի գործակցի հաշվարկման կարգը

1. Մասշտաբի գործակցը համայնքի պարտադիր վիագորությունների իրականացման մեկ շնչին ընկնող ժախների կրա համայնքի բնակչության թվաքանակի ազդեցությունն է:

2. Մասշտաբի գործակցը հաշվարկվում է՝

$$Ազլ = ((1 - \alpha) \times P_1 + \alpha \times P_{\text{գոթ}}) / P_1, \text{ որտեղ՝}$$

Ազլ - i-րդ համայնքի մասշտաբի գործակցն է,

P₁ - i-րդ համայնքի բնակչության թիվն է,

P_{գոթ} - ՀՀ մեկ համայնքին ընկնող բնակչության միջին թիվն է,

α - համա յնքային ձախների Ֆիքսված բարդորդին արտացոլող հաստատունն է,

$$P_{\text{գոթ}} = P_{\text{Հ}} / P_{\text{գոթ}}, \text{ որտեղ՝}$$

P_Հ - համայնքների բնակչության բոլի համագումարն է

(ՀՀ բնակչության թիվ),

P_Հ - ՀՀ համայնքների ընդհանուր թիվը

3. Համայնքային ձախների Ֆիքսված բարդորդին հաշվարկվում է յուրաքանչյուր երեք տարին մեկ անգամ ՀՀ բոլոր համայնքների վերջին երեք տարվա կատարացի տվյալների հիման վրա՝ ՀՀ կատարվող որոշմանը սահմանված կարգով:

Հողված 10. Համահարեցման որոտացիաների "բ" գործոնով հաշվարկման կարգը

1. Համահարեցման որոտացիաներ՝ ըստ համայնքների բյուջետային ապահովվածության գործակցի, "բ" գործոնով ստանում են բոլոր այն համայնքները, որոնց բյուջետային ապահովվածության գործակցը մերտալպ «ա» գործոնով հատկացված որոտացիան, փոքր է բյուջետային ապահովվածության տրյն օրենքով սահմանված մակարդակի ցուցանիշից:

2. Ըստ համայնքի բյուջետային ապահովվածության գործակցի՝ համահարեցման որոտացիայի ընդհանուր գումարը ("բ" գործոն) հաշվարկվում է՝

$$P_{\text{բ}} = P - P^*, \text{ որտեղ՝}$$

P_բ - "բ" գործոնով, ըստ բյուջետային ապահովվածության գործակցի բաշխվող որոտացիայի գումարն է,

P - համահարեցման համար նախատեսված որոտացիայի ընդհանուր գումարն է,

P* - "ա" գործոնով, ըստ մասշտաբի գործակցի բաշխվող որոտացիայի գումարն է:

3. Ըստ բյուջետային ապահովվածության գործակցի՝ "բ" գործոն, որոտացիայի բաշխումն իրականացվում է համայնքի եկամտային ունակության և ձախային կարիքների գործակցների հարաբերության ցուցանիշին համապատասխան: Այդ ցուցանիշը հաշվարկվում է՝ հաշվի առնելով համայնքներին՝ ըստ մասշտաբի գործակցի "ա" գործոնով հատկացված որոտացիաները՝ որպես համայնքի բյուջերի եկամտա: Համայնքի մոտ եկամտային ունակության գործակցը, հաշվարկվում է՝

$$ԵՌԲ^* = [(ԵՌԻ + P_{\text{մասշ}}) / P_1] / [(ԵՌԻ + P^*) / P_{\text{Հ}}], \text{ որտեղ՝}$$

ԵՌԲ* - i-րդ համայնքի եկամտային ունակության գործակցն է "ա" գործոնով որոտացիայի բաշխումից հետո,

ԵՌԻ - i-րդ համայնքի եկամտային ունակության և միջև "ա" գործոնով որոտացիայի բաշխումը, որոտացիայի բաշխումը,

P₁ - i-րդ համայնքի բնակչության թիվն է,

ԵՌԲ - բոլոր համայնքների եկամտային ունակության համագումարն է միջև "ա" գործոնով որոտացիայի բաշխումը,

P_{մասշ} - ըստ մասշտաբի գործակցի բաշխվող մեկ համայնքի բյուջայի չափն է,

P* - "ա" գործոնով, ըստ մասշտաբի գործակցի բաշխվող որոտացիայի ընդհանուր գումարն է,

P_Հ - ՀՀ բնակչության թիվը:

4. «ա» գործոնով դրուագիտախի բաշխման արդյունքում համայնքի բյուջետային ապահովվածության գործակից հաշվարկվածն բանաձևն է՝

$$P_{\text{ա}} = \frac{B_{\text{ա}}}{B_{\text{ԾԿԳ}}} \cdot 100, \text{ որտեղ՝}$$

$B_{\text{ա}}$ - Իրո համայնքի բյուջետային ապահովվածության գործակիցն է «ա» գործոնով դրուագիտախի բաշխումից հետո,

$B_{\text{ԾԿԳ}}$ - Իրո համայնքի եկամտային ունեւիւթյան գործակիցն է «ա» գործոնով դրուագիտախի բաշխումից հետո,

$B_{\text{ԾԿԳ}}$ - Իրո համայնքի ծախսային կարիքների կարգավորիչ գործակիցն է:

5. Ըստ բյուջետային ապահովվածության գործակիցի՝ «բ» գործոնով դրուագիտախի են ստանում այն համայնքները, որոնց բյուջետային ապահովվածության գործակիցը համահարթեցման սահմանային մակարդակի արժեքից ցածր է:

Սույն օրենքով սահմանվում է համահարթեցման սահմանային մակարդակի այնպիսի արժեք, որի դեպքում «բ» գործոնով բաշխվող ֆինանսական միջոցները կարող են լրացնել դրուագիտա ստացող համայնքների բյուջետային ապահովվածության և համահարթեցման մակարդակի միջև եղած տարբերության 75 տոկոսը:

6. «բ» գործոնով յուրաքանչյուր համայնքին տրամադրվող համահարթեցման դրուագիտախի հավասար է յուրաքանչյուր համայնքի բյուջետային ապահովվածության և համահարթեցման սահմանային մակարդակի միջև եղած տարբերության 75 տոկոսը:

Յուրաքանչյուր համայնքի բյուջետային ապահովվածության և համահարթեցման սահմանային մակարդակի միջև եղած տարբերությունը հաշվարկվում է՝

$$B_{\text{ԳՌԻԼ}}^{\text{ՆԱՍ}} = (P_{\text{ՍՍ}} - P_{\text{ԾԿԳ}}) \cdot X \cdot P \cdot X \cdot B_{\text{ԾԿԳ}} \cdot B_{\text{Ե}}^{120}, \text{ որտեղ՝}$$

$B_{\text{ԳՌԻԼ}}^{\text{ՆԱՍ}}$ - Իրո համայնքի համար ամրագրված գումարի չափն է, որը կբավարարի անբողջությանը լրացնելու այդ համայնքի բյուջետային ապահովվածության գործակիցի և համահարթեցման սահմանային մակարդակի տարբերությունը:

$P_{\text{ՍՍ}}$ - համահարթեցման սահմանային մակարդակն է,

$B_{\text{ԾԿԳ}}$ - Իրո համայնքի ծախսային կարիքների կարգավորիչ տարբերությունը:

$B_{\text{Ե}}$ - Իրո համայնքի ընկալչության թիվն է,

$B_{\text{Ե}}^{120}$ - մեկ շնչին ընկնող միջին համայնքային եկամուտներն է,

$B_{\text{Ե}}^{120}$ - մեկ շնչին ընկնող միջին համայնքային եկամուտներն է,

$B_{\text{Ե}}^{120}$ - մեկ շնչին ընկնող միջին համայնքային եկամուտներն է,

$$B_{\text{Ե}}^{120} = \frac{\sum B_{\text{Ե}}^{120}}{P_{\text{Ե}}}, \text{ որտեղ՝}$$

$B_{\text{Ե}}$ - Իրո համայնքի եկամտային ունեւիւթյան գործակիցն է,

$P^{\text{Դ}}$ - Ըստ մասշտաբի գործակիցի բաշխվող դրուագիտախի ընդհանուր գումարն է,

$P^{\text{ԲԳԳ}}$ - Ըլոտ համայնքների ընկալչության թվի հանրագումարն է (ԲԳԳ ընկալչության թիվ):

7. Համայնքներին «բ» գործոնով տրամադրվող դրուագիտախի հաշվարկվում են

$$P_{\text{ԲԳԳ}} = 0,75 \cdot X \cdot B_{\text{ԳՌԻԼ}}^{\text{ՆԱՍ}}, \text{ որտեղ՝}$$

$P_{\text{ԲԳԳ}}$ - Իրո համայնքին «բ» գործոնով տրվող դրուագիտախի գումարն է,

$B_{\text{ԳՌԻԼ}}^{\text{ՆԱՍ}}$ - Իրո համայնքի համար ամրագրված գումարի չափն է, որը կբավարարի անբողջությանը լրացնելու այդ համայնքի բյուջետային ապահովվածության գործակիցի և համահարթեցման սահմանային մակարդակի տարբերությունը:

Հոդված 11. Համայնքի բյուջետային ապահովվածության գործակիցի հաշվարկվածն կարգը

1. Համայնքի եկամտային ունեւիւթյան և ծախսային կարիքի կարգավորիչ գործակիցների հարաբերությունը, որի հիման վրա իրականացվում է «բ» գործոնով համահարթեցման դրուագիտախի հաշվարկը, տվյալ համայնքի բյուջետային ապահովվածության գործակիցն է:

2. Համայնքների բյուջետային ապահովվածության գործակիցը հաշվարկվում է՝

$$P_{\text{ԲԳԳ}} = \frac{B_{\text{ԳՌԻԼ}}}{B_{\text{ԾԿԳ}}}, \text{ որտեղ՝}$$

$P_{\text{ԲԳԳ}}$ - Իրո համայնքի բյուջետային ապահովվածության գործակիցն է,

$B_{\text{ԳՌԻԼ}}$ - Իրո համայնքի եկամտային ունեւիւթյան գործակիցն է,

$B_{\text{ԾԿԳ}}$ - Իրո համայնքի ծախսային կարիքների գործակիցն է:

Հոդված 12. Համայնքի եկամտային ունեւիւթյան գործակիցի հաշվարկվածն կարգը

1. Համայնքի եկամտային ունեւիւթյան գործակիցը՝ համայնքների բյուջեների եկամուտներին օրենքով ամրագրված հարկային եկամուտների և պետական տուրքերի տվյալ համայնքում և հանրապետությունում մեկ շնչին ընկնող գումարների հարաբերությունն է:

2. Համայնքի եկամտային ունեւիւթյունը տվյալ համայնքի բյուջեին օրենքով ամրագրված հետևյալ եկամտատեսակների հանրագումարն է՝

1) Հողի հարկի հաշվարկային գումարի ցուցանիշ,

2) Գույքահարկի հաշվարկային գումարի ցուցանիշ,

ա. Համայնքի հողի հարկի և գույքահարկի հաշվարկային գումարի ցուցանիշները

յուրաքանչյուր համայնքի գծով ԳՀ օրենսդրությամբ սահմանված կարգով հաշվարկված՝ այդ համայնքի բյուջեի հաշվարկվող տարվան նախորդող երկրորդ տարում վճարված երաշխակ հողի հարկի և գույքահարկի տարեկան գումարներն են (առանց հողի հարկի և գույքահարկի գծով՝ հաշվարկվող տարվան նախորդող երկրորդ տարվա տարեկան գումարից հետո) հաշվարկվող տարվան նախորդող տուրքերի և տուգանքների, ինչպես նաև հաշվարկվող տարվան նախորդող երկրորդ տարվա

ընթացքում հաշվարկված տույժերի և տուգանքների գումարներին, ավելացված Հայաստանի Հանրապետության օրենքներով և համայնքների ակադեմիաների կողմից ընդունված որոշումներով ֆիզիկական անձանց և կազմակերպություններին հողի հարկի և գույքահարկի գծով արտոնությունների տրամադրման հետևանքում այդ կարիքի գծով համայնքների հաշվարկային տարվա ցուցանիշներում նվազանցների կորուստների գումարները:

- 3) Սահմանվող հարկերի հաշվարկվող տարվան մախրորող երկրորդ տարվա փաստացի ցուցանիշ
- 4) Պետական տուրքերի հաշվարկվող տարվան մախրորող երկրորդ տարվա փաստացի ցուցանիշ:

3. Համայնքի եկամտային ունակությունը հաշվարկվում է՝

$$E_{\text{ՈՒ}} = \text{ՀՀ} + \text{ԳՀ} + \text{ՄՀ} + \text{ՊՏ}, \text{ որտեղ՝}$$

ՀՀ - Լ-րդ համայնքի հողի հարկի հաշվարկային գումարի ցուցանիշն է,
 ԳՀ - Լ-րդ համայնքի գույքի հարկի հաշվարկային գումարի ցուցանիշն է,
 ՄՀ - Լ-րդ համայնքի մատնամվող հարկերն են,
 ՊՏ - Լ-րդ համայնքի պետական տուրքերն են:

4. Համայնքի նվազանցային ունակության գործակիցը հաշվարկվում է՝

$$E_{\text{ՈՒ-Գ}} = (E_{\text{ՈՒ}} / E_{\text{ՈՒ}}) / (E_{\text{ՈՒ}} / E_{\text{ՀՀ}}), \text{ որտեղ՝}$$

$E_{\text{ՈՒ-Գ}}$ - Լ-րդ համայնքի նվազանցային ունակության գործակիցն է,
 $E_{\text{ՈՒ}}$ - Լ-րդ համայնքի եկամտային ունակությունն է,
 $E_{\text{ՀՀ}}$ - Լ-րդ համայնքի բնակչության թիվն է,
 $E_{\text{ՈՒ}}$ - բոլոր համայնքների նվազանցային ունակության համագումարն է,
 $E_{\text{ՀՀ}}$ - բոլոր համայնքների բնակչության թվի համագումարն է (ՀՀ բնակչության թիվ):

Հողված 13. Համայնքի ծախսային կարիքի կարգավորիչ գործակիցը

1. Համայնքի ծախսային կարիքի կարգավորիչ գործակիցը տվյալ համայնքի պարտադիր լիազորությունների իրականացման ծախսերի մեկ շնչին ընկնող սույն օրենքով սահմանված ծախսային գործունեության գործակիցների համագումարն է:

2. Համայնքի ծախսային կարիքի կարգավորիչ գործակիցի վրա ազդում են բազմաթիվ գործոններ: Ծախսային կարիքի գործակիցն ուղղակիորեն կապված է՝

- 1) կիրառվող ծախսային գործունեության տեսակներից և դրանց արժեքից,
- 2) համայնքի ծախսային կարիքի կարգավորիչ գործակիցի գործակիցի (այսուհետ ծախսային գործակից) տեսակարար կշռից (բաժնեմասից):

3. Հայաստանի Հանրապետության համայնքների և դրանց վերապահված պարտադիր լիազորությունների իրականացման արձանագրություններից ելնելով՝ սույն օրենքում կիրառվում են ծախսային կարիքի կարգավորիչ գործակիցի վրա առավել ազդեցություն ունեցող այնպիսի ծախսային գործակիցներ, որոնց վերաբերյալ տվյալները չափելի, մատչելի և հասկանալի են:

4. Համայնքի ծախսային կարիքի կարգավորիչ գործակիցը հաշվարկվում է սույն օրենքով սահմանված հետևյալ ծախսային գործակիցներով և իրենց համապատասխան տեսակարար կշիռներով՝

- 1) Մասշտաբի գործակից՝ $Կ_{\text{ՄՏ}}$ - 25 տոկոս.
- 2) Տրամադրության մատչելիության գործակից՝ $Կ_{\text{ՏՄ}}$ - 15 տոկոս.
- 3) Համայնքի ծախսային գործակիցի գումարի գործակից՝ $Կ_{\text{ԳՀ}}$ - 10 տոկոս.
- 4) Համայնքի քաղաքացիության գործակից՝ $Կ_{\text{ՔՄ}}$ - 15 տոկոս.
- 5) Համայնքի կազմում ընդգրկված բնակավայրերի քանակի գործակից՝ $Կ_{\text{ՔՔ}}$.

25 տոկոս.

Թ) Բնակչության տարիքային կառուցվածքի գործակից՝ $Կ_{\text{ԲՏ}}$ - 10 տոկոս.
 5. Մասշտաբի ծախսային գործակիցի հաշվարկման կարգը մերկայացված է 9-րդ հոդվածում:

Հողված 14. Տրամադրության մատչելիության ծախսային գործակիցի հաշվարկման կարգը

1. Տրամադրության մատչելիության ծախսային գործակիցը համայնքի պարտադիր լիազորությունների իրականացման ծախսերի վրա մախրվող շրջկենտրոնից, մարզկենտրոնից և երևանից համայնքի հեռավորության ազդեցությունն է:
 2. Տրամադրության մատչելիության գործակիցը հաշվարկվում է՝

$$S_{\text{ՄՔ}} = 1 + (0.1 \times \sum_{\text{ՄՄ}} + 0.3 \times \sum_{\text{ՄՔ}} + 0.6 \times \sum_{\text{ՄՔ}}) / (0.1 \times \sum_{\text{ՄՄ}} + 0.3 \times \sum_{\text{ՄՔ}} + 0.6 \times \sum_{\text{ՄՔ}}), \text{ որտեղ՝}$$

- $S_{\text{ՄՔ}}$ - Լ-րդ համայնքի տրամադրության մատչելիության գործակիցն է,
 $\sum_{\text{ՄՄ}}$ - Լ-րդ համայնքի հեռավորությունն է մայրաքաղաքից,
 $\sum_{\text{ՄՔ}}$ - Լ-րդ համայնքի հեռավորությունն է մարզկենտրոնից,
 $\sum_{\text{ՄՔ}}$ - Լ-րդ համայնքի հեռավորությունն է երևանից շրջկենտրոնից,
 $\sum_{\text{ՄՔ}}$ - բոլոր համայնքների միջին հեռավորությունն է մայրաքաղաքից,
 $\sum_{\text{ՄՔ}}$ - բոլոր համայնքների միջին հեռավորությունն է մայրաքաղաքից,
 $\sum_{\text{ՄՔ}}$ - բոլոր համայնքների միջին հեռավորությունն է մայրաքաղաքից,
 $\sum_{\text{ՄՔ}}$ - բոլոր համայնքների միջին հեռավորությունն է մայրաքաղաքից:

$$\sum_{\text{ՄՔ}} = \sum_{\text{ՄՔ}} / \sum_{\text{ՄՔ}}, \text{ որտեղ՝}$$

$\sum_{\text{ՄՔ}}$ - ՀՀ բոլոր համայնքների մայրաքաղաքից ունեցած հեռավորությունների համագումարն է,
 $\sum_{\text{ՄՔ}}$ - ՀՀ համայնքների ընդհանուր թիվն է.

$$\sum_{\text{ՄՔ}} = \sum_{\text{ՄՔ}} / \sum_{\text{ՄՔ}}, \text{ որտեղ՝}$$

$\sum_{\text{ՄՔ}}$ - ՀՀ բոլոր համայնքների իրենց մարզի մարզկենտրոնից ունեցած հեռավորությունների համագումարն է,
 $\sum_{\text{ՄՔ}}$ - ՀՀ համայնքների ընդհանուր թիվն է.

$$\sum_{\text{ՄՔ}} = \sum_{\text{ՄՔ}} / \sum_{\text{ՄՔ}}, \text{ որտեղ՝}$$

$\sum_{\text{ՄՔ}}$ - ՀՀ բոլոր համայնքների իրենց մարզի մարզկենտրոնից ունեցած հեռավորությունների համագումարն է,
 $\sum_{\text{ՄՔ}}$ - ՀՀ համայնքների ընդհանուր թիվն է.

$\Sigma_{\text{հոգ}}^{\text{Տարև}}$ - համայնքների միջին հեռավորությունն է իրենց մակիկո
շրջանառությունից,

$\Sigma_{\text{հոգ}}^{\text{Տարև}} = \Sigma \Sigma_{\text{հոգ}}^{\text{Տարև}} / \Sigma_{\text{հոգ}}$ որտեղ՝

$\Sigma \Sigma_{\text{հոգ}}^{\text{Տարև}}$ - $\Sigma \Sigma$ բոլոր համայնքների՝ իրենց մակիկո
շրջանառությունից հեռավորությունների
հանրագումարն է,

$\Sigma_{\text{հոգ}}$ - $\Sigma \Sigma$ համայնքների ընդհանուր քիվն է:

Հոդված 15. Համայնքային ծառայությունների որակի ճախսային գործակցի
հաշվարկման կարգը

1. Համայնքային ծառայության որակի ճախսային գործակցը համայնքի
պարտադիր լիազորությունների իրականացման ճախսերի վրա համայնքային
ծառայությունների որակի ազդեցությունն է: Համայնքային ծառայությունների
որակի գործակցը պայմանավորված է տեղական ինքնակառավարման
մարմինների կողմից մատուցվող ծառայությունների որակի մատուցմանը համայնքի
կարգավիճակից բխող տարբերակված պահանջներով:

2. Համայնքի ծառայության որակի գործակցը հաշվարկվում է՝

$\text{ԾՈՐԳ} = \text{ԳՏՊ}^1, \text{ որտեղ՝}$

ԾՈՐԳ - Լ-րդ համայնքի ծառայությունների որակի գործակիցն է,

ԳՏՊ^1 - Լ-րդ համայնքի ծառայությունների որակի գործակցի արժեքն է:

3. Համայնքները բաժանված են երեք խմբերի՝ իրենց համապատասխան
ծառայությունների որակի գործակիցների՝

1) $\text{ԳՏՊ} = 1.25$ գործակցով համայնքներ, որոնց ցամաք հաստատվում է
կառավարության որոշմամբ.

2) $\text{ԳՏՊ} = 1.1$ գործակցով բաղային և քաղաքային համայնքները՝
բացառությամբ

առաջին խմբում ընդգրկվածների.

3) $\text{ԳՏՊ} = 1.0$ գործակցով բոլոր համայնքները՝ բացառությամբ առաջին և
երկրորդ

խմբերում ընդգրկվածների:

Հոդված 16. Համայնքի բարձրագույն ծախսային գործակցի հաշվարկման
կարգը

1. Համայնքի բարձրագույն ծախսային գործակցը համայնքի
պարտադիր լիազորությունների իրականացման ճախսերի վրա համայնքի
բարձրագույն ծախսային ծախսային գործակցը հաշվարկվում է՝

2. Համայնքի բարձրագույն ծախսային գործակցը հաշվարկվում է՝

$\text{ԲԳ}^1 = \text{ԳՏՊ}^1, \text{ որտեղ՝}$

ԲԳ^1 - Լ-րդ համայնքի բարձրագույն գործակցն է.

ԳՏՊ^1 - Լ-րդ համայնքի բարձրագույն գործակցի արժեքն է:

3. Համայնքները բաժանված են երեք խմբերի՝ իրենց համապատասխան
բարձրագույն ծախսային գործակցների՝

1) $\text{ԲԳ} = 1.0$ գործակցով համայնքներ, որոնց բարձրագույնը ծովի
մակերևութից մինչև 17000 է.

2) $\text{ԲԳ} = 1.2$ գործակցով համայնքներ, որոնց բարձրագույնը ծովի
մակերևութից 1700-20000 է.

3) $\text{ԲԳ} = 1.4$ գործակցով համայնքներ, որոնց բարձրագույնը ծովի
մակերևութից 20000 ավել է.

Հոդված 17. Համայնքի կազմում ընդգրկված բնակավայրերի քանակի ճախսային
գործակցի հաշվարկման կարգը

1. Համայնքի կազմում ընդգրկված բնակավայրերի քանակի ճախսային
գործակցը համայնքի պարտադիր լիազորությունների իրականացման ճախսերի
վրա համայնքի կազմում ընդգրկված բնակավայրերի քանակի ազդեցությունն է:

2. Համայնքի կազմում ընդգրկված բնակավայրերի քանակի գործակցը
հաշվարկվում է՝

$\text{ԲՑԿ}^1 = 1 + 0.2(\text{ԲՆԹ} - 1), \text{ որտեղ՝}$

ԲՑԿ^1 - Լ-րդ համայնքի կազմում ընդգրկված բնակավայրերի քանակի
գործակցն է,

ԲՆԹ - Լ-րդ համայնքի կազմում ընդգրկված բնակավայրերի քիվն է:

Հոդված 18. Բնակչության տարիքային կառուցվածքի ճախսային գործակցի
հաշվարկման կարգը

1. Բնակչության տարիքային կառուցվածքի ճախսային գործակցը
համայնքի պարտադիր լիազորությունների իրականացման ճախսերի վրա
համայնքի բնակչության տարիքային կառուցվածքի ազդեցությունն է:

2. Բնակչության տարիքային կառուցվածքի գործակցը հաշվարկվում է՝

$\text{ԲՏԿԳ}^1 = (1 + (\text{Բ}^1 + \text{Բ}^2) / \text{Բ}_0) / (1 + (\text{Բ}^1 + \text{Բ}^2) / \text{Բ}_{\text{հո}}), \text{ որտեղ՝}$

ԲՏԿԳ^1 - Լ-րդ համայնքի բնակչության տարիքային կառուցվածքի գործակցն է,

Բ^1 - Լ-րդ համայնքի 0-16 տարեկան բնակչության քիվն է,

Բ^2 - Լ-րդ համայնքի կենսաբաշխային տարիքի բնակչության քիվն է,

Բ_0 - Լ-րդ համայնքի բնակչության քիվն է,

$\text{Բ}_{\text{հո}}$ - Լ-րդ համայնքի 0-16 տարեկան բնակչության քիվն է,

Բ^0 - Լ-րդ համայնքի կենսաբաշխային տարիքի բնակչության քիվն է,

$\text{Բ}^{\text{հո}}$ - Լ-րդ համայնքի բնակչության քիվն է:

$\text{Բ}^{\text{հո}}$ - Լ-րդ համայնքի բնակչության քիվն է:

Հոդված 19. Համայնքի ծախսային կարիքի կարգավորիչ գործակիցի հաշվարկման քանակը

1. Համայնքի ծախսային կարիքի կարգավորիչ գործակիցը հավասար է մարզտարի, տրամապարտային մատչելիության, համայնքի ծախսարկղանների որակի, համայնքի բարձրագույնության, համայնքի կազմում ընդգրկված բնակավայրերի քանակի, բնակչության տարիքային կառուցվածքի ծախսային գործակիցների համագումարին՝ հիմնք համապատասխան տեսակարար կշիռներով:

2. Համայնքի ծախսային կարիքի գործակիցի հաշվարկման ամփոփ քանակն է՝

$$\text{ԾԿԳ}^{\text{հայ}} = \sum (Y_n \times \text{ԾԿԳ}_n), \text{ որտեղ՝}$$

Y_n - i-րդ համայնքի n - րդ ծախսային գործակիցի տեսակարար կշիռն է,

$\text{ԾԿԳ}^{\text{ի}}$ - i-րդ համայնքի n - րդ ծախսային գործակիցն է,

$$\text{ԾԿԳ}^{\text{հայ}} = Y^{\text{տ}} \times \text{ՄԳ} + Y^{\text{ս}} \times \text{ՏՄԳ} + Y^{\text{ժ}} \times \text{ԾՈՂ} + Y^{\text{բ}} \times \text{ԲԳ} + Y^{\text{բթ}} \times \text{ԲԲԳ} + Y^{\text{բթթ}} \times \text{ԲԲԲԳ}$$

$$\text{ԾԿԳ}^{\text{հայ}} = 0.25X\text{ՄԳ} + 0.15X\text{ՏՄԳ} + 0.1X\text{ԾՈՂ} + 0.15X\text{ԲԳ} + 0.25 \times \text{ԲԲԳ} + 0.1 \times \text{ԲԲԲԳ}$$

3. Համայնքների ծախսային կարիքի կարգավորիչ գործակիցները բյուջետային ապահովվածության գործակիցների հաշվարկման համար նորմավորված են հետևյալ քանակով՝

$$\text{ԾԿԳ}^{\text{ի}} = \text{ԾԿԳ}^{\text{հայ}} / \text{ԾԿԳ}^{\text{փթեթ}}, \text{ որտեղ՝}$$

$\text{ԾԿԳ}^{\text{ի}}$ - i-րդ համայնքի ծախսային կարիքի կարգավորիչ գործակիցի նորմավորված ցուցանիշն է,

$\text{ԾԿԳ}^{\text{փթեթ}}$ - բոլոր համայնքների ծախսային կարիքի կարգավորիչ գործակիցների միջին կշռված ցուցանիշն է,

$$\text{ԾԿԳ}^{\text{փթեթ}} = \text{գՈՒՄ} (\text{ԾԿԳ}^{\text{ի}} \times \text{Բ}^{\text{գ}}) / \text{Բ}^{\text{գ}}, \text{ որտեղ՝}$$

$\text{Բ}^{\text{գ}}$ - ՀՀ համայնքների բնակչության թվի համագումարն է (ՀՀ բնակչության թիվ):

Հոդված 20. Դոտացիաների հաշվարկման և հատկացման կարգերը

1. Համախորհրդանոց դոտացիաների հաշվարկման մեջ օգտագործվող համայնքներին վերաբերող տվյալների աղբյուրներն են՝

1) ծախսային գործակիցների տվյալների համար՝ ՀՀ ոստիկանությունը, ՀՀ տրանսպորտի և կապի նախարարությունը, ՀՀ Ազգային վիճակագրական ծառայությունը, ՀՀ աշխատանքի և սոցիալական հարցերի նախարարության տղիալական ապահովության վետական ծառայությունը, ՀՀ մարզպետարանները և ՀՀ համայնքները,

2) եկամտային ունակության տվյալների համար՝ համայնքներն ու պետական հարկային ծառայությունը՝ յուրաքանչյուրն իր մասով:

3. Դոտացիաների հաշվարկման սույն օրենքով սահմանված գործակիցները և «ա» և «բ» գործոններով բաշխվող դոտացիաների գումարների քանակների հարաբերությունները ֆինանսական համահարթեցման դոտացիայի ընդհանուր գումարի մասնամասեր կարող են փոփոխվել ոչ շտապ, քան երեք տարի մեկ անգամ:

4. Համայնքներին հատկացվող համահարթեցման դոտացիաների գումարները հաստատվում են պետական բյուջեի մասին օրենքով: Դոտացիաները համայնքներին հատկացնում է Հայաստանի Հանրապետության կառավարության կողմից դոտացիաների հաշվարկներ կատարելու համար լիազորված պետական մարմինը:

5. Դոտացիաների հաշվարկներ կատարելու համար լիազորված պետական մարմինը բյուջետային օրենսդրությամբ սահմանված ժամկետներում իր պաշտոնական վեբ-կայքում հրատարակում և տարածքային կառավարման մարմինների միջոցով տեղական ինքնակառավարման մարմիններին տրամադրում է պետական մարմինների կողմից հաշվարկող՝ համահարթեցման դոտացիաների գումարների հաշվարկման կիրառված եղանակները՝ համարների հաշվարկման և հատկացման քանակապատճանվածության և համայնքների միջև առաջացող սույն օրենքով չկարգավորված հարաբերությունները կանոնավորվում են Հայաստանի Հանրապետության բյուջետային օրենսդրությամբ:

6. Տեղական ինքնակառավարման մարմիններն իրենց համայնքներին հատկացված համահարթեցման դոտացիայի գումարի չափը կարող են վիճարկել Հայաստանի Հանրապետության կառավարության կողմից լիազորված պետական կառավարման մարմնում և դատարանում:

7. Համայնքների համահարթեցման դոտացիաները հատկացվում են հավասար չափաբաժիններով յուրաքանչյուր անակա վերջում, պետական ֆինանսների կառավարման լիազորված մարմնի տեղական գանձապետական ստորաբաժանումների՝ յուրաքանչյուր համայնքի համար բացված գանձապետական հաշվի միջոցով:

Հոդված 21. Օրենքի ուժի մեջ մտնելը

1. Սույն օրենքը ուժի մեջ է մտնում՝

1) 2010 թվականի բյուջետային տարվա և դրան հաջորդող բյուջետային տարիների համար ֆինանսական համահարթեցման դոտացիաների հաշվարկների կատարման մասով՝ հուլիսի 1-ից հաջորդող 10-րդ օրը,

2) նշված օրենքի պահանջների համաձայն ֆինանսական համահարթեցման դոտացիաների հատկացման մասով՝ 2010 թվականի հունվարի 1-ից:

2. Սույն օրենքի ուժի մեջ մտնելու պահից ու փոքր քանակությամբ 24 միլիարդ 1988 թ. - ի «Ֆինանսական համահարթեցման մասին» ՀՕ-262 ՀՀ օրենքը:

ՀՀ կառավարություն

**ԳԱՅԱՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ՕՐԵՆՔԸ**

**«Հայաստանի Հանրապետության բյուջետային համակարգի մասին»
Հայաստանի Հանրապետության օրենքում փոփոխություններ
եւ լրացումներ կատարելու մասին**

Պոդլյան Դ. «Հայաստանի Հանրապետության բյուջետային համակարգի մասին»
Հայաստանի Հանրապետության (24 հունիսի 1997 թվականի, ԴՕ-137) օրենքի 21-րդ
հոդվածի՝

1. 3-րդ մասի երկրորդ պարբերությունում.

1) «պետական կառավարման տարածքային մարմինների սփռոցով» բառերը
փոխարինել «Տեղական ինքնակառավարման մարմին» Հայաստանի Հանրապետու-
թյան օրենքի համաձայն կառավարության սահմանած իրավական հսկողության
բաղձնատույն մարմնի (այսուհետ՝ իրավական հսկողության բաղձնագույն մարմնի)
սփռոցով» բառերով, իսկ «ըստ առանձին համայնքների ֆինանսական համահար-
թեցման դրույթների, ինչպես նաև» բառերը փոխարինել «ինչպես նաև ըստ
առանձին համայնքների» բառերով.

2) «Լիազորված» բառը փոխարինել «Պետական լիազորված» բառերով, իսկ
«լիազորված մարմին ուղղակիորեն կամ անուղղակի՝ այլ պետական մարմինների
սփռոցով» բառերը հանել.

3) լրացնել Նոր նախարարություն հետևյալ բովանդակությամբ.

«Ըստ առանձին համայնքների ֆինանսական համահարթեցման գործադրային
հաշվարկները կատարելու համար կառավարության լիազորված պետական
մարմինը (այսուհետ՝ գործադրային գումարներն հաշվարկող մարմին) առաջին
տարվա բյուջետային գործընթացը պատկերում է վերջիններիս համարվածության
կարգավորող գործադր սահմանված ընթացակարգով եւ ժամկետներում տեղական
ինքնակառավարման մարմիններին տրամադրում է վերջիններին համարվածության
տարիքի բնույթի կողմից սահմանված գույքումեղ ըստ առանձին համայնքների ֆինան-
սական համահարթեցման դրույթների (այս հոդվածում այսուհետ՝ գործադրային)
գումարների հաշվարկման համար անհրաժեշտ՝ տեղական ինքնակառավարման
մարմինների կողմից հաշվարկող ելակետային տվյալների կազմի, դրանց հաշվարկ-
ման եւ ներկայացման կարգի ու ժամկետների մասին.»:

2. 4-րդ մասի փակագծից հետո՝ «առաջին» բառից առաջ լրացնել «, իսկ
գործադրային գումարներն հաշվարկող մարմինը՝ գործադրային գումարի ըստ
առանձին համայնքների բաշխումը» բառերը:

3. 4.1-րդ մասի.

1) «ըստ առանձին համայնքների ֆինանսական համահարթեցման գործադրային
եւ» բառերը հանել, իսկ «փոխադրող գումարների» բառերից հետո լրացնել
«ըստ առանձին համայնքների» բառերը.

2) լրացնել Նոր նախարարություն հետևյալ բովանդակությամբ.

«Տեղական ինքնակառավարման մարմինները պետական բյուջեից հատկացվող
գործադրային գումարների ըստ առանձին համայնքների հաշվարկման համար
անհրաժեշտ՝ իրենց կողմից հաշվարկող ելակետային տվյալները գործադրային
գումարներն հաշվարկող մարմնից ստացված մեթոդական գույքումեղ սահման-
ված ծավալով, կարգով եւ ժամկետում ներկայացնում են գործադրային գումարներն
հաշվարկող մարմին.»:

4. 4.2-րդ մասի «Ֆինանսական համահարթեցման գործադրային (այսուհետեւ՝ գորտ-
ցրայ)» բառերը փոխարինել «գործադրային» բառով:

5. 4.2-րդ եւ 4.4-րդ մասերի «լիազորված մարմնում» բառերը փոխարինել
«գործադրային գումարներն հաշվարկող մարմնում» բառերով:

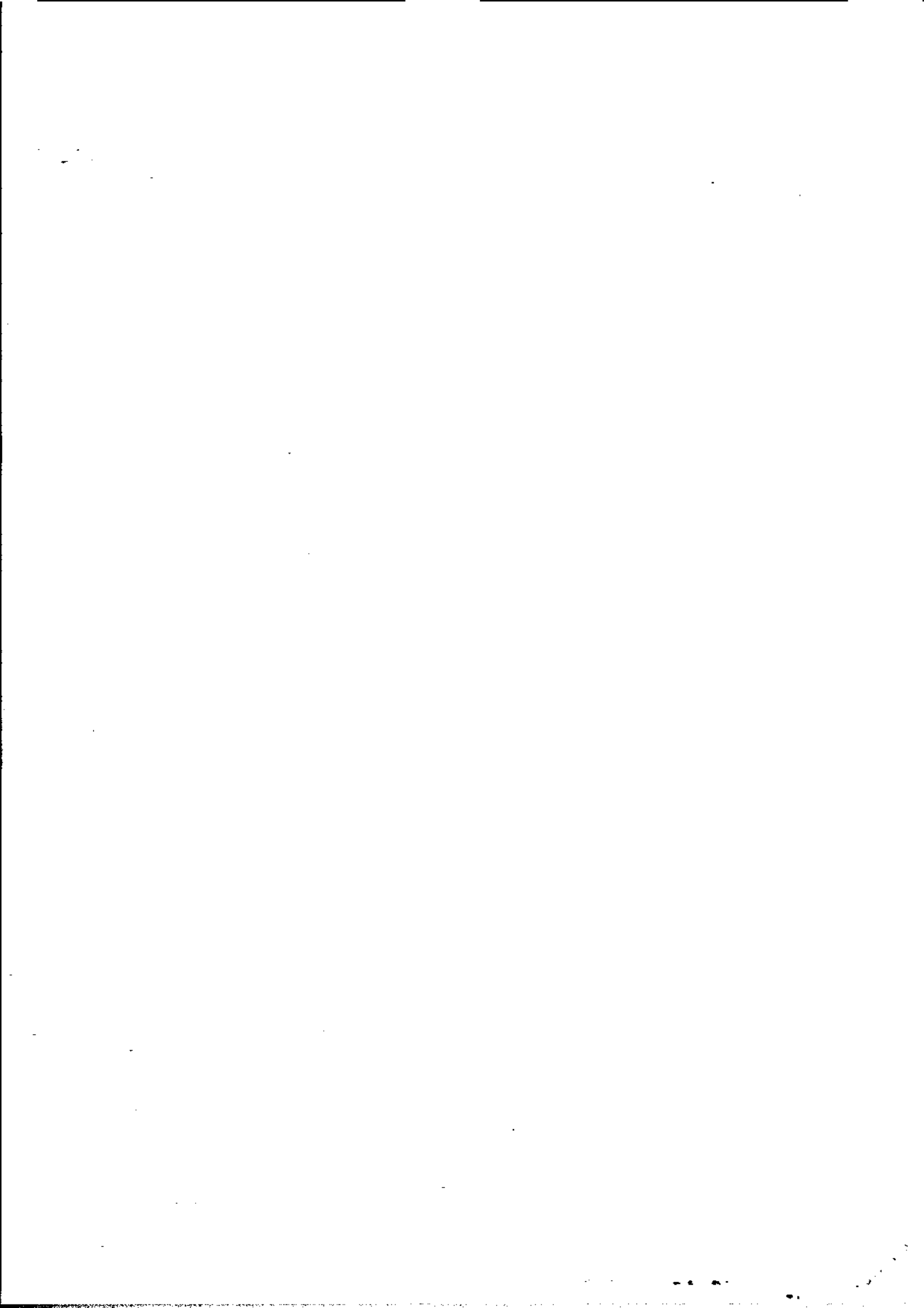
6. 4.3-րդ մասի «լիազորված մարմինը» բառերը փոխարինել «գործադրային
գումարներն հաշվարկող մարմինը» բառերով:

7. 5-րդ մասի «պետական կառավարման տարածքային մարմինների» բառերը
փոխարինել «իրավական հսկողության բաղձնագույն մարմնի» բառերով:

Պոդլյան Բ. Օրենքի 31-րդ հոդվածի 1-ին մասում «եռամյա» բառը փոխարինել
«քսամյա» բառով, իսկ 4-րդ մասում «պետական կառավարման տարածքային
մարմինների սփռոցով» բառերը հանել:

Պոդլյան Գ. Սույն օրենքն ուժի մեջ է մտնում պաշտոնական հրապարակման օրվանը
հաջորդող օրվանից:

ԴԴ կառավարություն

**ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԺՈՂՈՎԻ
ՈՐՈՇՈՒՄԸ**

**«ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՊԱՏՎԱՎՈՐ ԿՈՉՈՒՄՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ»
ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՕՐԵՆՔՈՒՄ ԼՐԱՑՈՒՄՆԵՐ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ
ՄԱՍԻՆ» ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՕՐԵՆՔԻ ՆԱԽԱԳԻԾՆ ԱՌԱՋԻՆ
ԸՆԹԵՐՑՄԱՍԻ ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ**

Հայաստանի Հանրապետության Ազգային ժողովը ՈՐՈՇՈՒՄ Է.

**Ընդունել «Հայաստանի Հանրապետության պատվավոր կոչումների մասին»
Հայաստանի Հանրապետության օրենքում լրացումներ կատարելու մասին»
Հայաստանի Հանրապետության օրենքի նախագիծն առաջին ընթերցմամբ:**

**ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ԱԶԳԱՅԻՆ ԺՈՂՈՎԻ ՆԱԽԱԳԱՀ**

Հ.ԱԲՐԱՀԱՄՅԱՆ

**26 հոկտեմբերի 2009 թվականի,
քաղ. Երևան
Լ - 598 - 4**

**ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ՕՐԵՆԸԸ**

**«Հայաստանի Հանրապետության պատվավոր կոչումների մասին»
Հայաստանի Հանրապետության օրենքում լրացումներ
կատարելու մասին**

Հոդված 1. «Հայաստանի Հանրապետության պատվավոր կոչումների մասին» Հայաստանի Հանրապետության 2004 թվականի հունիսի 11-ի ՀՕ-105-Ն օրենքի (այսուհետ՝ Օրենք) 3-րդ հոդվածում ավելացնել «Ժ.1» կետ հետևյալ բովանդակությամբ.

«Ժ.1. Հայաստանի Հանրապետության վաստակավոր գրադարանավար»:

Հոդված 2. Օրենքի 13-րդ հոդվածից հետո ավելացնել «Հոդված 13.1» հետևյալ բովանդակությամբ.

«Հոդված 13.1 Վաստակավոր գրադարանավարի պատվավոր կոչումը

Վաստակավոր գրադարանավարի պատվավոր կոչում է շնորհվում գրադարանային գործի բնագավառում աշխատանքային երկարամյա փորձ, մասնագիտական բացառիկ կարողություններ, վաստակ եւ նվիրում ցուցաբերած գրադարանավարներին, ովքեր իրենց գործունեությամբ խթանել են ոլորտի զարգացումը, նպաստել հանրության կրթության ու դաստիարակության գործին, հոգեւոր-մշակութային արժեքների հանրահռչակմանն ու տարածմանը»:

Հոդված 3. Սույն օրենքն ուժի մեջ է մտնում պաշտոնական հրապարակման օրվան հաջորդող տասներորդ օրը:

ԱԺ պատգամավորներ

Լ.Գալստյան

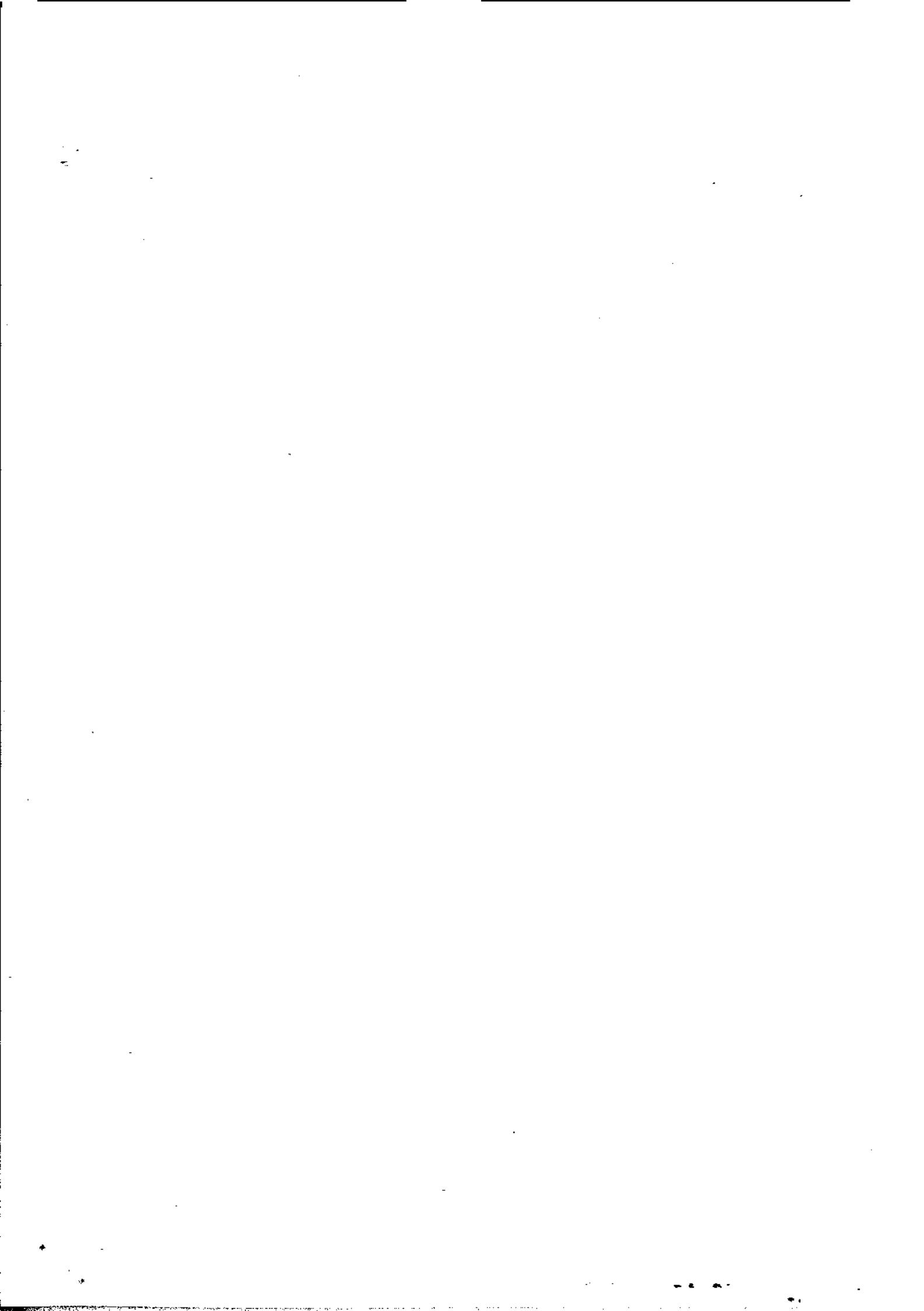
Վ.Հովհաննեսյան

Մ.Մանուկյան

Ա.Մինասյան

Ա.Բախշյան

Հ.Բիշարյան

**ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԺՈՂՈՎԻ
ՈՐՈՇՈՒՄԸ**

**«ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՔՐԵԱԿԱՆ ԴԱՏԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ
ՕՐԵՆՍԳՐԹՈՒՄ ԼՐԱՅՈՒՄ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ» ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ
ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՕՐԵՆՔԻ ՆԱԽԱԳԻԾՆ ԱՌԱՋԻՆ ԸՆԹԵՐՑՍԱԿԸ
ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ**

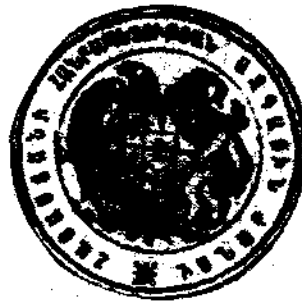
Հայաստանի Հանրապետության Ազգային ժողովը **ՈՐՈՇՈՒՄ Է.**

Ընդունել «Հայաստանի Հանրապետության քրեական դատավարության օրենսգրքում լրացում կատարելու մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի նախագիծն առաջին ընթերցմամբ:

**ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ԱԶԳԱՅԻՆ ԺՈՂՈՎԻ ՆԱԽԱԳԱՀ**

ՀԱԲՐԱՀԱՍՅԱՆ

22 փետրվարի 2010 թվականի,
քաղ. Երևան
ԱԺՈ - 668 - Լ

**ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ՕՐԵՆՔԸ**

**Հայաստանի Հանրապետության քրեական դատավարության
օրենսգրքում լրացում կատարելու մասին**

Հոդված 1. Հայաստանի Հանրապետության 1998 թվականի հուլիսի 1-ի ՀՕ-248 քրեական դատավարության օրենսգրքի 185-րդ հոդվածի 2-րդ մասը լրացնել հետևյալ պարբերություններով.

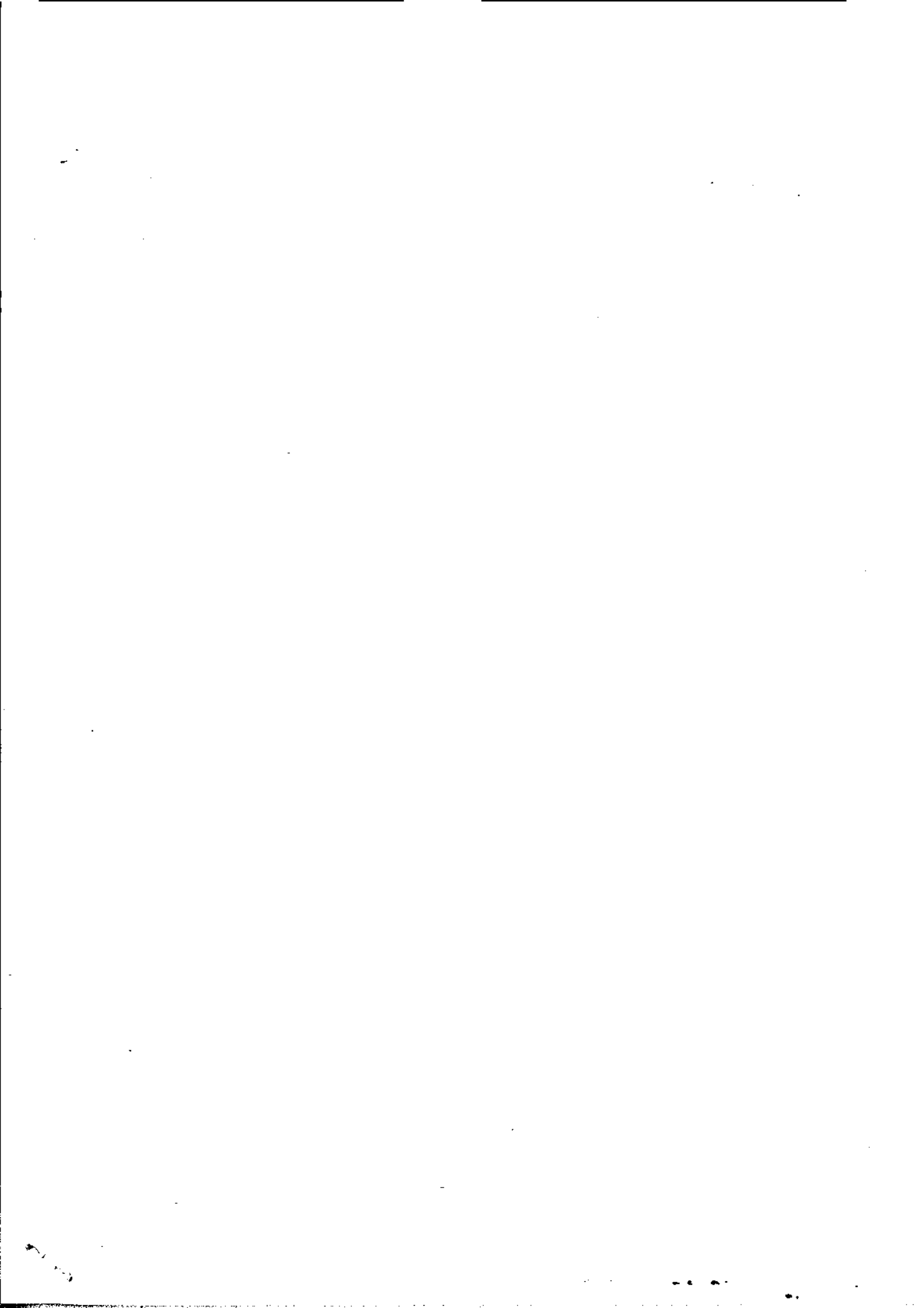
«Անձինք, որոնց գործողությունների կապակցությամբ տրված է եղել հանցագործության մասին հաղորդումը, տեղեկացվում են քրեական գործի հարուցումը մերժված լինելու մասին, ինչպես նաև այն մասին, որ ցանկության դեպքում կարող են դիմել եւ ստանալ որոշման օրինակը:

Հանցագործության մասին հաղորդում տված, ինչպես նաև տրված հաղորդման ելքով անմիջականորեն շահագրգռված ֆիզիկական կամ իրավաբանական անձինք, նյութերով քրեական գործի հարուցումը մերժելու մասին հաղորդումը ստանալու պահից իրավունք ունեն ծանոթանալու նյութերին, որոնցով մերժվել է քրեական գործի հարուցումը եւ դրանցից կատարելու քաղվածքներ ու պատճենահանումներ ցանկացած ծավալով»:

Հոդված 2. Սույն օրենքն ուժի մեջ է մտնում պաշտոնական հրապարակման հաջորդ օրվանից:

ԱԾ պատգամավոր

Լ.Ալավերդյան

**ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԺՈՂՈՎԻ
ՈՐՈՇՈՒՄԸ**

**«ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԻՐԱՎԱՆԱԵՏՈՒՄՆԵՐԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ
ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՕՐԵՆՍԳՐԶՈՒՄ ԼՐԱՅՈՒՄՆԵՐ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՍԱՄԻՆ»
ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՕՐԵՆԵՐ ՆԱԽԱԳԻԾՆ ԱՌԱՋԻՆ
ԸՆԹԵՐՑՄԱՍԲ ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒ ՍԱՄԻՆ**

Հայաստանի Հանրապետության Ազգային ժողովը ՈՐՈՇՈՒՄ Է.

Ընդունել «Վարչական իրավախախտումների վերաբերյալ Հայաստանի Հանրապետության օրենսգրքում լրացումներ կատարելու մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի նախագիծն առաջին ընթերցմամբ:

**ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ԱԶԳԱՅԻՆ ԺՈՂՈՎԻ ՆԱԽԱԳԱՀ**

17 մայիսի 2010 թվականի,
քաղ. երևան
ԱԺՈ - 739 - Լ

ՀԱՐԱՀԱՍՅԱՆ

**ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ՕՐԵՆՔԸ**

**Վարչական իրավախախտումների վերաբերյալ Հայաստանի
Հանրապետության օրենսգրքում լրացումներ կատարելու մասին**

ՀՀ կառավարություն

ՅՈՒՐԱԿԱՆ 1. Վարչական իրավախախտումների վերաբերյալ Հայաստանի Հանրապետության օրենսգրքում (1985 թվականի դեկտեմբերի 6) կատարել հետևյալ լրացումները՝

1) լրացնել նոր 47⁻-րդ հոդված հետևյալ բովանդակությամբ՝

«ՀՈՒՎԱԾ 47⁻. ՀԱՏՈՒԿ ՆՇԱՆԱԿՈՒԹՅԱՆ ՍՆԴՐԱՄԹԵՐՔԻ ԱՆԿՈՂՈՒԱՅԻՆ ԽՄԻՉՔՆԵՐԻ ԵՎ ԾԻՍԽԻՆՏԻ զուՎԱԶՈՒՆ ՆԵՐՎԱՅԱՅՎՈՂ ՊԱՐԱՆՏՆԵՐԸ ԽԱՆՏԵԼԸ

Հատուկ նշանակության սննդամթերքի գոլկազոը առանց լիազոր մարմնի հետ համաձայնեցմամբ՝

առաջացնում է տուգանքի նշանակում գոլկազոատուի նկատմամբ յուրաքանչյուր սննդատեսակի համար սահմանված նվազագույն աշխատավարձի հարյուրիսունամասյա տիկից մինչև երկուհարյուրապատիկի չափով:

Վկերիության խնիչքների եւ փախուտի գոլկազոը «Գոլկազոի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 15-րդ հոդվածի 1, 3, 4 մասերի պահանջների իսկխտմամբ՝

առաջացնում է տուգանքի նշանակում գոլկազոատուի նկատմամբ սահմանված նվազագույն աշխատավարձի երկուհարյուրիսունամասյա տիկից մինչև երեքհարյուրիսունամասյա տիկի չափով:

Վկերիության խնիչքների եւ փախուտի գոլկազոը «Գոլկազոի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 15-րդ հոդվածի 2, 5-5³ մասերի պահանջների իսկխտմամբ՝

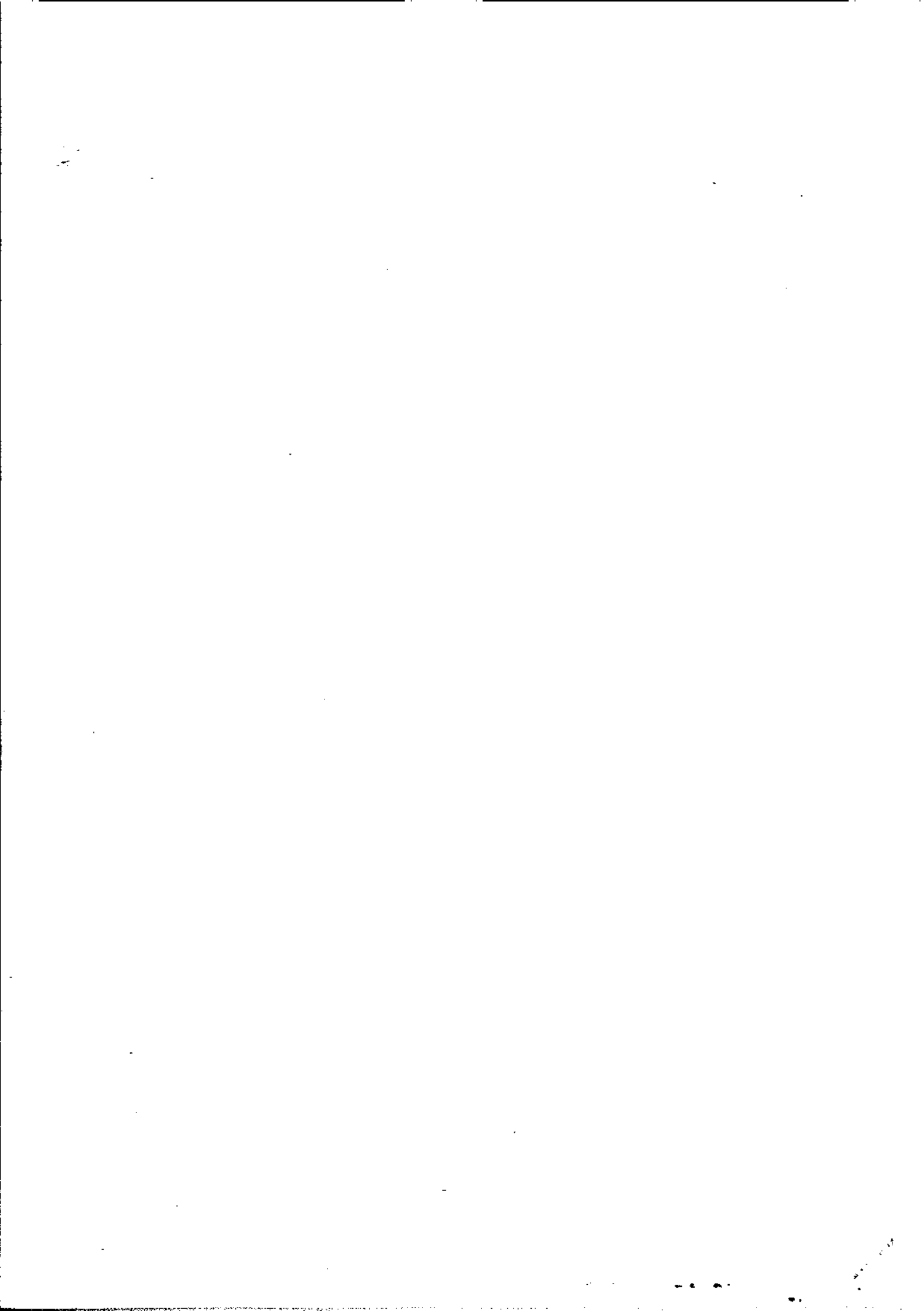
առաջացնում է տուգանքի նշանակում գոլկազոատուի նկատմամբ սահմանված նվազագույն աշխատավարձի երկուհարյուրիսունամասյա տիկից մինչև երեքհարյուրիսունամասյա տիկի չափով:

Սույն հոդվածով նախատեսված արարքները կրկին անգամ կատարելը վարչական տույժի միջոցներ կիրառելուց հետո՝ մեկ տարվա ընթացքում՝

առաջացնում է տուգանքի նշանակում՝ տվյալ արարքի համար սույն հոդվածով նախատեսված տուգանքի չափի կրկնապատիկի չափով:

2) 244¹⁴ -րդ հոդվածում «45-47⁴» բվերից հետո լրացնել «եւ 47⁷» բառերը:

ՅՈՒՐԱԿԱՆ 2. Սույն օրենքն ուժի մեջ է մտնում պաշտոնակամ հրապարակմանց հաջորդող տասներորդ օրը:

ՂԵՏՈՒՄ

Լ - 496 - ՍԲՈ
Երևան, Երևան
2011 թվականի 24

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ԱՆԿԱՏՈՒՄԻ ՄԱՍԻՆ ԱՐԵՎԱԿԱՆԱԿԱՆ
ԵՐԱՐՈՒՄԻ ԿԵՆՏՐՈՆԻ ԱՐԿԻՎ

Ճանաչված ըստ ընտրության արդյունքների և ընտրության արդյունքների
վերաբերյալ «Երևանի քաղաքի քաղաքապետի և քաղաքապետի անդամների
ընտրության արդյունքների» վերաբերյալ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԱՆԿԱՏՈՒՄԻ ՄԱՍԻՆ ԱՐԵՎԱԿԱՆԱԿԱՆ
ԵՐԱՐՈՒՄԻ ԿԵՆՏՐՈՆԻ ԱՐԿԻՎ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ԱՆԿԱՏՈՒՄԻ ՄԱՍԻՆ ԱՐԵՎԱԿԱՆԱԿԱՆ
ԵՐԱՐՈՒՄԻ ԿԵՆՏՐՈՆԻ ԱՐԿԻՎ
«ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ԱՆԿԱՏՈՒՄԻ ՄԱՍԻՆ ԱՐԵՎԱԿԱՆԱԿԱՆ
ԵՐԱՐՈՒՄԻ ԿԵՆՏՐՈՆԻ ԱՐԿԻՎ»

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ԱՆԿԱՏՈՒՄԻ ՄԱՍԻՆ ԱՐԵՎԱԿԱՆԱԿԱՆ
ԵՐԱՐՈՒՄԻ ԿԵՆՏՐՈՆԻ ԱՐԿԻՎ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ԱՆԿԱՏՈՒՄԻ ՄԱՍԻՆ ԱՐԵՎԱԿԱՆԱԿԱՆ
ԵՐԱՐՈՒՄԻ ԿԵՆՏՐՈՆԻ ԱՐԿԻՎ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ՕՐԵՆԱԳՐ

Հայաստանի Հանրապետության քրեական օրենսգրքում

փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին

ՀՊԴԿԸՄ 1. Հայաստանի Հանրապետության 2003 թվականի ապրիլի 18-ի քրեական օրենսգրքի (այսուհետ՝ Օրենսգրք) 138-րդ հոդվածում՝

1) 2-րդ մասը լրացնել հետևյալ կետերով՝

«6) կատարվել է հոլի կնոջ նկատմամբ,

7) կատարվել է զենքի կամ որպես զենք օգտագործվող այլ առարկաների գործարդմամբ կամ դա գործարդելու սպառնալիքով,

8) կատարվել է ուղղիչ հիմնարկում, կալանավորվածներին կամ ձերբակալվածներին պահելու վայրերում, գործամասում, բուժհաստատություններում՝ տուժողի կախվածությունն օգտագործելով:»:

2) 3-րդ մասը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ՝

«3. Սույն հոդվածի առաջին կամ երկրորդ մասով նախատեսված գործողությունը, որը կատարվել է՝

1) երեխայի նկատմամբ ծնողի կամ մանկավարժի կամ ուսումնական, բուժական կամ դաստիարակչական հաստատության այլ աշխատողների կողմից կամ այն անձի կողմից, ում վրա դրված է նրա դատարարականության եւ/կամ խնամքի պարտականություն,

2) տամնջրո տարին չլրացած անձի նկատմամբ՝

պատժվում է ազատազրկմամբ՝ ութից տասնհինգ տարի ժամկետով՝ որոշակի պաշտոններ զբաղեցնելու կամ որոշակի գործունեությանը զբաղվելու իրավունքից զրկելով՝ առավելագույնը երեք տարի ժամկետով կամ առանց դրա:»:

ՀՊԴԿԸՄ 2. Օրենսգրքի 139-րդ հոդվածում՝

1) 1-ին մասի դիսպոզիցիան շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ.

«1. Սեքսուալ բնույթի՝ այդ թվում հանառեռական գործողությունները տուժողի կամ զենքի հակառակ, կերչիմբու կամ այլ անձի նկատմամբ բռնություն գործարդելով կամ դա գործարդելու սպառնալիքով կամ տուժողի անօգնական վիճակն օգտագործելով՝»:

2) 2-րդ մասը լրացնել հետևյալ կետերով՝

«6) կատարվել է հոլի կնոջ նկատմամբ,

7) կատարվել է զենքի կամ որպես զենք օգտագործվող այլ առարկաների գործարդմամբ կամ դա գործարդելու սպառնալիքով,

8) կատարվել է ուղղիչ հիմնարկում, կալանավորվածներին կամ ձերբակալվածներին պահելու վայրերում, գործամասում, բուժհաստատություններում՝ տուժողի կախվածությունն օգտագործելով:»:

3) 3-րդ մասը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ՝

«3. Սույն հոդվածի առաջին կամ երկրորդ մասով նախատեսված գործողությունը, որը կատարվել է՝

1) երեխայի նկատմամբ ծնողի կամ մանկավարժի կամ ուսումնական, բուժական կամ դաստիարակչական հաստատության այլ աշխատողների կողմից կամ այն անձի կողմից, ում վրա դրված է նրա դատարարականության եւ/կամ խնամքի պարտականություն,

2) տամնջրո տարին չլրացած անձի նկատմամբ՝

պատժվում է ազատազրկմամբ՝ ութից տասնհինգ տարի ժամկետով՝ որոշակի պաշտոններ զբաղեցնելու կամ որոշակի գործունեությանը զբաղվելու իրավունքից զրկելով՝ առավելագույնը երեք տարի ժամկետով կամ առանց դրա:»:

ՀՊԴԿԸՄ 3. Օրենսգրքի 140-րդ հոդվածը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ՝

«Հոդված 140. Սեքսուալ բնույթի գործողություններին հարվարելով

1. Անձին սեքսուալ բնույթի՝ այդ թվում հանառեռական գործողություններ կատարելու հարվարելու շանտաժի, գույքը ոչնչացնելու, վնասելու կամ վերցնելու սպառնալիքով կամ տուժողի նյութական կամ այլ կախվածությունն օգտագործելով՝

պատժվում է ազատազրկմամբ՝ մեկից երեք տարի ժամկետով:

2. Սույն հոդվածի առաջին մասով նախատեսված գործողությունները, որոնք կատարվել են՝

1) անչափափաստի նկատմամբ,

2) երկու կամ ավելի անձանց նկատմամբ կամ միեւնոյն անձի նկատմամբ՝ պարբերաբար,

պատժվում է ազատազրկմամբ՝ երկուսից վեց տարի ժամկետով:

3. Սույն հոդվածի առաջին կամ երկրորդ մասով նախատեսված գործողությունները, որոնք կատարվել են՝

1) երեխայի նկատմամբ ծնողի կամ մանկավարժի կամ ուսումնական, բուժական կամ դաստիարակչական հաստատության այլ աշխատողների կողմից կամ այն անձի կողմից, ում կրա դրված է նրա դաստիարակության եւ /կամ/ խնամքի պարտականություն:

2) տամնչորս տարին չլրացած անձի նկատմամբ:

պատժվում է ազատազրկմամբ՝ երեքից յոթ տարի ժամկետով՝ որոշակի պաշտոններ զբաղեցնելու կամ որոշակի գործունեությունը զբաղվելու իրավունքից զրկելով՝ առավելագույնը երեք տարի ժամկետով կամ առանց դրա:»:

Հոդված 4. Օրենսգրքի 141-րդ հոդվածը շարադրել հետեւյալ խմբագրությամբ՝

«**Հոդված 141.** Անցտուայ բնույթի գործողություններ կատարվող տամնչ տարին չլրացած անձի հետ

1. Տամնուք տարին լրացած անձի կողմից սեքսուալ բնույթի գործողություններ կատարվելն ակնհայտ տամնչ տարին չլրացած անձի հետ՝ տույն օրենսգրքի 138-րդ կամ 139-րդ հոդվածներով նախատեսված հանցանքների հատկանիշների բացակայության դեպքում՝

պատժվում է ազատազրկմամբ՝ երկուսից վեց տարի ժամկետով:

2. Սույն հոդվածի առաջին մասով նախատեսված գործողությունները, որոնք կատարվել են՝

1) երկու կամ ավելի անձանց նկատմամբ կամ միեւնույն անձի նկատմամբ՝ պայրեբրաբար,

2) մի խումբ անձանց կողմից նախնական համաձայնությամբ,

3) տամնչորս տարին չլրացած անձի նկատմամբ:

պատժվում է ազատազրկմամբ՝ չորսից յոթ տարի ժամկետով:

3. Սույն հոդվածի առաջին կամ երկրորդ մասով նախատեսված գործողությունները, որոնք կատարվել են՝

1) երեխայի նկատմամբ ծնողի կամ մանկավարժի կամ ուսումնական, բուժական կամ դաստիարակչական հաստատության այլ աշխատողների կողմից կամ այն անձի կողմից, ում կրա դրված է նրա դաստիարակության եւ /կամ/ խնամքի պարտականություն,

2) տամնելու տարին չլրացած անձի նկատմամբ:

պատժվում է ազատազրկմամբ՝ իննգից տասներկու տարի ժամկետով՝ որոշակի պաշտոններ զբաղեցնելու կամ որոշակի գործունեությունը զբաղվելու իրավունքից զրկելով՝ առավելագույնը երեք տարի ժամկետով կամ առանց դրա:»:

Հոդված 5. Օրենսգրքի 142-րդ հոդվածը շարադրել հետեւյալ խմբագրությամբ՝

«**Հոդված 142.** Անտավաբարտ գործողությունները

1. Տամնուք տարին լրացած անձի կողմից ակնհայտ տամնվեց տարին չլրացած անձի նկատմամբ անտավաբարտ գործողություններ կատարելը՝ տույն օրենսգրքի 138-141-րդ հոդվածներով նախատեսված հանցանքների հատկանիշների բացակայության դեպքում՝

պատժվում է ազատազրկմամբ՝ առավելագույնը երեք տարի ժամկետով:

2. Սույն հոդվածի առաջին մասով նախատեսված գործողությունները, որոնք կատարվել են՝

1) բռնություն գործարդելով կամ դա գործարդելու սպառնալիքով,

2) երկու կամ ավելի անձանց նկատմամբ կամ միեւնույն անձի նկատմամբ՝ պայրեբրաբար

3) մի խումբ անձանց կողմից նախնական համաձայնությամբ,

4) տամնչորս տարին չլրացած անձի նկատմամբ՝

պատժվում են ազատազրկմամբ՝ երկուսից հինգ տարի ժամկետով:

3. Սույն հոդվածի առաջին կամ երկրորդ մասով նախատեսված գործողությունները, որոնք կատարվել են՝

1) երեխայի նկատմամբ ծնողի կամ մանկավարժի կամ ուսումնական, բուժական կամ դաստիարակչական հաստատության այլ աշխատողների կողմից կամ այն անձի կողմից, ում կրա դրված է նրա դաստիարակության եւ /կամ/ խնամքի պարտականություն,

2) տամնելու տարին չլրացած անձի նկատմամբ՝

պատժվում են ազատազրկմամբ՝ երեքից յոթ տարի ժամկետով՝ որոշակի պաշտոններ զբաղեցնելու կամ որոշակի գործունեությունը զբաղվելու իրավունքից զրկելով՝ առավելագույնը երեք տարի ժամկետով կամ առանց դրա:»:

Հոդված 6. Օրենսգրքի 75-րդ հոդվածը լրացնել ինտեյալ բովանդակությամբ, նոր՝ 7-րդ մասով՝

«7. Առավել անձեռնմխելիության եւ սեռական ազատության դեմ ուղղված՝ տույն օրենսգրքի 138-142-րդ հոդվածներով նախատեսված հանցանքների կատարած անձանց նկատմամբ կարճատև ժամկետով սեփական է կիրառվել այդ հանցագործությունների անջակահասա տուժողի /տուժողների/ տամնութամանը լրանալու պահից:»:

Հոդված 7. Սույն օրենքն ուժի մեջ է մտնում պաշտոնական հրատարակման օրվան հաջորդող տամնելու օրը:

Աժ պատգամավոր
Վ Ղալաթյան

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԺՈՂՈՎԻ
ՈՐՈՇՈՒՄԸ

«ՄՆՆ-ԴԱՄԹԵՐԸԻ ԱՆՎՏԱՆԳՈՒԹՅԱՆ ՄԱՍԻՆ» ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ
ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՕՐԵՆՔՈՒՄ ԼՐԱՑՈՒՄՆԵՐ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ»
ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՕՐԵՆՔԻ ՆԱԽԱԳԻԾՆ ԱՌԱՋԻՆ
ԸՆԹԵՐՑՄԱՍԻ ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ

Հայաստանի Հանրապետության Ազգային ժողովը ՈՐՈՇՈՒՄ Է.

Ընդունել «Սննդամթերքի անվտանգության մասին» Հայաստանի
Հանրապետության օրենքում լրացումներ կատարելու մասին» Հայաստանի
Հանրապետության օրենքի նախագիծն առաջին ընթերցմամբ:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ԱԶԳԱՅԻՆ ԺՈՂՈՎԻ ՆԱԽԱԳԱՀ

ՀԱԲՐԱՀԱՄՅԱՆ

26 մայիսի 2011 թվականի,
քաղ. Երևան
ԱԺՈ - 1040 - Լ

**ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ՕՐԵՆՔԸ**

**«Սննդամթերքի անվտանգության մասին» Հայաստանի
Հանրապետության օրենքում լրացումներ կատարելու մասին**

Հոդված 1. «Սննդամթերքի անվտանգության մասին» Հայաստանի Հանրապետության 2006 թվականի նոյեմբերի 27 թիվ ՀՕ-193-Ն օրենքի /այսուհետ՝ օրենք/ 2-րդ հոդվածը լրացնել նոր պարբերությամբ հետևյալ բովանդակությամբ՝

«Դասիչ՝ նիշավորում ըստ սննդային հավելումների կողավորման միջազգային թվային համակարգի»:

Հոդված 2. Օրենքի 8-րդ հոդվածի 3-րդ մասում՝

1) «բ» ենթակետից հետո լրացնել «բ¹ » նոր ենթակետ հետևյալ բովանդակությամբ՝

«Կաթի եւ կաթնամթերքի դեպքում՝ տեղեկատվություն պարենային հումքի մշակման ենթարկված լինելու վերաբերյալ»:

2) «գ» ենթակետը լրացնել «եւ դասիչները» բառերով:

Հոդված 3. Սույն օրենքն ուժի մեջ է մտնում պաշտոնական հրապարակման օրվան հաջորդող իննսուներորդ օրը:

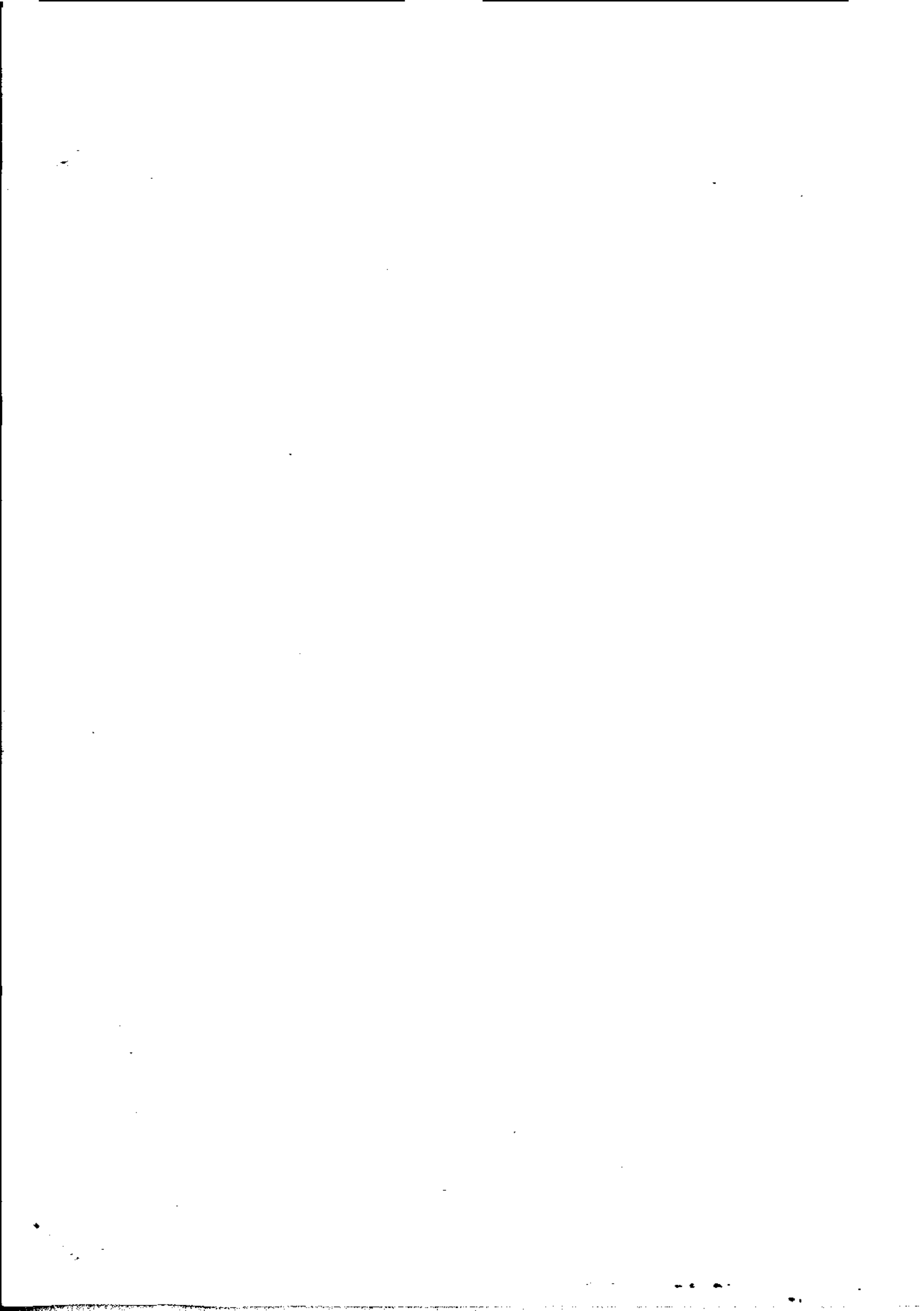
Աժ պատգամավորներ

Խ. Հարությունյան

Հ. Բիշարյան

Ի. Խաչատրյան

Հ. Մարգարյան

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԺՈՂՈՎԻ
ՈՐՈՇՈՒՄԸ

«ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՀՈՂԱՅԻՆ ՕՐԵՆՍԳՐՔՈՒՄ
ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ» ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ
ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՕՐԵՆՔԻ ՆԱԽԱԳԻԾՆ ԱՌԱՋԻՆ ԸՆԹԵՐՅԱՍԱԲ
ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ

Հայաստանի Հանրապետության Ազգային ժողովը **ՈՐՈՇՈՒՄ Է.**

Ընդունել «Հայաստանի Հանրապետության հողային օրենսգրքում
փոփոխություն կատարելու մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի
նախագիծն առաջին ընթերցմամբ:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ԱԶԳԱՅԻՆ ԺՈՂՈՎԻ ՆԱԽԱԳԱՀ

14 սեպտեմբերի 2011 թվականի,
քաղ. Երևան
ԱԺՈ - 1071 - Լ

ՀԱՐԱՀԱՄՅԱՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ՕՐԵՆՔԸ

Հայաստանի Հանրապետության հողային օրենսգրքում
փոփոխություն կատարելու մասին

Հոդված 1. Հայաստանի Հանրապետության 2001 թվականի մայիսի 2-ի հողային օրենսգրքի 7-րդ հոդվածի 8-րդ կետի 3-րդ ենթակետի 1-ին պարբերությունը շարադրել նոր խմբագրությամբ հետևյալ բովանդակությամբ.

«մինչեւ 5000 քառակուսի մետր ջերմոցային, անասնապահական, թռչնաբուծական, պտուղ-բանջարեղենի սառնարանային պահպանության տնտեսությունների եւ ձկնաբուծական արհեստական լճակների կառուցման համար օգտագործվող հողամասերի կադաստրային արժեքների տարբերության վճարում չի կատարվում, եւ կառուցապատում իրականացնելիս համապատասխան չափի հողամասի նպատակային նշանակությունը համարվում է փոփոխված՝ համայնքի ղեկավարի կողմից որոշում ընդունելուց եւ շինարարության թույլտվություն տալուց հետո, որն արտացոլվում է հողային ֆոնդի ընթացիկ հաշվառման տվյալներում եւ ամենամյա հողային հաշվեկշիռներում: »:

Հոդված 2. Սույն օրենքն ուժի մեջ է մտնում պաշտոնական հրապարակման օրվան հաջորդող տասներորդ օրը:

«Վ պատգամավորներ
Գ. Սահակյան
Վ. Այվազյան
Հ. Բիշարյան
Գ. Ենոքյան

**ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԺՈՂՈՎԻ
ՈՐՈՇՈՒՄԸ**

**«ԹԱՆԿԱՐԺԵՔ ՄԵՏԱՂՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ» ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ՕՐԵՆՔՈՒՄ ԼՐԱՑՈՒՄՆԵՐ ԵՎ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ»
ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՕՐԵՆՔԻ ՆԱԽԱԳԻԾՆ ԱՌԱՋԻՆ
ԸՆԹԵՐՑՄԱՍԲ ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ**

Հայաստանի Հանրապետության Ազգային ժողովը **ՈՐՈՇՈՒՄ Է.**

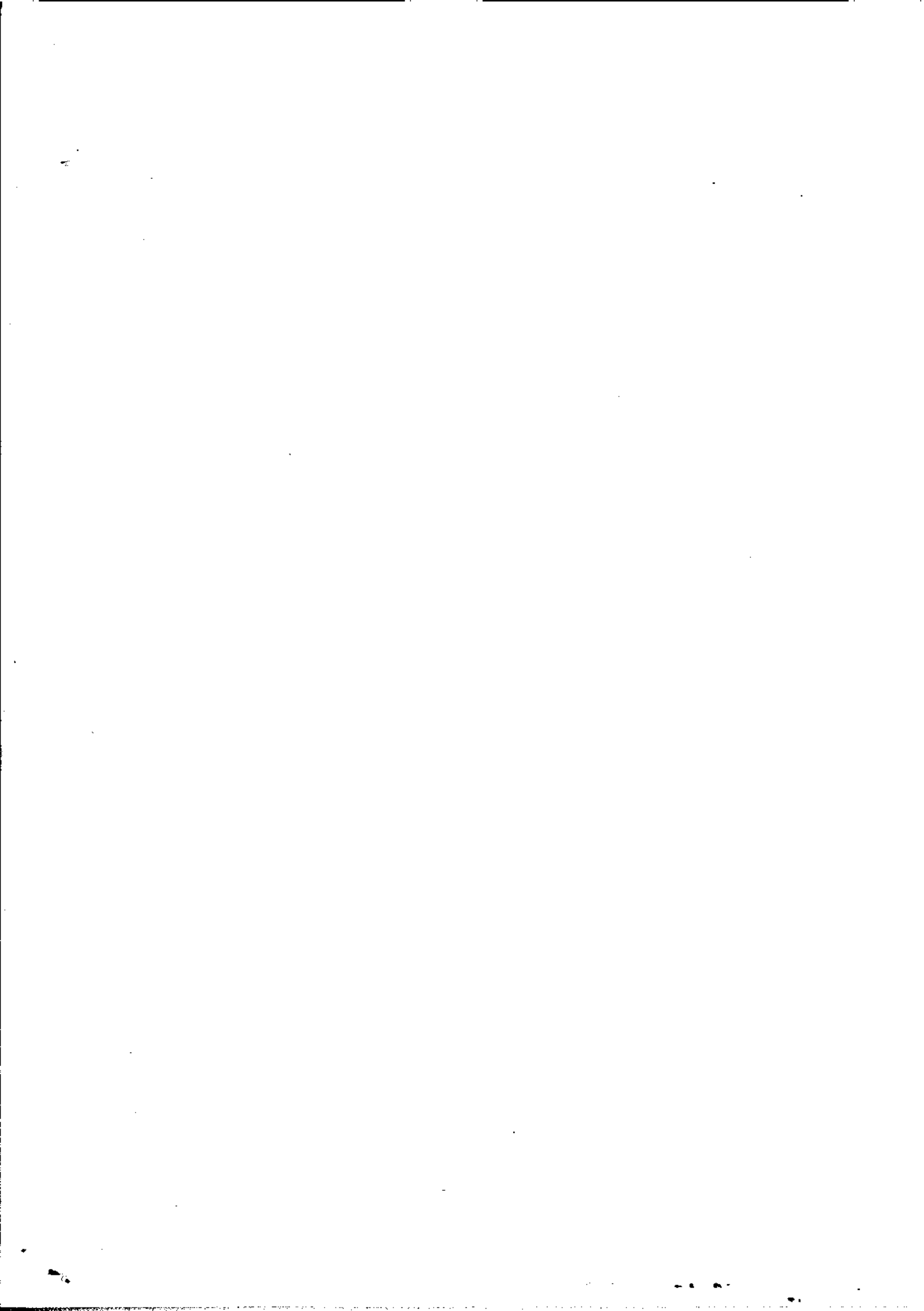
Ընդունել «Թանկարժեք մետաղների մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում լրացումներ և փոփոխություն կատարելու մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի նախագիծն առաջին ընթերցմամբ:

**ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ԱԶԳԱՅԻՆ ԺՈՂՈՎԻ ՆԱԽԱԳԱՀ**

Հ. ԱԲՐԱՀԱՄՅԱՆ

3 հոկտեմբերի 2011 թվականի,
քաղ. Երևան
ԱԺՈ - 1083 - Լ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ՕՐԵՆՔԸ

**«Թանկարժեք մետաղների մասին» Հայաստանի Հանրապետության
օրենքում լրացումներ եւ փոփոխություններ կատարելու մասին**

Հոդված 1. «Թանկարժեք մետաղների մասին» Հայաստանի Հանրապետության 2006 թվականի մայիսի 23-ի N ՀՕ-83-Ն օրենքի 8-րդ հոդվածի 2-րդ մասում ««դ», «ե»» բառերից հետո լրացնել «եւ 9 հոդվածի 2-րդ մասի «ա»» բառերը:

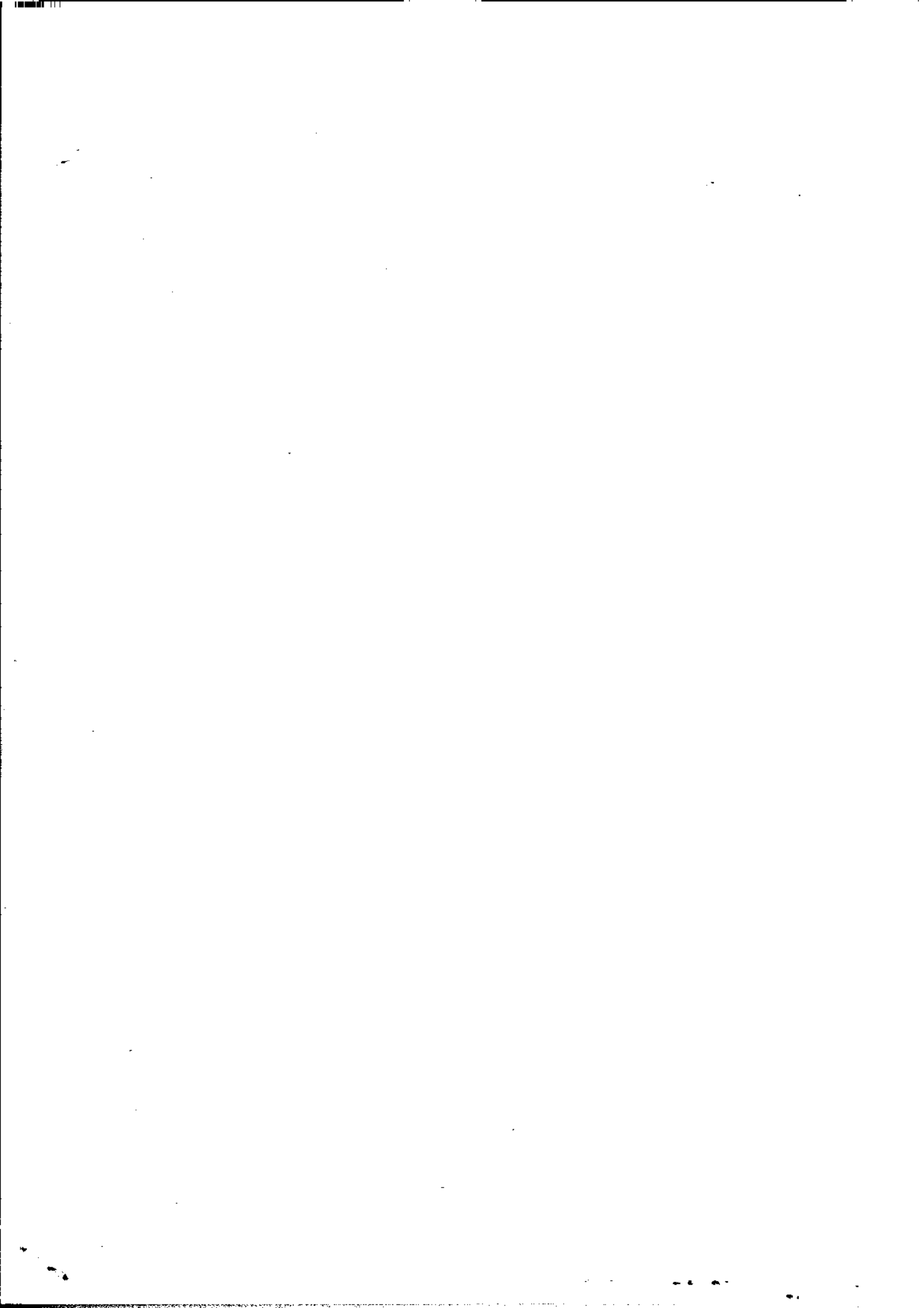
Հոդված 2. Օրենքի 9-րդ հոդվածում՝

1) 2-րդ մասի «ա» կետից հանել «եւ դրանց նկատմամբ կիրառվող պահանջներին: Այս դեպքում ներմուծողը թանկարժեք մետաղներից պատրաստված իրերը (խմբաքանակը) մաքսային հսկողության ներքո ներկայացնում է հարգորոշման եւ հարգադրոշման լիցենզիա ունեցող անձանց՝ հարգորոշման նպատակով: Վերջիններս ներկայացված իրերը (խմբաքանակը) հարգորոշելուց հետո դրանց վրա դրոշմում են իրենց տարբերանիշը, որի համար տալիս են համապատասխան տեղեկանք» բառերը:

2) 4-րդ մասում «լիցենզիա ունեցող անձինք» բառերից հետո լրացնել «, բացառությամբ այլ երկրներից ներկրվող թանկարժեք մետաղների ջարդոններ եւ թանկարժեք մետաղներից պատրաստված նախապատրաստվածքներ ներմուծելիս, որոնք ունեն այդ իրերի հարգը հավաստող տեղեկանք»:

Հոդված 3. Սույն օրենքն ուժի մեջ է մտնում պաշտոնական հրապարակման օրվանը հաջորդող 10-րդ օրը:

«Վ կառավարություն

**ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԺՈՂՈՎԻ
ՈՐՈՇՈՒՄԸ**

**ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՄԻ ԸԱՐՔ ՕՐԵՆՔՆԵՐԻ ՆԱԽԱԳԾԵՐ
ԱՌԱՋԻՆ ԸՆԹԵՐՑՍԱՍՔ ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ**

Հայաստանի Հանրապետության Ազգային ժողովը **ՈՐՈՇՈՒՄ Է.**

Ընդունել «Առևտրի և ծառայությունների մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին», «Տեղական տուրքերի և վճարների մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին», «Տեղական ինքնակառավարման մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում փոփոխություն և լրացում կատարելու մասին» և «Վարչական իրավախախտումների վերաբերյալ Հայաստանի Հանրապետության օրենսգրքում փոփոխություններ և լրացում կատարելու մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքների մախազժերն առաջին ընթերցմամբ:

**ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ԱԶԳԱՅԻՆ ԺՈՂՈՎԻ ՆԱԽԱԳԱՀ**

3 հոկտեմբերի 2011 թվականի,
քաղ. երևան
ԱԺՈ - 1084 - Լ

Հ. ԱԲՐԱՀԱՄՅԱՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ

ՕՐԵՆՔ

«Առևտրի և ծառայությունների մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին

Հոդված 1. «Առևտրի և ծառայությունների մասին» Հայաստանի Հանրապետության 2004 թվականի նոյեմբերի 24-ի N KO-134-Ն օրենքի (այսուհետ՝ օրենք) 2-րդ հոդվածում՝

1. «հեղուկ վառելիքի, տեխնիկական հեղուկների, հեղուկացված գազերի մատուցման առևտրի կետ» հասկացությունը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ՝

«հեղուկ վառելիքի, սեղմված բնական կամ հեղուկացված նավթային գազերի մատուցման առևտրի կետ՝ օրենսդրությամբ սահմանված կարգով հատկացված վայրերում՝ քաղաքաշինական և տեխնիկական անվտանգության նորմերին համապատասխան կառուցված՝ հեղուկ վառելիքի, սեղմված բնական կամ հեղուկացված նավթային գազերի վաճառքի օրենքով և այլ իրավական ակտերով սահմանված պահանջները բավարարող լցավորման մշտակա (ատացիոնար) կայան»:

2. «բացօթյա առևտուր» հասկացության «հեղուկ վառելիքի, տեխնիկական հեղուկների, հեղուկացված գազերի» բառերը փոխարինել «հեղուկ վառելիքի, սեղմված բնական կամ հեղուկացված նավթային գազերի» բառերով:

3. «առևտրի կենտրոն» հասկացությունը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ՝

«առևտրի կենտրոն՝ առևտրի իրականացման վայրի կազմակերպի կողմից որպես մեկ ամբողջություն տիրապետվող և կառավարվող՝ մեկ ամբողջական շենցուն կամ իրար հետ մշտակա (ատացիոնար) անցուղիներով կապված շենքային համալիրում տեղաբաշխված՝ առևտրի, հանրային սննդի և զվարճանքի օբյեկտների համախումբ, որտեղ նախատեսված են նաև այլ ծառայությունների համար տարածքներ»:

4. լրացնել հետևյալ բովանդակությամբ նոր հասկացություններով՝

«առևտրի իրականացման վայր՝ առևտրի իրականացման վայրի կազմակերպի կողմից որպես մեկ ամբողջություն տիրապետվող և կառավարվող՝ առանձնացված, կառուցապատված և կառավարված, երկու և ավելի վաճառատեղ ունեցող տարածք, որտեղ կարող են նախատեսվել նաև հանրային սննդի և այլ ծառայությունների համար տարածքներ»:

առևտրի իրականացման վայրի վաճառատեղ՝ առուվաճառքի պայմանագրով գործարքներ կատարելու համար օգտագործվող տեղ:

խանութ՝ առևտրական գործունեության իրականացման համար նախատեսված՝ հատուկ սարքավորված շենք, շինություն կամ դրա մաս, որն ունի առևտրական դահլիճ:

կրպակ՝ առևտրական գործունեության իրականացման համար նախատեսված շինություն, որը չունի առևտրական դահլիճ:

վաճառատեղ (վաճառատեղան)՝ սույն օրենքի ինաստով առևտրի իրականացման վայրում առևտուր իրականացնելու համար մեկ և ավելի վաճառողներին՝ օրենսդրությամբ սահմանված կարգով տրամադրված զույգ (սեղան):

Հոդված 2. Օրենքի 3-րդ հոդվածի 1-ին մասը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ՝

«1. Առևտրի օբյեկտների տեսակներն են՝ խանութները, կրպակները, հեղուկ վառելիքի, սեղմված բնական կամ հեղուկացված նավթային գազերի մատուցման առևտրի կետերը»:

Հոդված 3. Օրենքի 4-րդ հոդվածի 7-րդ մասի «հեղուկ վառելիքի, տեխնիկական հեղուկների, հեղուկացված գազերի» բառերը փոխարինել «հեղուկ վառելիքի, սեղմված բնական կամ հեղուկացված նավթային գազերի» բառերով:

Հոդված 4. Օրենքի 9-րդ հոդվածի՝

1. 2-րդ մասում «տաղավարներում, հեղուկ վառելիքի, տեխնիկական հեղուկների, հեղուկացված գազերի» բառերը փոխարինել «հեղուկ վառելիքի, սեղմված բնական կամ հեղուկացված նավթային գազերի» բառերով:

2. 15-րդ մասի «ա» կետում «առանձնացված տաղավարներում և կրպակներում» բառերը փոխարինել «առանձնացված կրպակներում» բառերով:

3. 17-րդ մասում «հեղուկ վառելիքի, տեխնիկական հեղուկների, հեղուկացված գազերի» բառերը փոխարինել «հեղուկ վառելիքի, սեղմված բնական կամ հեղուկացված նավթային գազերի» բառերով:

4. 18-րդ մասը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ՝

«18. Հեղուկ վառելիքի, սեղմված բնական կամ հեղուկացված նավթային գազերի մատուցման առևտրի կետերից դուրս հեղուկ վառելիքի, սեղմված բնական կամ հեղուկացված նավթային գազերի վաճառքն արգելվում է, բացառությամբ Հայաստանի Հանրապետության կառավարության սահմանած ցանկում ընդգրկված սահմանափակումներով և բարձրլիցենզային բնակավայրերի»:

Հոդված 5. Օրենքի 19-րդ հոդվածի 4-րդ մասի «ա» և «բ» կետերում «հեղուկ վառելիքի, տեխնիկական հեղուկների, հեղուկացված գազերի» բառերը փոխարինել «հեղուկ վառելիքի, սեղմված բնական կամ հեղուկացված նավթային գազերի» բառերով:

Հոդված 6. Սույն օրենքն ուժի մեջ է մտնում պաշտոնական հրատարակման օրվան հաջորդող 10-րդ օրը:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ

ՕՐԾՆԱԳՐ

Վարչական իրավախախտումների վերաբերյալ Հայաստանի Հանրապետության օրենսգրքում կոփոխությունների և լրացում կատարելու մասին

Հոդված 1. Վարչական իրավախախտումների վերաբերյալ Հայաստանի Հանրապետության 1985 թվականի դեկտեմբերի 6-ի օրենսգրքի (այսուհետ՝ օրենսգրք) 158-րդ հոդվածի՝

1.20-րդ մասը շարադրել հետևյալ բովանդակությամբ.

«Հեղուկ վառելիքի, սեղմված բնական կամ հեղուկացված նավթային գազերի մանրածախ առևտրի կետերից դուրս, բացառությամբ Հայաստանի Հանրապետության կառավարության սահմանած ցանկում ընդգրկված սահմաններում և բարձրլեռնային բնակավայրերի, հեղուկ վառելիքի, սեղմված բնական կամ հեղուկացված նավթային գազերի մանրածախ վաճառք իրականացնելը»

Առաջացնում է տուգանքի նշանակում պաշտոնատար անձի նկատմամբ՝ սահմանված նվազագույն աշխատավարձի հիստամատիվից մինչև հարյուրամատիվի չափով:»:

2.23-րդ մասում «հեղուկ վառելիքի, տեխնիկական հեղուկների, հեղուկացված գազերի» բառերը փոխարինել «հեղուկ վառելիքի, սեղմված բնական կամ հեղուկացված նավթային գազերի» բառերով:

Հոդված 2. Օրենսգրքի 169.16-րդ հոդվածում՝

1. 4-րդ մասի 1-ին պարբերությունը շարադրել հետևյալ բովանդակությամբ.

«Առանց թույլտվության հեղուկ վառելիքի, սեղմված բնական կամ հեղուկացված նավթային գազերի մանրածախ առևտրի կետերում հեղուկ վառելիքի ելված սեղմված բնական կամ հեղուկացված նավթային գազերի և տեխնիկական հեղուկների վաճառք իրականացնելը»:

2. 4-րդ մասից հետո լրացնել նոր մաս հետևյալ բովանդակությամբ՝

«Առանց թույլտվության համայնքի տարածքում՝ բացառությամբ հեղուկ վառելիքի, սեղմված բնական կամ հեղուկացված նավթային գազերի մանրածախ առևտրի կետերի՝ տեխնիկական հեղուկների վաճառք իրականացնելը»

Առաջացնում է տուգանքի նշանակում պաշտոնատար՝ անձի նկատմամբ սահմանված նվազագույն աշխատավարձի քսամասավառելիքից մինչև երեսնամասավառելիքի չափով:»:

Հոդված 3. Օրենսգրքի 219.1-րդ հոդվածի 2-րդ մասում «եւ 21-րդ մասերի» բառերը փոխարինել «21-րդ, 26-րդ և 27-րդ մասերի» բառերով:

Հոդված 4. Օրենսգրքի 244.7-րդ հոդվածում կատարել հետևյալ փոփոխություններն ու լրացումները.

1. Հոդվածի վերնագրում «ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԱՌԵՎՏՐԻ ԵՎ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԶՆՐԱԳՄԱՆ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅԱՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՈՐԿԻՏ ԵՏՅՈՒԹՅԱՆ» բառերը փոխարինել «ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԷՎՈՒՆՈՒՎԱԾԻ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ» բառերով:

2. 1-ին մասում՝

1) «Հայաստանի Հանրապետության առևտրի և տնտեսական գաղափարական նախարարության Հայաստանի Հանրապետության դրավի տնայությունը» բառերը փոխարինել «Հայաստանի Հանրապետության էկոնոմիկայի մախարարության շուկայի և սպառողների շահերի պաշտպանության պետական տնայությունը» բառերով:

2) «Բաժանորհեջերոդը» բառը համել:

3. Նույն հոդվածում ավելացնել նոր 3-րդ մաս հետևյալ բովանդակությամբ.

«3. Հայաստանի Հանրապետության էկոնոմիկայի մախարարության համապատասխան մարմինները ջնճում են տույն օրենսգրքի 158-րդ հոդվածի 26-րդ և 27-րդ մասերով նախատեսված վարչական իրավախախտումների վերաբերյալ գործերը:»

Սույն հոդվածի երրորդ մասով նախատեսված գործերով Հայաստանի Հանրապետության էկոնոմիկայի մախարարության անունից վարչական իրավախախտումների վերաբերյալ գործերը ջնճելու և վարչական տույներ նշանակելու իրավունք ունի (ունեն) Հայաստանի Հանրապետության էկոնոմիկայի մախարարը կամ նրա լիազորած պաշտոնատար անձը (անձիք):»:

Հոդված 5. Սույն օրենքն ուժի մեջ է մտնում պաշտոնական հրապարակված օրվան հաջորդող 10-րդ օրը, իսկ տույն օրենքի 2-րդ հոդվածի 2-րդ մասը՝ պաշտոնական հրապարակվածն ու հաջորդող տարվա հունվարի 1-ից:»:

ՀՀ կառավարություն

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ՕՐԵՆՔԸ

«Տեղական ինքնակառավարման մասին» Հայաստանի Հանրապետության
օրենքում փոփոխություն և լրացում կատարելու մասին

Հոդված 1. «Տեղական ինքնակառավարման մասին» Հայաստանի
Հանրապետության (2002 թվականի մայիսի 7-ի ՀՕ-337) օրենքի 40-րդ հոդվածում՝

1. 7-րդ մասը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ.

«8) տալիս է համայնքի տարածքում հեղուկ վառելիքի, սեղմված բնական կամ
հեղուկացված նավթային գազերի մանրածախ առևտրի կետերում հեղուկ վառելիքի
և/կամ սեղմված բնական կամ հեղուկացված նավթային գազերի և տեխնիկական
հեղուկների վաճառքի թույլտվություն»:

2. լրացնել հետևյալ բովանդակությամբ նոր՝ «9-րդ» մաս.

«9) տալիս է համայնքի տարածքում առևտրի օբյեկտներում, բացառությամբ
հեղուկ վառելիքի, սեղմված բնական կամ հեղուկացված նավթային գազերի
մանրածախ առևտրի կետերի, տեխնիկական հեղուկների վաճառքի
թույլտվություն»:

Հոդված 2. Սույն օրենքն ուժի մեջ է մտնում պաշտոնական հրապարակման
օրվան հաջորդող 10-րդ օրը, իսկ սույն օրենքի 1-ին հոդվածի 2-րդ մասը
պաշտոնական հրապարակմանը հաջորդող տարվա հունվարի 1-ից»:

ՀՀ կառավարություն

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ՕՐԵՆՔԸ

«Տեղական տուրքերի և վճարների մասին» Հայաստանի
Հանրապետության օրենքում փոփոխություններ և լրացումներ
կատարելու մասին

Հոդված 1. «Տեղական տուրքերի և վճարների մասին» Հայաստանի
Հանրապետության (1997 թվականի դեկտեմբերի 26-ի ՀՕ-185) օրենքի (այսուհետ՝
օրենք) 7-րդ հոդվածում՝

1. Ժ. կետը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ.

«ժա) համայնքի տարածքում հեղուկ վառելիքի, սեղմված բնական կամ
հեղուկացված նավթային գազերի մանրածախ առևտրի կետերում հեղուկ վառելիքի
և/կամ սեղմված բնական կամ հեղուկացված նավթային գազերի և տեխնիկական
հեղուկների վաճառքի թույլտվության համար»:

2. լրացնել հետևյալ բովանդակությամբ նոր՝ «Ժբ» կետով.

«Ժբ) համայնքի տարածքում առևտրի օբյեկտներում, բացառությամբ հեղուկ
վառելիքի, սեղմված բնական կամ հեղուկացված նավթային գազերի մանրածախ
առևտրի կետերի, տեխնիկական հեղուկների վաճառքի թույլտվության համար»:

Հոդված 2 Օրենքի 10-րդ հոդվածի

1. 5-րդ մասում՝

1) բ. կետում «հեղուկ վառելիքի, տեխնիկական հեղուկների, հեղուկացված
գազերի մանրածախ առևտրի կետերում հեղուկ վառելիքի, տեխնիկական
հեղուկների, հեղուկացված գազերի» բառերը փոխարինել «հեղուկ վառելիքի,
սեղմված բնական կամ հեղուկացված նավթային գազերի մանրածախ առևտրի
կետերում հեղուկ վառելիքի և/կամ սեղմված բնական կամ հեղուկացված
նավթային գազերի և տեխնիկական հեղուկների» բառերով:

2) լրացնել հետևյալ բովանդակությամբ նոր՝ «գ», «դ» և «ե» կետերով.

ա. «գ) համայնքի տարածքում առևտրի օբյեկտներում, բացառությամբ հեղուկ
վառելիքի, սեղմված բնական կամ հեղուկացված նավթային գազերի մանրածախ
առևտրի կետերի, տեխնիկական հեղուկների վաճառքի թույլտվության համար
տեղական տուրքը ընթացիկ տարվա համար առնվազնում է 30 000 -60 000 դրամ»:

բ. «դ) Հայաստանի Հանրապետության կառավարության սահմանած ցանկում ընդգրկված սահմանափակում է բարձրագույն բնակավայրերում հեղուկ վառելիքի, սերմնված բնական կամ հեղուկացված նավթային գազերի մատակարարման արժեքի կետերում հեղուկ վառելիքի եւ/կամ սերմնված բնական կամ հեղուկացված նավթային գազերի եւ տեխնիկական հեղուկների վաճառքի թույլտվության համար տեղական տարած ընթացիկ տարվա համար սահմանվում է 50000-100000 դրամ:»:

զ. «ե) Հայաստանի Հանրապետության կառավարության սահմանած ցանկում ընդգրկված սահմանափակում է բարձրագույն բնակավայրերում առևտրի օբյեկտներում, բացառությամբ հեղուկ վառելիքի, սերմնված բնական կամ հեղուկացված նավթային գազերի մատակարարման առևտրի կետերի, տեխնիկական հեղուկների վաճառքի թույլտվության համար տեղական տարած ընթացիկ տարվա համար սահմանվում է 10000-20000 դրամ:»:

Հոդված 3. Սույն օրենքն ուժի մեջ է մտնում պաշտոնական հրապարակման օրվան հաջորդող 10-րդ օրը, իսկ սույն օրենքի 2-րդ հոդվածի 1-ին մասի 2-րդ կետի «ա» ենթակետը՝ պաշտոնական հրապարակմանը հաջորդող տարվա հունվարի 1-ից»:

<< կառավարություն

**ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԺՈՂՈՎԻ
ՈՐՈՇՈՒՄԸ**

**«ՄԱՐԴՈՒ ԻՍՏԻՆԱՅԻՆ ԱՆԲԱՎԱՐԱՐՈՒԹՅԱՆ ՎԻՐՈՒՄԻՑ ԱՌԱՋԱՑԱԾ
ՀԻՎԱՆԴՈՒԹՅԱՆ ԿԱՆԽԱՐԳԵԼՍԱՆ ՄԱՍԻՆ» ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ՕՐԵՆՔՈՒՄԼՐԱՅՈՒՄՆԵՐ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ» ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ
ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՕՐԵՆՔԻ ՆԱԽԱԳԻԾՆ ԱՌԱՋԻՆ ԸՆԹԵՐՑՄԱՍԻ
ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ**

Հայաստանի Հանրապետության Ազգային ժողովը ՈՐՈՇՈՒՄ Է.

Ընդունել «Մարդու ինունային անբավարարության վիրուսից առաջացած հիվանդության կանխարգելման մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում լրացումներ կատարելու մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի նախագիծն առաջին ընթերցմամբ:

**ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ԱԶԳԱՅԻՆ ԺՈՂՈՎԻ ՆԱԽԱԳԱՀ**

3 հոկտեմբերի 2011 թվականի,
քաղ. Երևան
ԱԺՈ - 1089 - L

Հ. ԱԲՐԱՀԱՄՅԱՆ

**ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ՕՐԵՆՔԸ**

**«Մարդու ինունային անբավարարության վիրուսից առաջացած
հիվանդության կանխարգելման մասին» Հայաստանի Հանրապետության
օրենքում լրացումներ կատարելու մասին**

ՀՈՂՎԱԾ 1. «Մարդու ինունային անբավարարության վիրուսից առաջացած հիվանդության կանխարգելման մասին» Հայաստանի Հանրապետության 1997 թվականի փետրվարի 3-ի ՀՕ-103 օրենքի (այսուհետ՝ Օրենք) 4-րդ հոդվածը լրացնել հետևյալ բովանդակությամբ նոր ժա) կետով.

«ժա) սահմանում է կալանավորված անձանց եւ դատապարտյալների ՄԻԱՎ վարակի վերաբերյալ կամավոր նախաթեստային եւ հետթեստային խորհրդատվության եւ հետազոտության իրականացման կարգը:»

ՀՈՂՎԱԾ 2. Օրենքի 11-րդ հոդվածի 4-րդ մասի վերջում լրացնել «բացառությամբ 2-րդ մասի դ) կետի » բառերը:

ՀՈՂՎԱԾ 3. Սույն օրենքն ուժի մեջ է մտնում պաշտոնական հրապարակմանը հաջորդող օրվանից:

«Վ կառավարություն

**ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԺՈՂՈՎԻ
ՈՐՈՇՈՒՄԸ**

**«ՍՊԱՌՈՂԱԿԱՆ ԿՈՈՊԵՐԱՑԻԱՅԻ ՄԱՍԻՆ» ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ՕՐԵՆՔՈՒՄ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ» ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ
ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՕՐԵՆՔԻ ՆԱԽԱԳԻԾՆ ԱՌԱՋԻՆ ԸՆԹԵՐՑՄԱՍԹ
ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ**

Հայաստանի Հանրապետության Ազգային ժողովը ՈՐՈՇՈՒՄ Է.

Ընդունել «Սպառողական կոոպերացիայի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում փոփոխություն կատարելու մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի նախագիծն առաջին ընթերցմամբ:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ԱԶԳԱՅԻՆ ԺՈՂՈՎԻ ՆԱԽԱԳԱՀ

Հ. ԱԲՐԱՀԱՄՅԱՆ

24 հոկտեմբերի 2011 թվականի,
քաղ. Երևան
ԱԺՈ - 1105 - Լ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ՕՐԵՆՔԸ

«Սպառողական կոոպերացիայի մասին» Հայաստանի
Հանրապետության օրենքում փոփոխություն կատարելու մասին

Հոդված 1. Սպառողական կոոպերացիայի մասին» Հայաստանի Հանրապետության 1993 թվականի դեկտեմբերի 30-ի ՀՕ-91 օրենքի 2-րդ հոդվածի 1-ին մասից հանել «30»-ից ոչ պակաս» բառերը»:

Հոդված 2. Սույն օրենքն ուժի մեջ է մտնում պաշտոնական հրապարակման օրվան հաջորդող տասներորդ օրը:

ՀՀ կառավարություն

**ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԺՈՂՈՎԻ
ՈՐՈՇՈՒՄԸ**

**«ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԴԱՏԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ
ՕՐԵՆՍԳՐԲՈՒՄ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ» ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ
ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՕՐԵՆՔԻ ՆԱԽԱԳԻԾՆ ԱՌԱՋԻՆ ԸՆԹԵՐՑՄԱՍԻ
ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ**

Հայաստանի Հանրապետության Ազգային ժողովը ՈՐՈՇՈՒՄ Է.

Ընդունել «Հայաստանի Հանրապետության վարչական դատավարության օրենսգրքում փոփոխություն կատարելու մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի նախագիծն առաջին ընթերցմամբ:

**ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ԱԶԳԱՅԻՆ ԺՈՂՈՎԻ ՆԱԽԱԳԱՀ**

6 փետրվարի 2012 թվականի,
քաղ. Երևան
ԱԺՈ - 1183 - Լ

Ս.ՆԻԿՈՅԱՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ

ՕՐԵՆՔԸ

**ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԿԱՐԶԱԿԱՆ ԴԱՏԱԿԱՐՈՒԹՅԱՆ
ՕՐԵՆԱԳՐՔՈՒՄ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ**

Հոդված 1. Հայաստանի Հանրապետության 2007թ. նոյեմբերի 28-ի վարչական դատավարության օրենսգրքի 135-րդ հոդվածի 1-ին կետն ուժը կորցրած ճանաչել:

Հոդված 2. Սույն օրենքն ուժի մեջ է մտնում պաշտոնական հրապարակման օրվան հաջորդող տասներորդ օրը:

Աժ պատգամավորներ

Գ.Սահակյան

Ռ.Պետրոսյան

Վ.Բոստանջյան

Հ. Մարգարյան

Ա.Սաֆարյան

**ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԺՈՂՈՎԻ
ՈՐՈՇՈՒՄԸ**

**«ԿԱՆԱՆՑ ԵՎ ՏՂԱՍԱՐԴԿԱՆՑ ՀԱՎԱՍԱՐ ԻՐԱՎՈՒՆՔՆԵՐԻ ԵՎ ՀԱՎԱՍԱՐ
ՀՆԱՐԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԱՊԱՀՈՎՄԱՆ ՍԱՄԻՆ» ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ
ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՕՐԵՆՔԻ ՆԱԽԱԳԻԾՆ ԱՌԱՋԻՆ ԸՆԹԵՐՑՄԱՍԲ
ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒ ՍԱՄԻՆ**

Հայաստանի Հանրապետության Ազգային ժողովը ՈՐՈՇՈՒՄ Է.

Ընդունել «Կանանց և տղամարդկանց հավասար իրավունքների և հավասար հնարավորությունների ապահովման մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի մախազիժն առաջին ընթերցմամբ:

**ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ԱԶԳԱՅԻՆ ԺՈՂՈՎԻ ՆԱԽԱԳԱՀ**

6 փետրվարի 2012 թվականի,
քաղ. Երևան
ԱԺՈ - 1184 - L

Ս.ՆԻԿՈՅԱՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ

ՕՐԵՆՔԸ

ԿԱՍԱՆՑ ԵՎ ՏՐԱՄԱՆՈՒԿԱՆ ՀԱՎԱՍՏՈՒ ԻՐԱՎՈՐՆԵՐԻ ԵՎ ՀԱՎԱՍՏՈՒ ՀԱՄԱԿՈՐԹՈՒՆԵՐԻ ԱՐԱՆՎԱՆԱՆ ԱՄԱՆ

ԳԱՌՈՒՄ

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԴՐՈՒՅՑՆԵՐ

Հոդված 1. Սույն օրենքի կարգավորման առարկան

1. Սույն օրենքը սահմանում է քաղաքական, սոցիալական, տնտեսական, մշակութային և հասարակական կյանքի այլ ոլորտներում կանանց և տղամարդկանց հավասար իրավունքների և հավասար հնարավորությունների ապահովման երաշխիքները և կարգավորում է դրանց առնչությամբ ծագող հարաբերությունները:

Հոդված 2. Սույն օրենքի նպատակն ու խնդիրները

1. Սույն օրենքի նպատակն է հասարակական կյանքի բոլոր ոլորտներում գենդերային հավասարության ապահովումը, կանանց և տղամարդկանց իրավական պաշտպանությունը գենդերային խտրականությունից, քաղաքացիական հասարակության ձեւավորման աջակցումը և հասարակության մեջ ժողովրդավարական հարաբերությունների հաստատումը:

2. Սույն օրենքի խնդիրներն են՝ ապահովել կանանց և տղամարդկանց.

1) իրավունքների, պաշտպանությունների և պատասխանատվության իրական հավասարությունը, նրանց նկատմամբ հավասար վերաբերմունքը և խտրականության բացառումը,

2) հնարավորությունների հավասարությունը,

3) արդյունքի հավասարությունը:

Հոդված 3. Սույն օրենքում օգտագործվող հասկացությունները

1. Սույն հոդվածում սահմանված հասկացությունները սույն օրենքում ունեն հետեւյալ համապատասխան իմաստները.

1) **Գենդեր**, գենդերային՝ տարբեր սեռի անձանց՝ ձեռքբերովի, սոցիալապես ամրագրված վարք, կանանց և տղամարդկանց միջև հարաբերությունների սոցիալական հայեցակետ, որն արտահայտվում է հասարակական կյանքի բոլոր ոլորտներում, ներառյալ քաղաքականությունը, տնտեսությունը, իրավունքը,

2) **Գենդերային խտրականություն (սուրդակի, անուղղակի)՝** սեռի հատկանիշով անձանց իրավունքներն ու շահերը սահմանափակող ցանկացած տարբերակում, բացառում կամ նախապաշտպանություն, որն ուղղված է կան հանձնեցման է քաղաքական, տնտեսական, սոցիալական, մշակութային և հասարակական կյանքի այլ ոլորտներում կանանց և տղամարդկանց իրավահավասարության ճանաչման, օգտագործման կամ իրականացման սահմանափակմանը կամ վերացմանը:

3) **Ուղղակի գենդերային խտրականություն՝** սեռային պատկանելիությունն ուղղակիորեն մատնանշող խտրականություն:

4) **Անուղղակի գենդերային խտրականություն՝** խտրականություն առանց սեռական պատկանելության ուղղակի մատնանշման:

5) **Գենդերային հավասարության քաղաքականություն՝** պետական, հասարակական նպատակային գործունեություն ուղղված հասարակական կյանքի բոլոր ոլորտներում կանանց և տղամարդկանց իրական հավասարության ապահովմանը:

6) **Գենդերային վիճակագրություն՝** սեռային բաշխմամբ վիճակագրություն, որն արտացոլում է սոցիալ-քաղաքական կյանքի բոլոր ոլորտներում կանանց և տղամարդկանց համապատասխան դիրքը և հասարակության մեջ առկա գենդերային հիմնախնդիրներն ու հարաբերությունները:

7) **Գենդերային փորձաքննություն՝** ներպետական իրավական համակարգի մշտադիտարկում և համրային-իրավական վերլուծություն, ինչպես նաև նորմատիվ իրավական ակտերի նախագծերի կարգավորման ազդեցության գնահատում՝ կանանց և տղամարդկանց հավասար իրավունքների, հավասար հնարավորությունների, պատասխանությունների, պատասխանատվության, գործընկերային հարաբերությունների և հավասար արդյունքի ապահովման և գենդերային խտրականության բացառման առումով:

8) **Գենդերային մերկայացվածություն՝** պետական և տեղական ինքնակառավարման մարմինների կամ որեէ կազմակերպության կազմում կանանց և տղամարդկանց մերկայացվածության համամասնություն:

9) **Գենդերային հավասարություն՝** կանանց և տղամարդկանց հավասար իրավական կարգավիճակ և դրա իրականացման համար հավասար հնարավորություններ, որոնց հնարավորություն են բնօրոտման անձանց, ամբաստանության արդյունքում, օգտագործելու իրենց ունակությունները քաղաքական, տնտեսական, սոցիալական, մշակութային և հասարակական կյանքի այլ ոլորտներում մասնակցություն ունենալու համար:

10) **Գենդերային իրավահավասարություն՝** օրենքի առաջ կանանց և տղամարդկանց իրավունքների, պարտականությունների և պատասխանատվության հավասարություն՝ օրենքով սահմանված քաջատությունների հաշվառմամբ:

11) **Գենդերային չափորոշիչներ (գենդերային զգայուն ինդիկատորներ)՝** դրանք ցուցիչներ կամ չափիչներ են, որոնք քանակական և որակական

ցուցանիշները կիրառում են որոշակի ժամանակահատվածում հասարակությունում գենդերային նշանակություն ունեցող փոփոխությունները հանրագումարի բերելու համար:

12) **Գենդերային հարաբերություններ՝** շփման մեջ կան տարբեր տեսակի համատեղ գործունեության իրականացման ընթացքում կանանց և տղամարդկանց գենդերային բնույթի վարք և վարմունք:

13) **Գենդերային կարծրատիպեր՝** կանանց և տղամարդկանց միջև տարբերությունների մասին տվյալ ժամանակահատվածում տվյալ հասարակության մեջ առկա կարծրացած պատկերացումներ:

14) **Գենդերային վերլուծություն՝** հասարակության մեջ կանանց և տղամարդկանց դրության վրա՝ հասարակական կյանքի համապատասխան ոլորտներում գործող կամ նախաձեռնվող ծրագրերի, իրավական ակտերի, պետական քաղաքականության տարբեր ներգործությունների գնահատման գործընթաց:

15) **Գենդերային քվոտաներ (քվոտավորում)՝** հասարակական կյանքի համապատասխան ոլորտներում օրենքով սահմանված հարաբերակցությանը կանանց և տղամարդկանց հավասարակշռված ներկայացվածությունն ապահովող ժամանակավոր հատուկ միջոցների տեսակ, որը կարող է վերացվել հասարակական կյանքի համապատասխան ոլորտում կանանց և տղամարդկանց զուգակշիռի/ հավասարակշռված/ հաշվեկշռված ներկայացվածության հասնելուն համապատասխան:

16) **Համայնի մոտեցում գենդերային հավասարության հիմնախնդրին (մեյնսթրիմիզ)՝** ռազմավարություն, որի միջոցով կանանց և տղամարդկանց շահերը դառնում են քաղաքական, տնտեսական, սոցիալական, մշակութային կամ հասարակական կյանքի այլ ոլորտներում իրավական ակտերի, քաղաքականության, ծրագրերի և միջոցառումների մշակման, կատարման, մշտադիտարկման և գնահատման գործընթացի անբաժանելի բաղադրիչ, որն ուղղված է կանանց և տղամարդկանց միջև ամուլիտարության վերացմանը:

17) **Հավասար հնարավորություններ՝** իրական գենդերային իրավահավասարության հասնելու համար անհրաժեշտ միջոցների և պայմանների համակարգ:

18) **Այդուցի իավասարություն՝** հավասարության հայեցակարգ, որին համապատասխան ձևաչափում է, որ կանանց և տղամարդկանց կողմից հավասար (միևնույն) արդյունքների հասնելու համար նույն նկատմամբ անհրաժեշտ է դրսևորել տարբեր վերաբերմունք. ջանքի ու նրանց կենսապայմանները տարբեր են, կան այն բանի համար, որ փոխհատուցվի անցաբար կանանց նկատմամբ իրագործված խտրականությունը:

19) **Գործընկերային հարաբերություններ** հավասար պայմաններում կանանց և տղամարդկանց համագործակցություն կամ համատեղ մասնակցություն պետական և հասարակական կյանքին:

20) **Ժամանակավոր հատուկ միջոցներ՝** իրավական, կազմակերպական բնույթի ժամանակավոր միջոցներ ուղղված հասարակական կյանքի գենդերային

կարծրատիպերով և: գենդերային նշակույթի քաղաքականությունը առավել աչքի ընկնող ոլորտներում սեռերից մեկի ներկայացուցիչների պաշտպանությունը:

21) **Սեռական ուսնագություն՝** գենդերային խտրականության դրսևորումներից տեսակ՝ խոսքային կամ ֆիզիկական դրսևորում ունեցող սեռական բնույթի գործողություններ կամ ցանկացած իրավիճակ, որոնք ուղղված են անձի արժանապատվությունը նվաստացնելու, վախեցնելուն, թշնամիության, ատորացմանը կամ նմանատիպ իրավիճակներին:

Հոդված 4. Գենդերային հավասարություն քաղաքականության հիմնական սկզբունքները

1. Գենդերային հավասարության քաղաքականության սկզբունքներն են.

1) գենդերային հավասարության ապահովման ոլորտում միջազգային իրավունքի նորմերի պահպանումը,

2) օրինականությունը,

3) սոցիալական արդարությունը,

4) գենդերային խտրականության բացառումը,

5) թախանցիկությունը,

6) գենդերային հավասարության առաջընթացին քաղաքացիական հասարակության մասնակցությունը:

Հոդված 5. Հայաստանի Հանրապետության իրավական ակտերը գենդերային հարաբերությունների կարգավորման ոլորտում

1. Գենդերային հարաբերությունները կարգավորվում են Հայաստանի Հանրապետության Սահմանադրությամբ, Հայաստանի Հանրապետության միջազգային պայմանագրերով, սույն օրենքով, գենդերային հարաբերություններ կարգավորող իրավական նորմեր պարունակող Հայաստանի Հանրապետության այլ իրավական ակտերով:

2. Եթե Հայաստանի Հանրապետության միջազգային պայմանագրերով սահմանված են այլ նորմեր, քան նախատեսված են սույն օրենքով և այլ օրենքներով, որոնք պարունակում են գենդերային հարաբերություններ կարգավորող նորմեր, ապա կիրառվում են միջազգային պայմանագրերի նորմերը:

Հոդված 6. Գենդերային հարապետության արգելիչ

1. Հասարակական կյանքի բոլոր ոլորտներում ուղղակի և անուղղակի գենդերային խտրականությունն արգելվում է:

2. Գենդերային ուղղակի խտրականության ձևեր են՝

1) ընտանեկան դրության, իրության և ընտանեկան պարտականությունների կատարման հիմքով խտրականությունը,

ԳՆՆԵՐԵՐԱՅԻՆ ՀԱՎԱՍԱՐՈՒԹՅԱՆ ԿՐԱՆՈՒԿԱԿԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ
ՔԱՐՏԱԿԱՎԱՐՈՒԹՅՈՒՆԸ, ՈՐՎ ԻՐԱԳՈՐԾՄԱՆ ՄԵՏՈՒԿՏՐԱԿՐԻՄԸ ԵՎ
ԳՆՆԵՐԵՐԱՅԻՆ ՎԻՃԱԿԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆԸ

Հոդված 7. Գենդերային հավասարության ապահովման պետական
քաղաքականությունը

1. Գենդերային հավասարության ապահովման պետական քաղաքականությունը ձևավորվում է և իրականացվում է սույն օրենքով սահմանված սկզբունքներին համապատասխան՝ պետական և տեղական ինքնավարապարման մարմինների, պաշտոնատար անձանց կողմից:
2. Քաղաքացիական հասարակության ներկայացուցիչները գենդերային հավասարության ապահովման պետական քաղաքականության ձևավորմանը և իրագործմանը մասնակցում են իրենց նախաձեռնությամբ:

Հոդված 8. Գենդերային հավասարության ապահովման պետական
քաղաքականության հիմնական ուղղությունները

1. Գենդերային հավասարության ուղղություններն են՝ քաղաքականության հիմնական ուղղություններն են՝
 - 1) գենդերային հավասարության հիմնախնդիրների վերաբերյալ միջազգային իրավունքի սկզբունքների և նորմերի, ինչպես նաև Հայաստանի Հանրապետության ստանձնած միջազգային պարտավորությունների կատարումը,
 - 2) գենդերային հավասարության ապահովման համար նորմատիվ իրավական քաղաքի ձևավորումը, կատարելագործումը, գաղափարներ և միջազգային իրավունքի սկզբունքներին և նորմերին համապատասխանեցումը,
 - 3) գենդերային հավասարության ապահովման համար գործուն իրական և կազմակերպական մեխանիզմների ստեղծումը,
 - 4) գենդերային հավասարության հասնելուն ուղղված պետական նպատակային ծրագրերի և միջոցառումների մշակումը ու իրագործումը և դրանց ֆինանսավորումը,
 - 5) կանանց և տղամարդկանց հնարավորությունների միջև անհավասարության վերացմանը միտված ժամանակակից հատուկ միջոցների կիրառումը,
 - 6) գենդերային վիճակագրության և գենդերային հավասարության ապահովման պետական քաղաքականության իրագործման մշտադիտարկման իրականացումը,
 - 7) գենդերային հավասարության խայտանքն ուղղված տեղեկատվությունից, քարոզչությունից հասարակության պաշտպանությունը,
 - 8) գենդերային հավասարության մշակույթի ձևավորումը և քարոզչությունը:

2) միևնույն կամ համարժեք աշխատանքի դիմաց տարբեր վարձատրությունը, աշխատանքի վարձատրության ցանկացած փոփոխությունը (քարոզչություն կամ իջեցում) կամ աշխատանքի պայմանների վատթարացումը սեռի հատկանիշով,

3) սեռական ոտնձգությունը,

4) երբ անց սեռի հատկանիշով ենթարկվելու ենթարկվում կամ կարող է ենթարկվել առավել վատ կամ անբարենպաստ վերաբերմունքի միևնույն կամ նմանատիպ իրավիճակում:

3. Գենդերային անտղղակի խտրականության ձևերն են՝

1) գենդերային կարծրատիպերի վերադասարկությունը զանգվածային լրատվության, կրթության և մշակույթի միջոցով,

2) այնպիսի պայմանների հաստատումը, պահանջների ներկայացումը, որոնք առաջացրել են կամ կարող են առաջացնել բացասական հետևանքներ՝ որոշակի սեռի անձանց վնաս պատճառելու ձևով:

4. Գենդերային խտրականությունն է՝

1) կանանց և տղամարդկանց հարաբերությունների կարգավորման հարցերում տարբերությունների սահմանում՝ պայմանավորված հիղության և ծնողաբերության, երեխայի խնամքի և կրթով կերակրելու հետ,

2) օրենքով սահմանված դեպքերում բացառապես տղամարդկանց պարտադիր զինվորական կամ այլընտրանքային ծառայության անցնելը,

3) սույն օրենքի հիմքով ժամանակակից հատուկ միջոցների կիրառում, որոնց ուղղված են իրավական կարգավորման ենթակա քաղաքական, տնտեսական, սոցիալական, մշակույթի և այլ հարաբերություններում գենդերային հավասարության հաստատմանը,

4) կանանց և տղամարդկանց աշխատանքի պահպանման առանձնահատկությունները՝ կապված նրանց վերադասարկության առողջության պահպանման հետ,

5) մասնագիտական որակավորմանը ներկայացվող պահանջների սահմանում՝ հիմնված պարտականությունների՝ միայն որոշակի սեռի անձանց կատարման հնարավորության վրա,

6) այն տարբերությունների սահմանում, որը պայմանավորված է տարբեր սեռերի կենսաբանական առանձնահատկությամբ,

7) կրոնական կանոնական ձևերը:

5. Արժեքվում է անձի վերաբերյալ սեռի հատկանիշով պայմանավորված վիրավորական և նվաստացուցիչ հրապարակային հայտարարություն անելը, ներառյալ՝ զանգվածային լրատվության միջոցներով:

Հոդված 9. Չեմդեղային հավասարության ապահովման պետական քաղաքականության հրապարակման նշանակությունը

1. Չեմդեղային հավասարության ապահովման պետական քաղաքականության իրագործման մշտադիտարկումն ու զմախատումն իրականացվում է պետական կառավարման մարմինների կողմից Հայաստանի Հանրապետության կառավարության որոշմամբ սահմանված կարգով:

2. Պետական կառավարման և տեղական ինքնակառավարման մարմինները Չեմդեղային հավասարության ուղղությամբ իրենց կողմից իրականացված գործունեության վերաբերյալ Հայաստանի Հանրապետության կառավարության որոշմամբ սահմանված կարգով ամենամյա տեղեկատվություն են ներկայացնում Չեմդեղային հավասարության ապահովման պետական քաղաքականության իրագործման համար պատասխանատու Հայաստանի Հանրապետության կառավարության (իսպորտ) պետական կառավարման մարմին (այսուհետ՝ պետական իրագործող) և կարող են դրանք հրատարակել զանգվածային լրատվության միջոցներով:

Հոդված 10. Չեմդեղային վիճակագրությունը

Հայաստանի Հանրապետությունում Չեմդեղային վիճակագրություն իրականացվում է պետական վիճակագրության հետ կապված հարաբերությունները կարգավորող օրենքերին համապատասխան:

ԳԼՈՒԽ III

ԳՆՆԱԿՐԱԿՈՒՄ ԿԱՎԱՍԱՐՈՒՄ ԵՎ ԿԱՆՈՒՄ ԵՐԱՆԱԳՆՆՈՒՄ ԴՆՏՈՒՅԱՆ ՊԵՏՈՒԹՅԱՆ

Հոդված 11. Չեմդեղային հավասարության երաշխիքները պետության կառավարման մեջ

1. Պետությունն ի դեմս Հայաստանի Հանրապետության Սահմանադրությամբ և օրենքներով լիազորված մարմինների և պաշտոնատար անձանց, իրավական, կազմակերպական և այլ մեխանիզմների միջոցով կանանց և տղամարդկանց համար երաշխավորում և ստեղծում է պետության կառավարման մասնակցելու համար հավասար հնարավորություններ:

2. Հայաստանի Հանրապետության պետական և տեղական ինքնակառավարման մարմիններն ու պաշտոնատար անձինք Հայաստանի Հանրապետության Սահմանադրությամբ և օրենքներով սահմանված իրենց իրավասության սահմաններում խոհուղակական, աշխատանքային մարմիններ, պատվիրակություններ, ընտրական հանձնաժողովներ, օրենքով սահմանված դեպքերում, քվտաներով և կրեզիալության սկզբունքով այլ մարմիններ կազմակերպելու կամ քաղաքական, հայեցողական, քաղաքացիական պաշտոններում նշանակում կատարելիս կան քաղաքական, հայեցողական, քաղաքացիական պաշտոններում նշանակվելու համար թելվածություններ առաջարկելիս առաջնորդվում են Չեմդեղային հավասարության սկզբունքով:

Հոդված 12. Հավասար ընտրական իրավունքների երաշխիքները

1. Կանայք և տղամարդիկ ունեն հավասար իրավունքներ և հավասար հնարավորություններ պետական և տեղական ինքնակառավարման մարմինների ընտրություններին, հանրաքվեներին մասնակցելիս:

2. Ընտրություններ անցկացնելիս կանայք և տղամարդիկ հավասարապես ապահովվում են արդարացի և իրական հնարավորություններով՝ պետական և տեղական ինքնակառավարման մարմիններ ընտրելու և ընտրվելու իրավունքն իրականացնելու համար:

3. Կանանց և տղամարդկանց հավասարակշռված/ հաշվեշարժված ներկայացվածության հասնելու նպատակով պետությունը կարող է սահմանել ընտրվող մարմիններում առավել քիչ ներկայացված սեռի թելվածությունների աջակցմանն ուղղված ժամանակավոր հատուկ միջոցներ:

4. Ընտրություններին կուսակցությունների մասնակցությունը պետք է ապահովված լինի թելվածությունների ընտրական ցուցակներում Չեմդեղային ներկայացվածությամբ՝ օրենքով սահմանված քվտաներով:

5. Կանանց և տղամարդկանց ընտրական իրավունքները, դրանց երաշխիքները, պետական և տեղական ինքնակառավարման մարմինների ընտրությունների, հանրաքվեների նախապատրաստման, կազմակերպման, անցկացման, մասնակցության, ինչպես նաև կուսակցությունների կողմից Չեմդեղային ներկայացվածության ապահովումը խրախուսելու և աջակցելու միջոցառումների հետ կապված հարաբերությունները կարգավորվում են օրենքով:

Հոդված 13. Չեմդեղային հավասարության երաշխիքները հանրային ծառայության մեջ

1. Կանայք և տղամարդիկ հանրային ծառայության ընդունվելու և մասնագիտական գործունեություն իրականացնելու համար ունեն հավասար իրավունքներ, պարտավորություններ, պատասխանատվություն և հավասար հնարավորություններ:

2. Պետական և տեղական ինքնակառավարման մարմիններն ու պաշտոնատար անձինք պարտավոր են ապահովել կանանց և տղամարդկանց՝ հանրային ծառայության ընդունվելու հավասար հնարավորություններ՝ իրենց ընդունակություններին և մասնագիտական պատրաստակաժողովում համապատասխան:

3. Պետական և տեղական ինքնակառավարման մարմինների աշխատակազմերում աշխատողներին պաշտոններում նշանակելիս առաջնորդվում են Չեմդեղային հավասարության սկզբունքով:

4. Հանրային այն ծառայողները, ովքեր սեռային պատկանելության հիմքով օրենքով սահմանված ժամկետում չեն ենթարկվում աշխատանքային առաջնորդման կամ մասնագիտական գիտելիքների և աշխատանքային ունակությունների կատարելագործման նպատակով չեն գործուղվում վերապատրաստման, ուսուցման, իրավունք ունեն իրավալու պաշտոնատար անձինք պահանջելու և ստանալու սնան գործողությունների կատարման գրավոր հիմնավորումները, ինչպես նաև պահանջելու տեղեկություններ այն անձի վերոհի և

ողակավորման մասին, որը նշանակվել է (ընդունվել, առաջ է քաշվել) իրենց հավակնած պաշտոնին կամ գործուղվել է վերապատրաստման, ուսուցման:

5. Կանայք եւ տղամարդիկ հանրային ծառայության թափուր պաշտոնների համայնքում իրավունք ունեն մասնակցելու օրենքով սահմանված կարգով հավասարապես եւ հավասար պայմաններում:

6. Պետական եւ տեղական ինքնակառավարման մարմինների ղեկավարները պարտավոր են մշակել եւ իրականացնել աշխատողների աշխատանքային առաջնությունները քաղաքականությունը՝ զենդերային հավասարության ապահովման պետական քաղաքականության հաշվառմամբ:

7. Կրթվելու է միայն մեկ մեթոդ համար հանրային ծառայության ընդունվելու միջոցներ հայտարարելու, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ դա ուղղակիորեն թեուս է այլ անձանց իրավունքների եւ շահերի պաշտպանությունից:

8. Սույն հոդվածով սահմանված պահանջների խախտմամբ ընդունված ակտը կամ թափուր պաշտոնների համարման համար անցկացված մրցույթն անվավեր է ճանաչվում դատական կարգով:

ԳՐԻԽ IV

ԳԵՆԵՐՈՐԱՅԻՆ ՀՆԱԿԱՍՏՈՒԹՅԱՆ ԼՈՒՆՃՈՎԱԿԱՆ ՄՈՒՆԱՆԻՔԸ

Հոդված 14. Գենդերային հավասարության ապահովման պետական քաղաքականության իրագործումը Հայաստանի Հանրապետության կառավարության կողմից

1. Հայաստանի Հանրապետության կառավարությունն իր լիազորությունների սահմաններում՝

1) իրագործում է գենդերային հավասարության ապահովման պետական քաղաքականությունը,

2) ապահովում է գենդերային հավասարության ապահովման քաղաքականության իրագործման ոլորտում պետական կառավարման (հանրապետական եւ տարածքային) եւ տեղական ինքնակառավարման մարմինների գործունեության վերահսկողությունը,

3) մինչև յուրաքանչյուր տարվա առաջին եռամսյակի վերջը հարդորում է ներկայացնում նախորդ տարում գենդերային հավասարության ապահովման պետական քաղաքականության իրագործման արդյունքների եւ Հայաստանի Հանրապետությունում գենդերային հավասարության ոլորտում ատեղյակ իրավիճակի վերաբերյալ, որը հրապարակվում է զանգվածային լրատվության միջոցներով:

4) Միավորված ազգերի կազմակերպության «Կանանց նկատմամբ խտրականության բոլոր ձևերի վերացման մասին» կոնվենցիայով (այսուհետ՝ Կոնվենցիա) սահմանված կարգով եւ ժամկետներում Գլխավոր քարտուղարին է ներկայացնում Կոնվենցիայի դրույթների կատարման վերաբերյալ գեներացիան:

5) հաստատում է գենդերային հավասարության կրա պետական քաղաքականության, ծրագրերի եւ միջոցառումների արեքցության գնահատման կարգը,

6) ստեղծում է իրավական եւ կազմակերպական գործուն մեխանիզմներ գենդերային հավասարության պետական քաղաքականության ապահովման եւ իրագործման համար,

Հոդված 15. Գենդերային հավասարության ապահովման պետական քաղաքականության իրագործումը պետական իրագոր մարմին կողմից

1. Գենդերային քաղաքականության ոլորտում պետական լիազոր մարմինը,

1) մշակում եւ իրականացնում է հասարակական կյանքի բոլոր ոլորտներում գենդերային հավասարության ապահովման միասնական պետական քաղաքականությունը,

2) ներկայացնում է առաջարկություններ գենդերային հավասարության ապահովման պետական քաղաքականության ծրագրերի եւ միջոցառումների ֆինանսավորումը նախատեսելու վերաբերյալ,

3) համակարգում է Հայաստանի Հանրապետությունում գենդերային հավասարության ապահովման պետական քաղաքականության իրագործման ոլորտում գենդերային հավասարության ապահովման եւ տեղական ինքնակառավարման մարմինների կողմից իրականացվող աշխատանքները,

4) ուսումնասիրում եւ անկուրում է գենդերային հավասարության ապահովման պետական քաղաքականության իրագործման վերաբերյալ պետական եւ տեղական ինքնակառավարման մարմինների ներկայացրած ամենամյա տեղեկատվությունը, ինչպես նաև քաղաքացիական հասարակության ներկայացուցիչների ներկայացրած մշտադիտարան արդյունքները, եւ մինչև հաջորդ տարվա մարտի 1-ը, Հայաստանի Հանրապետության կառավարություն է ներկայացնում տեղեկատվություն անկուրման արդյունքների վերաբերյալ,

5) կազմակերպում է գենդերային հավասարության ոլորտում տեղեկատվական, քարոզչական աշխատանքներ եւ «Գենդերային գիտելիքների հիմունքների վերաբերյալ» թեմայով վերապատրաստման դասընթացներ:

Հոդված 16. Գենդերային հավասարության ապահովման պետական քաղաքականության իրագործումը տեղական ինքնակառավարման մարմինների կողմից

Տեղական ինքնակառավարման մարմիններն իրենց լիազորությունների շրջանակում միջոցառումներ են ձեռնարկում գենդերային հավասարության ապահովման պետական քաղաքականության իրագործման ուղղությամբ:

Հոդված 17. Քաղաքացիական հասարակության աջակցությունը գենդերային հավասարության ապահովմանը

1. Քաղաքացիական հասարակության անդամներն իրավունք ունեն՝

ՍՈՒՑ ՕՐԵՆՔԻ ԿԱՏԱՐԱՄԱՆ ԻՐԱՎԱԿԱՆ ԵՐԱՆՄԻՔՆԵՐԸ

Հոդված 19. Չեմոնեղային հավասարության խախտման վերաբերյալ բողոքները և խախտման արդյունքում տուժած անձանց հրավորմանի պաշտպանությունը

1. Այն անձը, ով գտնուած է, որ իր նկատմամբ կիրառվել է զեմոնեղային խտրականություն, իրավունք ունի իր իրավունքներն ու ազատությունները պաշտպանելու և խախտված իրավունքներն ու ազատությունները վերականգնելու համար դիմել իրավաբան պետական և տեղական ինքնակառավարման մարմիններին ու պաշտոնատար անձանց և օրենքով սահմանված ժամկետում ստանալ պատասխան:
2. Սույն հոդվածի 1-ին մասի հիմքով պետական և տեղական ինքնակառավարման մարմիններին, պաշտոնատար անձանց զեմոնեղային հավասարության խախտման փաստով դիմելը չի սահմանափակում անձի դատական պաշտպանության իրավունքը, ինչպես նաև Հայաստանի Հանրապետության մարդու իրավունքների պաշտպանի աջակցությունը ստանալը:
3. Պետական և տեղական ինքնակառավարման մարմիններին, պաշտոնատար անձանց, ինչպես նաև կազմակերպություններին (անկախ կազմակերպական-իրավական ձևից) և դրանց պաշտոնատար անձանց գործողությունները կամ անգործությունը, որոնք հանձնցրել են զեմոնեղային խտրականության, կարող են բողոքարկվել վարչական կամ դատական կարգով:
4. Չեմոնեղային հավասարության խախտման արդյունքում տուժած անձանց իրավունքների պաշտպանությունը իրականացվում է ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված դեպքերում և կարգով:

Հոդված 20. Պատասխանատվությունը սույն օրենքի խախտման համար

1. Սույն օրենքը խախտելու համար ձեռավոր անձինք օրենքով սահմանված դեպքերում և կարգով կրում են կարգապահական, վարչական կամ քրեական պատասխանատվություն:

ՉԵՄՆԵՂԱՅԻՆ ՀՆԱՎԱՍԿՈՒԹՅԱՆ ԼՊԱՀՈՎԱՄԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ԶԱՊԱՅԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ԻՐԱԳՈՐԾՄԱՆ ՖԻՆԱՆՍԱԿՈՐՈՒՄԸ

Հոդված 21. Չեմոնեղային հավասարության ապահովման պետական քաղաքականության հրազոնման ֆինանսավորումը

1. Չեմոնեղային հավասարության ապահովման պետական քաղաքականությամբ նախատեսված ծրագրերի և միջոցառումների ֆինանսավորումն իրականացվում է Հայաստանի Հանրապետության պետական բյուջեի միջոցների հաշվին:
2. Չեմոնեղային հավասարության ապահովման պետական քաղաքականությամբ նախատեսված ծրագրերի և միջոցառումների իրականացման համար կարող են կատարվել նաև օրենքով նախատեսված այլ

1) մասնակցել զեմոնեղային հավասարության ապահովման պետական և տեղական ինքնակառավարման մարմինների ընդունած որոշումների, ծրագրերի և միջոցառումների մշակմանը և իրագործմանը:

2) վեր հանել զեմոնեղային հավասարության խախտման փաստերը և զեմոնեղային քաղաքականության ոլորտում պետական լիազոր մարմիններին կայացրել տվյալներ զեմոնեղային հավասարության ապահովման ոլորտում մշտադիտարկում իրականացնելու նպատակով:

3) իրականացնել սույն օրենքի և զեմոնեղային հավասարության ապահովման ոլորտում Հայաստանի Հանրապետության միջազգային պարտավորությունների կատարման մշտադիտարկումը:

4) իրականացնել նորոգումներ իրավական ակտերի նախագծերի և գործող նորմատիվ իրավական ակտերի ամբաս զեմոնեղային փորձաքննություն, զեմոնեղային վերլուծություն և այլ արձեղությամբ հանասպատասխան եզրակացություն, առաջարկություն կամ օրենքների և այլ իրավական ակտերի նախագծեր մշակել և ներկայացնել իրավասու մարմիններ:

5) նախապատրաստել զեմոնեղային հավասարության ապահովման ոլորտի վերաբերյալ այլընտրանքային իրավաբանական զեկույցներ, հարդրումներ:

6) գանգվածային լրատվության միջոցներով իրականացնել զեմոնեղային հավասարության ապահովմանը միտված քարոզություն:

7) իրականացնել զեմոնեղային հավասարության ապահովման պետական քաղաքականության աջակցմանն ուղղված օրինական այլ գործողություններ:

2. Ջանգվածային լրատվության միջոցներն աջակցում են զեմոնեղային հավասարության առաջընթացին՝ իրենց ծրագրերով, թողարկումներով զեմոնեղային հավասարությանը վերաբերող տեղեկատվության տարածմամբ:

Հոդված 18. Նորոգումներ իրականացնելու և ակտերի զեմոնեղային փորձաքննությունը

1. Նորոգումներ իրականացնելու և ակտերի տցրավական ոլորտի փորձաքննությունը ներառում է նաև զեմոնեղային փորձաքննությունը:
2. Չեմոնեղային փորձաքննությունն իրականացվում է նորմատիվ իրավական ակտերի նախագծերի կարգավորման ազդեցության գնահատման, նորմատիվ իրավական ակտերում և դրանց նախագծերում զեմոնեղային հավասարության խախտումների փաստերը բացառելու և վերացնելու նպատակով, Հայաստանի Հանրապետության իրավական ակտերը զեմոնեղային հավասարության ոլորտում Հայաստանի Հանրապետության միջազգային պայմանագրերին և միջազգային իրավունքի սկզբունքներին և նորմերին համապատասխանեցնելու, քաղաքական, սոցիալական, տնտեսական, մշակույթի և հասարակական կյանքի այլ ոլորտներում կանանց և տղամարդկանց համար հավասար իրավունքներ և հավասար հնարավորություններ ապահովելու, սկզբունքը պահպանելու, կանանց և տղամարդկանց սեռի հարավանդիշով խտրականությունից պաշտպանելու համար:
3. Հայաստանի Հանրապետության նորմատիվ իրավական ակտերի նախագծերի զեմոնեղային փորձաքննությունն իրականացնում պետական լիազոր մարմնը:

աղբյուրներից հատկացումներ օտարերկրյա պետությունների, միջազգային կազմակերպությունների, ինչպես նաև այլ կազմակերպությունների (անկախ կազմակերպական-իրավական մեկից) և ֆիզիկական անձանց կողմից հանգանակություններ, նվիրատվություններ և այլ հատկացումներ, որոնք օգտագործվում են բացառապես զենքերային հավասարության ապահովման պետական, տարածքային և համայնքային զարգացման ծրագրերի և միջոցառումների ֆինանսավորման նպատակով:

ԳԼՈՒԽ VII

ԵԶՐԱՓՈՒԿ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐ

Հոդված 22. Սույն օրենքի ուժի մեջ մտնելը

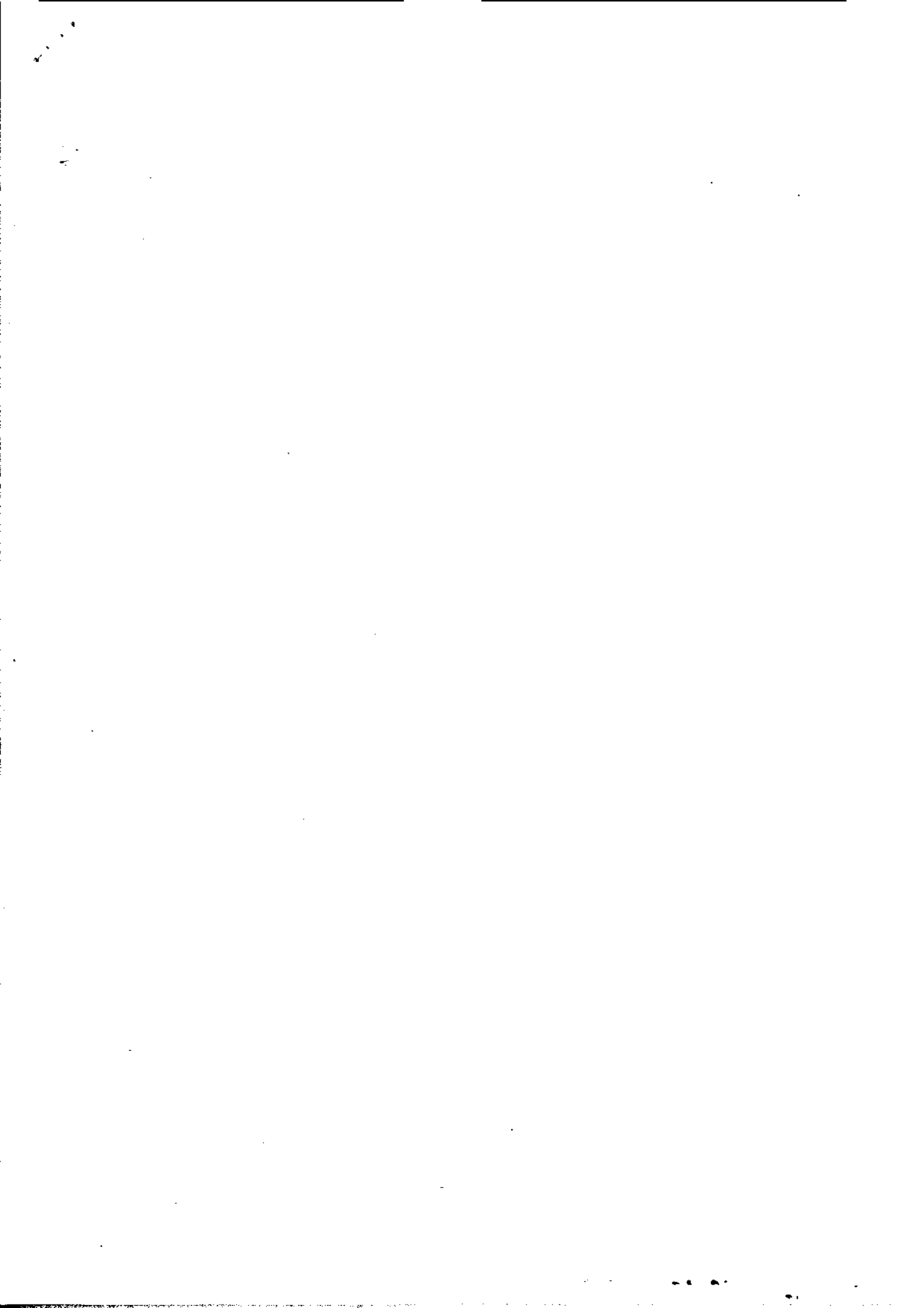
1. Սույն օրենքն ուժի մեջ է մտնում պաշտոնական հրապարակման օրվան հաջորդող տասներորդ օրը:

Աժ պատգամավորներ

Հ.Բիշարյան

Հ.Մարգարյան

ՀՀ կառավարություն

**ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԺՈՂՈՎԻ
ՈՐՈՇՈՒՄԸ**

**«ԵՐԿԱԹՈՒՂԱՅԻՆ ՏՐԱՆՍՊՈՐՏԻ ՍԱՍԻՆ» ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ՕՐԵՆՔՈՒՄ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԵՎ ԼՐԱՑՈՒՄՆԵՐ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՍԱՍԻՆ» ԵՎ
«ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԻՐԱՎԱԽԱՆՏՈՒՄՆԵՐԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ
ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՕՐԵՆՍԳՐՔՈՒՄ ԼՐԱՑՈՒՄ ԵՎ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆ
ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՍԱՍԻՆ» ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՕՐԵՆՔՆԵՐԻ
ՆԱԽԱԳԾԵՐՆ ԱՌԱՋԻՆ ԸՆԹԵՐՑՍԱՄԻ ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒ ՍԱՍԻՆ**

Հայաստանի Հանրապետության Ազգային ժողովը ՈՐՈՇՈՒՄ Է.

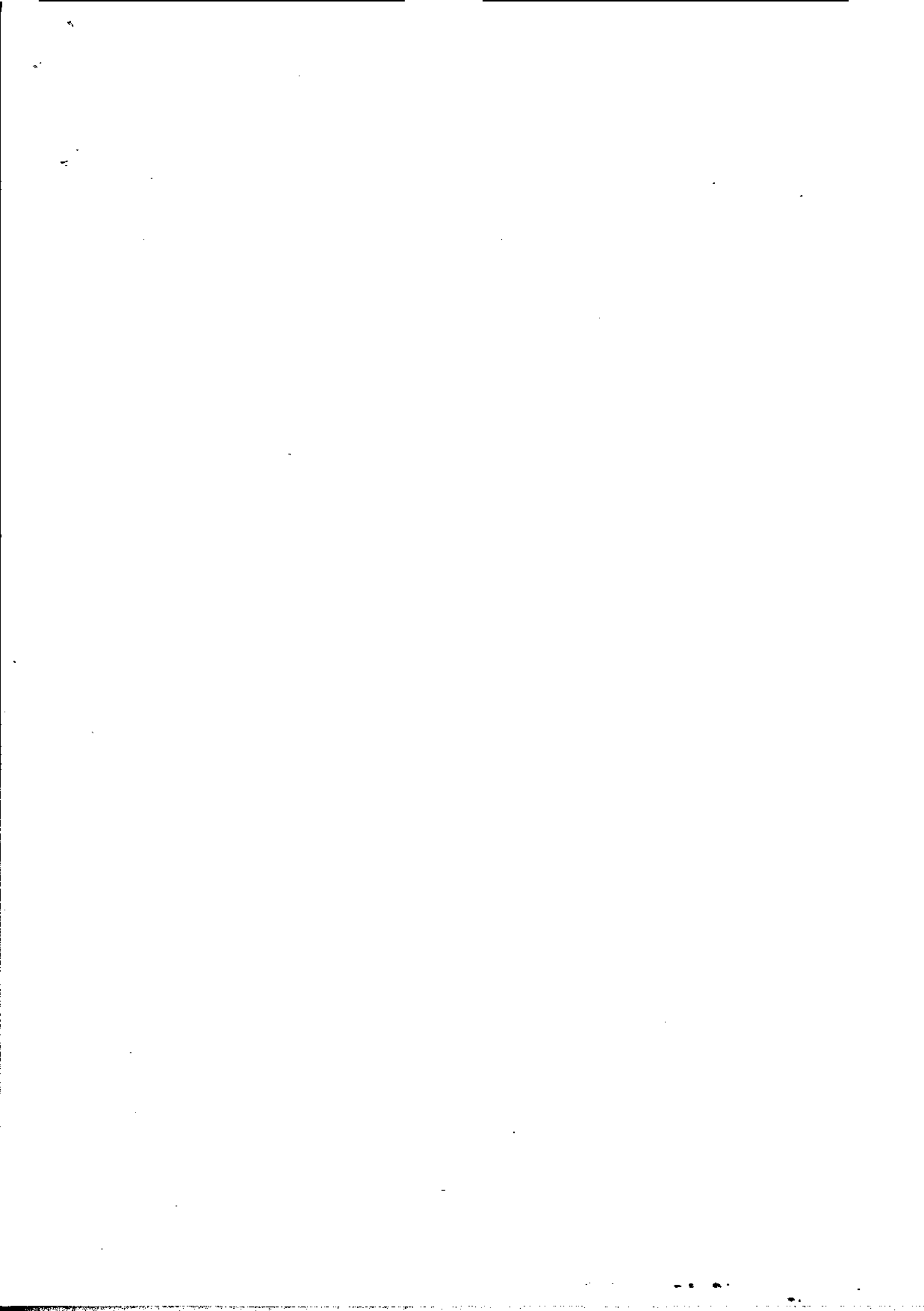
Ընդունել «Երկաթուղային տրանսպորտի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին» և «Վարչական իրավախախտումների վերաբերյալ Հայաստանի Հանրապետության օրենսգրքում լրացում և փոփոխություն կատարելու մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքների նախագծերն առաջին ընթերցմամբ:

**ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ԱԶԳԱՅԻՆ ԺՈՂՈՎԻ ՆԱԽԱԳԱՀ**

Ս.ՆԻԿՈՅԱՆ

27 փետրվարի 2012 թվականի,
քաղ. Երևան
ԱԺՈ - 1210 - Լ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ

ՕՐԾՆԵՔ

«ԵՐԿԱՅՈՒՂԱՅԻՆ ՏՐԱՆՍՊՈՐՏԻ ՄԱՍԻՆ» ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՕՐԾՆԵՔԻ ՓԻՓՈՒՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԵՎ ԼՐԱՌՈՒՄՆԵՐ ԿԱՏԱՐՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ

Հոդված 1. «Երկաթուղային տրանսպորտի մասին» Հայաստանի Հանրապետության 2007 թվականի նոյեմբերի 28-ի ՀՕ-293-Ն օրենքի 14-րդ հոդվածի 4-րդ մասը ձևաչել ուժը կորցրած:

Հոդված 2. Օրենքի 3-րդ հոդվածի 1-ին մասի 9-րդ և 25-րդ կետերում, 14-րդ հոդվածի 3-րդ մասում, 25-րդ հոդվածի 3-րդ և 8-րդ մասերում «երկաթուղիներ» բառը փոխարինել «երկաթուղային գծեր» բառերով՝ համապատասխան հոլովածներով:

Հոդված 3. Օրենքի 3-րդ հոդվածի 1-ին մասի 24-րդ կետը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ:

«Երկաթուղու օտարման շերտ (այսուհետ՝ օտարման շերտ)՝ երկաթուղային գծի հողապատարը և դրան հարակից հողամասերը, որոնք նախատեսված են երկաթուղային տրանսպորտի օբյեկտների տեղակայման համար:»:

Հոդված 4. Օրենքի 3-րդ հոդված 1-ին մասը լրացնել հետևյալ բովանդակությամբ նոր 41-րդ, 42-րդ, 43-րդ և 44-րդ կետերով:

«41) Երկաթուղային գծի հողապատար» (այսուհետ՝ հողապատար) երկաթուղային գծի համար հինգ ժառանգ կատարված, որն իր մեջ ներառում է հողաթուղ կամ փորվածք, հողաթմբի հիմքի կամ փորվածքի եզրի կողմում առաջինը ունեցող ջրահեռացման առումներն ու ապահովիչ շերտերը:

42) Երկաթուղային կայարանի փակում՝ գնացքների ընդունման, կամ մեկնման, կամ ուղեւորների փոխադրման, կամ բեռների, ուղեբեռների, կամ բեռնաձանրոցների ընդունման, բեռնման, կամ բեռնաթափման հետ կապված բոլոր կամ յուրաքանչյուր գործողության չկատարումը:

43) Երկաթուղային գծի փակում՝ երկաթուղային գծով ուղեւորատար կամ բեռնատար գնացքների երթելիության դադարեցումը:

44) Երկաթուղային գիծ՝ ինժեներական կառույց, որը բաղկացած է բեմերից, կոճերից, թելային անոսցումներից, բալասային պրիզմայից և հողապատարների ու նախատեսված է երկաթուղային շարժման գծի երթելիության համար:

Հոդված 5. Օրենքի 6-րդ հոդվածի 2-րդ մասը լրացնել հետևյալ բովանդակությամբ նոր 8-րդ կետով:

«8) Երկաթուղային տրանսպորտի գործունեության կազմակերպման և իրականացման կարգի հաստատում:»:

Հոդված 6 Օրենքի 20-րդ հոդվածի:

1. 6-րդ մասը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ:

«6. Ընդհանուր օգտագործման երկաթուղային գծերի, երկաթուղային կայարանների փակումն և ընդհանուր օգտագործման երկաթուղային գծերի անցումը ոչ ընդհանուր օգտագործման գծերի իրականացվում է լիազոր մարմնի առաջարկության հիման վրա՝ կառավարության կողմից:

2. 10-րդ մասը ձևաչել ուժը կորցրած:

Հոդված 7. Օրենքի 25-րդ հոդվածը լրացնել հետևյալ բովանդակությամբ 10-րդ մասով:

«10. Երկաթուղային տրանսպորտում տրանսպորտային պատահարների և երկաթուղային տրանսպորտի շահագործման և երթելիության անվտանգության կանոնների խախտման հետ կապված միջադեպերի ծառայողական քննության և հաշվառման կարգերը սահմանում է լիազոր մարմինը:»:

Հոդված 8. Օրենքը լրացնել հետևյալ բովանդակությամբ 2.1 գլխով:

«ԳԼՈՒԽ 2.1

ԵՐԿԱՅՈՒՂԻ ՕՏԱՐՄԱՆ ԵՆՏՆԵՐԻ ԶԱՓԵՐԻ ԵՎ ՊԵՏՏՈՒՄԱԿԱՆ ԳՈՏՆՆԵՐԻ ՍԱՀՄԱՆԱՆ ԵՎ ՕԳՏԱԳՈՐԾՄԱՆ ԿԱՐԳԸ

Հոդված 15.1 Երկաթուղու օտարման շերտերի չափերի և պաշտպանական գոտիների սահմանման կարգը

1. Օտարման շերտի չափերը սահմանվում են կառավարության կողմից հաստատված նորմերի հիման վրա՝ մշակված ճառարապետաշինարարական նախագծերով՝ հաշվի առնելով սույն հոդվածի 2-րդ մասում նշված հողապատարի չափերը:

2. Կայարանամոլիցյան երկաթուղային գծերի տեղակայման համար հատկացվող հողամասի լայնությունը սահմանվում է հանձնայն հավելվածի:

3. Հողաթմբի բարձրությունը կամ փորվածքի խորությունը 12,0 մետր գերազանցելու, կամ հողապատարի լայնական կտրվածքի չափերը հասնապատասխան շինարարական նորմով սահմանված չափերից տարբերվելու, կամ հողաթուղը բլրաշատ ու լեռնային ռելիեֆի կամ թույլ գրունտների վրա տեղադրվելու դեպքերում հողապատարի լայնությունը սահմանվում է լիազոր մարմնի կողմից՝ Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կարգով հանձնայնագրերով թարաքաշիմության քննազանգի կատարությամբ պետական լիազորված մարմնի հետ:

4. Երկու եւ ավելի երկաթուղային գծերի տեղակայման դեպքում նախատեսվող հողամասի լայնությունը յուրաքանչյուր հաջորդ երկաթուղային գծի համար սահմանվում է սույն հոդվածի 2-րդ մասում բերված չափերից 4.0 մետր ավելի չափու:

5. Հողապատաստի երկաթուղային հողաշերտի սահմանը պահող հողամասնուցացիչ եւ այլ տեսակի ծառատնկուններ կատարելու, անտառի եզրից մինչեւ օտարման շերտի սահմանը բաժանաբար շերտ ստեղծելու, կայարանամիջյան երկաթուղային գծերի օտարման շերտերում ծյունապահ անտառատնկուններ կատարելու, փորվածքների լայնական ճշգրիտ դեպքում հողակույտերի դիզում կատարելու կամ մշտական ծյունապահ ցանկապատներ տեղադրելու ամիրաժեշտության դեպքերում՝ երկաթուղային գծերի տեղակայման համար նախատեսվող օտարման շերտի լայնությունը սահմանվում է լիազոր մարմնի կողմից հաստատված նորմերի պահանջներին համապատասխան:

6. Արհեստական կառույցների (կամրջային անցումների, թունելների) տեղաբաշխման վայրերում օտարման շերտի լայնությունը սահմանվում է ճարտարապետաշինարարական նախագծերով:

7. Երկաթուղու պաշտպանական գոտիները չեն մտնում օտարման շերտի մեջ եւ նախագծվում են օտարման շերտի նախագծման հետ միաժամանակ:

8. Օտարման շերտի երկայնությամբ տեղաբաշխված հողամասերը (դրանց մասերը) երկաթուղու պաշտպանական գոտիների սահմաններում ընդգրկվում են այն դեպքում, երբ երկաթուղային գծերը անցնում են:

1) ճանիղների, փյուզումների, ոռոգումների, հեղեղումների, հեղեղատների առաջացման կամ վտանգավոր երկրաբանական ազդեցությունների ենթարկվող վայրերով:

2) պաշտպանիչ անտառատնկվածքների դեք կատարող անտառներով, այդ թվում գետերի ոռոգիչներում կամ մակերեսային ջրային օբյեկտների երկարությամբ արվա անտառներով:

3) անտառներով, որտեղ ծառերի համադասարան հատումը կարող է ազդել սարերի եւ բուրդների թեթուքումների կայունության վրա կամ հանգցնել փլուզումների, փլվածքների, կամ հեղեղատների առաջացմանը կամ հանգցնել հեղեղումների եւ ճնադասների երեսան գայում, կամ ազդել երկաթուղու պահպանվածության, կայունության կամ ամրության վրա:

9. Երկաթուղային գծի յուրաքանչյուր կողմում երկաթուղու պաշտպանական գոտու արտաքին սահմանագծի հետավորությունը երկաթուղային գծի առանցքից սահմանվում է 50 մետրից ոչ պակաս:

10. Երկաթուղու պաշտպանական գոտու չափերը, երկաթուղու պաշտպանական գոտում թաղաբաշխական գործունեություն իրականացնելու կարգը սահմանում է կառավարությունը:

Հոդված 15.2 Երկաթուղու օտարման շերտերի օգտագործման կարգը

1. Երկաթուղային տրանսպորտի երթուղիներում եւ շահագործման անվտանգության ապահովման նպատակով օտարման շերտերի սահմաններում արգելվում է.

1) կապիտալ շենքերի-շինությունների, բազմամյա տնկարկների (արհեստական ծառերի) տնդակայումը:

2) անտառային գանգվածներին հարող վայրերում ցցաչոր ծառերի, թփերի, կամ գետնին ընկած չորացած ծառերի ուտների, խշուրների, կամ հատված մնացորդների կամ այլ դյուրավառ նյութերի կուտակումը:

3) գրողատնտեսական նշանակության հողերին հարող վայրերում մոլախոտային կամ փայտաթփային բուսականության կուտակումը:

2. Երկաթուղային տրանսպորտի երթուղիներում եւ շահագործման անվտանգության ապահովման նպատակով օտարման շերտերի սահմաններում հարողայրերի տեղադրումը լիազոր մարմնի համաձայնությամբ թույլատրում է ենթակառուցվածքի կառավարչը (ոչ ընդհանուր օգտագործման երկաթուղային գծերի սեփականատերը): Հարողայրերի տեղադրման համաձայնեցման կարգը սահմանում է լիազոր մարմինը:

3. Հարողայրերի համաձայնեցման կարգի պահանջների խախտման համար պատասխանատվությունը կրում է երթուղու կառավարիչը:

4. Օտարման շերտի սահմաններում տեղադրված հարողայրերի անադջության պատճառով տեղի ունեցած տրանսպորտային պատահարների համար պատասխանատվությունը կրում է ենթակառուցվածքի կառավարիչը:

Հոդված 15.3 Երկաթուղու պաշտպանական գոտիների օգտագործման կարգը

1. Երկաթուղային տրանսպորտի երթուղիներում եւ շահագործման անվտանգության ապահովման նպատակով երկաթուղու պաշտպանական գոտիների սահմաններում արգելվում է.

1) Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված նորմերի խախտմամբ՝ կապիտալ շենքերի եւ շինությունների շինարարությունը, կամ ժամանակավոր ճանապարհների կառուցումը:

2) ծառա եւ թփուտային բուսականության հատումը, կամ ճիմե ծածկույթի հեռացումը:

3) հողային աշխատանքների կատարումը, որոնց հետևանքով պաշտպանական գոտիների հողերում կարող են առաջանալ հիդրոլոգիական ռեժիմի անբարենպաստ կոմպլեքսներ կամ ռեժիմի տարրերի կայունության խախտում (տղանգներ, լանջերի կլվածքներ, ծորակներ, լճակներ կամ հողերի ճահճացում):

2. Երկաթուղու պաշտպանական գոտիների սահմանները եւ կիրառվող սահմանափակումները ցույց տվող նշանները տեղակայում է ենթակառուցվածքի

կարավարչը (ոչ ընդհանուր օգտագործման երկաթուղային գծերի սեփականատերը):»

Հոդված 9. Օրենքը լրացնել հավելվածով՝ հետևյալ թվանշանային լրացումներով:

Հոդված 10. Անցումային դրույթներ

1. Սույն օրենքն ուժի մեջ է մտնում պաշտոնական հրատարակմանը հաջորդող տասներորդ օրվանից:

2. Սույն օրենքի 15.2-րդ հոդվածի 1-ին մասի 1-ին և 2-րդ կետերով և 15.3-րդ հոդվածի 1-ին մասով սահմանված սահմանափակումները տարածվում են սույն օրենքի ուժի մեջ մտնելուց հետո ծագած հարաբերությունների վրա:

3. Մինչև, սույն օրենքի ուժի մեջ մտնելը կառուցված երկաթուղային գծերի օտարման շերտի և պաշտպանական գոտու չափերը սահմանվում են սույն օրենքի պահանջներին համապատասխան:

4. Սույն հոդվածի 3-րդ մասում նշված երկաթուղային գծերի օտարման շերտի և պաշտպանական գոտու տարածքներում չեն ներառվում երկաթուղային գծի եզրային գծի առանցքից 3.8 մետր և ավելի հեռավորության վրա գտնվող մինչև, սույն օրենքի ուժի մեջ մտնելը այլ անձանց սեփականության և այլ գույքային իրավունքներով պատկանող հողամասերը, ինչպես նաև օրինական հիմունքներով կառուցված շենք-շինություններով զբաղեցված և այդ շենք-շինությունների օգտագործման և սպասարկման համար ամրանշտ հողամասերը:

«Վարչապետի կողմից»

Առաջին ընթերցում

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ

ՕՐԵՆԵԿ

ՎԱՐՉԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԻՐԱՎԱՍԱՀՄԱՆՈՒՄՆԵՐԻ ՎԵՐԱԲԵՐՈՎ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՕՐԵՆԱԳՐՈՒՄ ԼՐԱԾՈՒՄ ԵՎ ՓՈԹՈՒՄՈՒԹՅՈՒՆ ԿԱՏԱՐՈՒՄ ՄԱՍԻՆ

Հոդված 1. Վարչական իրավասահմանումների վերաբերյալ Հայաստանի Հանրապետության 1985 թվականի դեկտեմբերի 6-ի օրենսգրքը (այսուհետ՝ Օրենսգրքը) լրացնել հետևյալ թվանշանային լրացումներով և 137.6-րդ հոդվածներով:

«**Հոդված 137.5** Երկաթուղու օտարման շերտի օգտագործման կարգի խախտումը

1. Երկաթուղու օտարման շերտի սահմաններում շենք-շինությունների կառուցումը, կամ բազմամյա տնկարկների (արհեստական ծառերի) տնկարկումը:

առաջացնում է տուգանքի նշանակում սահմանված նվազագույն աշխատավարձի հարյուրապատիկի չափով:

2. Անտառային զանգվածներին հարող վայրերում ցցադր ծառերի, թփերի, կամ գետնին ընկած չորացած ծառերի ուտերի, խշուղների, հատված մնացորդների կամ այլ դյուրակառ նյութերի կուտակումը:

առաջացնում է տուգանքի նշանակում սահմանված նվազագույն աշխատավարձի հիսունապատիկի չափով:

3. Գյուղատնտեսական նշանակության հողերին հարող վայրերում մոլխախտային կամ փայտաթիային բուսականության կուտակումը:

առաջացնում է տուգանքի նշանակում սահմանված նվազագույն աշխատավարձի երեսունապատիկի չափով:

4. Հարյուրավոր հեկտարների տեղադրման Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կարգի խախտումը:

առաջացնում է տուգանքի նշանակում ընդհանուր օգտագործման երկաթուղային տրանսպորտի կառավարչի կամ սեփականատիրոջ նկատմամբ սահմանված նվազագույն աշխատավարձի հարյուրապատիկի չափով:

Հոդված 137.6 Երկաթուղու պաշտպանական գոտու օգտագործման կարգի խախտումը

1. Երկաթուղու պաշտպանական գոտու սահմաններում Հայաստանի Հանրապետության կառավարության սահմանված նորմերի խախտմամբ շենք-շինությունների կամ ժամանակավոր ճանապարհների կառուցումը

առաջացնում է տուգանքի նշանակում սահմանված նվազագույն աշխատավարձի երկուհարյուրապատիկի չափով:

2. Երկաթուղու պաշտպանական գոտու սահմաններում ծառա-թփուտային բուսականության հատումը կամ ճիւղ ծածկույթի հեռացումը,

առաջացնում է տուգանքի նշանակում սահմանված նվազագույն աշխատավարձի երեսունապատիկի չափով

3. Երկաթուղու պաշտպանական գոտու սահմաններում հիդրոլոգիական ռեժիմի անբարենպաստ փոփոխություններ կամ ռեյնեժի տարրերի կայունության խախտում (տողանքներ, լանջերի փլվածքներ, ծորակներ, լճակներ կամ հողերի ճահճացում) առաջացնող հողային աշխատանքների կատարումը.

առաջացնում է տուգանքի նշանակում սահմանված նվազագույն աշխատավարձի յոթանասունապատիկի չափով:

4. Երկաթուղու պաշտպանական գոտիների սահմանները եւ կիրառվող սահմանափակումները ցույց տվող նշաններ չտեղադրելը,

առաջացնում է տուգանքի նշանակում սահմանված նվազագույն աշխատավարձի հիսունապատիկի չափով:»:

Հոդված 2. Օրենսգրքի 244.13-րդ հոդվածում «137.4» թիվը փոխարինել «137.6» թվով:

Հոդված 3. Սույն օրենքը ուժի մեջ մտնում պաշտոնական հրապարակմանը հաջորդող տասներորդ օրվանից:

ՀՀ կառավարություն

**ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԺՈՂՈՎԻ
ՈՐՈՇՈՒՄԸ**

**«ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅԱՆ ԱԶԱՏՈՒԹՅԱՆ ՄԱՍԻՆ» ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ
ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՕՐԵՆՔՈՒՄ ԼՐԱՅՈՒՄ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ» ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ
ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՕՐԵՆՔԻ ՆԱԽԱԳԻԾՆ ԱՌԱՋԻՆ ԸՆԹԵՐՑՄԱՄԲ
ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ**

Հայաստանի Հանրապետության Ազգային ժողովը **ՈՐՈՇՈՒՄ Է.**

Ընդունել «Տեղեկատվության ազատության մասին» Հայաստանի
Հանրապետության օրենքում լրացում կատարելու մասին» Հայաստանի
Հանրապետության օրենքի նախագիծն առաջին ընթերցմամբ:

**ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ԱԶԳԱՅԻՆ ԺՈՂՈՎԻ ՆԱԽԱԳԱՀ**

Ս.ՆԻԿՈՅԱՆ

19 մարտի 2012 թվականի,
քաղ. Երևան
ԱԺՈ - 1237 - Լ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ

ՕՐԵՆՔԸ

«Տեղեկատվության ազատության մասին» Հայաստանի
Հանրապետության օրենքում լրացում կատարելու մասին

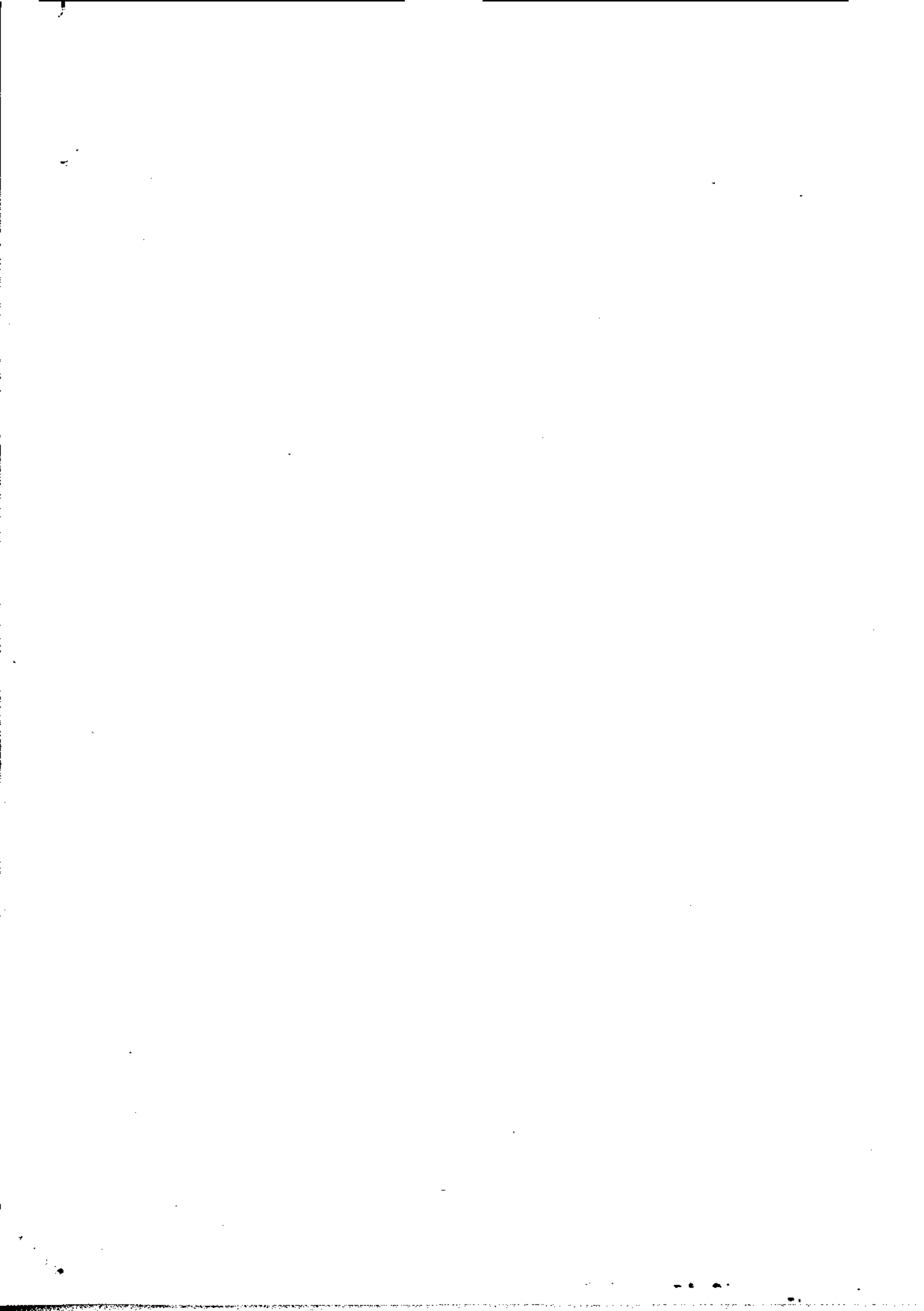
ՀՈԴԿԱԾ 1. «Տեղեկատվության ազատության մասին» Հայաստանի
Հանրապետության օրենքի (ՀՕ-11-Ն, 23 սեպտեմբեր 2003թ.) 7-րդ հոդվածում
ավելացնել նոր՝ 7-րդ մաս հետևյալ բովանդակությամբ.

«7. Պետական կառավարման մարմինները եւ Երեւան, Պյունրի, Վանաձոր
քաղաքների տեղական ինքնակառավարման մարմինները պետք է ունենան
ինտերնետային կայք էջ, որտեղ տեղադրվում են սույն հոդվածի 3-րդ մասում նշված
տեղեկությունները, ինչպես նաեւ բյուջետային եւ արտաբյուջետային միջոցների
մուտքերի եւ կատարված ծախսերի վերաբերյալ տեղեկություններ՝ ըստ
ուղղությունների: Բյուջետային եւ արտաբյուջետային միջոցների մուտքերի եւ
կատարված ծախսերի հրապարակայնության վերաբերյալ վերը նշված դրույթը չի
տարածվում ազգային անվտանգության եւ պաշտպանության ոլորտներում լիազոր
մարմինների եւ ոստիկանության գործառույթներ իրականացնող պետական
կառավարման մարմնի վրա:

Տեղեկատվությունը պետք է տեղադրվի կատարված բյուջետային եւ
արտաբյուջետային միջոցների մուտքերի եւ ծախսերի գործարքների կատարումից
ոչ ուշ քան 10 - օրյա ժամկետում»:

ՀՈԴԿԱԾ 2. Սույն օրենքն ուժի մեջ է մտնում պաշտոնական հրապարակման
օրվան հաջորդող տասներորդ օրը:

Աժ պատգամավորներ
Վ.Հովհաննեսյան
Կ.Վարդանյան
Ա.Նռանյան
Ա.Շահբազյան
Ա.Մինասյան
Ա.Ռուստամյան

**ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԺՈՂՈՎԻ
ՈՐՈՇՈՒՄԸ**

**«ՊԵՏԱԿԱՆ ՈՉ ԱՌԵՎՏՐԱՅԻՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ»
ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՕՐԵՆՔՈՒՄ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԵՎ
ԼՐԱՅՈՒՄՆԵՐ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ» ԵՎ «ԲԱԺՆԵՏԻՐԱԿԱՆ
ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ» ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ՕՐԵՆՔՈՒՄ ԼՐԱՅՈՒՄ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ» ՕՐԵՆՔՆԵՐԻ
ՆԱԽԱԳԾԵՐՆ ԱՌԱՋԻՆ ԸՆԹԵՐՅԱՍՄԻ ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ**

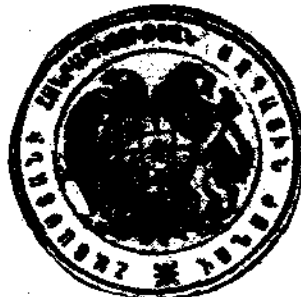
Հայաստանի Հանրապետության Ազգային ժողովը ՈՐՈՇՈՒՄ Է.

Ընդունել «Պետական ոչ առևտրային կազմակերպությունների մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին» և «Բաժնետիրական ընկերությունների մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում լրացում կատարելու մասին» օրենքների նախագծերն առաջին ընթերցմամբ:

**ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ԱԶԳԱՅԻՆ ԺՈՂՈՎԻ ՆԱԽԱԳԱՀ**

Տ. ԹՈՐՈՍՅԱՆ

17 մարտի 2008 թվականի,
քաղ. Երևան
L - 158 - 4

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ

ՕՐԵՆՆԵՐ

«ՊԵՏԱԿԱՆ ՈՉ ԱՆՆԻՎՏԱԿԱՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐԱՊԱՐԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ»

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՕՐԵՆՆԵՐԻ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԵՎ

ԼՐԱՑՈՒՄՆԵՐ ԿԱՏԱՅԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ

Հոդված 1. «Պետական ոչ առևտրային կազմակերպությունների մասին» Հայաստանի Հանրապետության 2001 թվականի հոկտեմբերի 23-ի ՀՕ-248 օրենքի (այսուհետ՝ Օրենք) 3-րդ հոդվածի՝

ա) 1-ին մասը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ՝

«1. Պետական կազմակերպությունը շահույթ ստանալու նպատակ չհետապնդող, իրավաբանական անձի կարգավիճակ ունեցող ոչ առևտրային կազմակերպություն է, որը ստեղծվում է հիմնադրի կողմից ասիմանկված բնագավառներում աշխատանքների կատարման և հանրությանը ծառայություններ մատուցելու համար»:

բ) 5-րդ մասը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ՝

«5. Պետական կազմակերպությունը հիմնադրի որոշմամբ կարող է համընդհանուր ալ իրավաբանական անձի հիմնադիր կամ սնամակից, եթե այդ իրավաբանական անձի գործունեությունը համապատասխանում է պետական կազմակերպության գործունեության նպատակներին»:

Հոդված 2. Օրենքի 4-րդ հոդվածի՝

ա) 1-ին մասի երկրորդ պարբերությունից համել «Հիմնադրման ժամանակ պետական կազմակերպությանը հիմնադրի կողմից որպես սեփականություն հանձնվող գույքի չափը սահմանվում է պետական կազմակերպության հիմնադրման մասին որոշմամբ» նախադասությամբ,

բ) 1-ին մասը լրացնել հետևյալ բովանդակությամբ մոր պարբերությամբ՝

«Պատմության, մշակույթի և բնության հուշարձանները, բանգադարանային, գյուրարանային, արխիվային հավաքածուները և այլ մշակութային արժեքները, բնական ռեսուրսները, ազգային պարիքը, արժեքները և արժեքավայրերը, ինչպես նաև շրջանառությունից հանված կամ սահմանափակ շրջանառության այլ օբյեկտները հիմնադրի կողմից չեն կարող որպես սեփականություն հանձնվել պետական կազմակերպությանը»:

գ) 2-րդ մասից համել «հիմնադրի որոշումներին» բառերը:

Հոդված 3. Օրենքի 6-րդ հոդվածի՝

ա) 1-ին մասը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ՝

«1. Պետական կազմակերպությանը մատուցում է ծառայություններ (կատարում է աշխատանքներ), որոնք անմիջականորեն ուղղված են այն նպատակների իրագործմանը և խնդիրների լուծմանը, որոնց համար ստեղծվել է պետական կազմակերպությունը (հիմնական գործունեություն):

Պետական կազմակերպության հիմնական գործունեության հիմնարկի հատուցմամբ և վճարովի ծառայությունների (աշխատանքների) ցանկը լիազորված մարմնի մերկայացմամբ հաստատում է հիմնադիրը:

Պետական կազմակերպությունը իրավունք ունի օրենքով կամ հիմնադրի որոշմամբ ուղղակիորեն նախատեսված դեպքերում զբաղվել ձեռնարկատիրական գործունեությամբ, եթե այդ գործունեությունը համապատասխանում է պետական կազմակերպության ստեղծման նպատակներին և բավարարում է հետևյալ պայմաններին՝ որևէ մեկը՝

ա) նպատակում է հիմնական գործունեության այլույնների տարածմանն ու սպառմանը:

բ) նշանակալիցորեն հիմնական գործունեության գործունեությունը:

գ) նպատակում է հիմնական գործունեության կատարելագործմանը:

դ) ավարտների թողարկման, ծառայությունների մատուցման (աշխատանքների կատարման) համար օգտագործվում են հիմնական գործունեության մեջ կիրառվող տեխնոլոգիան ու սարքավորումները:

Չեռնարկատիրական գործունեությունը պետական կազմակերպության հիմնական գործունեության համեմատ կրում է լրացուցիչ բնույթ:

Լիցենզավորման ենթակա գործունեության տեսակներով պետական կազմակերպությունը կարող է զբաղվել միայն լիցենզիայի հիման վրա:

բ) 2-րդ մասից համել «Պետական կազմակերպության շահույթի օգտագործման կարգը սահմանում է հիմնադիրը» նախադասությամբ:

Հոդված 4. Օրենքը լրացնել հետևյալ բովանդակությամբ 6¹-րդ, 6²-րդ և 6³-րդ հոդվածներով՝

«Հոդված 6¹. Պետական կազմակերպության գործունեության ծրագիրը

1. Պետական կազմակերպության գործունեության ծրագիրը պետական կազմակերպության կանոնադրությամբ սահմանված նպատակների իրագործմանն ու խնդիրների լուծմանն ուղղված գործողությունների, դրանց իրականացման ժամկետների, ամրագրված ռեսուրսների և սպասվող այլույնների համակարգված ամրագրումն է:

2. Պետական կազմակերպության գործունեության ծրագիրը կազմվում է յուրաքանչյուր տարի՝ հաջորդ երեք տարվա համար (տարեկան բաշխմամբ)՝ ծրագրի փոփոխման (ճշգրտման) հնարավորության հաշվառմամբ:

3. Պետական կազմակերպության գործունեության ծրագիրը պետք է բովանդակի՝

ա) տվյալ ժամանակահատվածում նպատակների կրթագործունեում ու խնդիրների լուծմանն ուղղված գործողությունների ցանկը և ծավալը, այդ թվում՝ պետական կազմակերպության կողմից պետությանը մատուցվող այն ծառայությունների և կատարվող աշխատանքների ցանկը և ծավալը, որոնց հաստատմանը նախատեսվում է ստանալ պետական բյուջեից:

բ) ամերաժեշտ մյուսակիս, ֆինանսական և աշխատանքային ռեսուրսները:

գ) պետական կազմակերպության ֆինանսատնտեսական գործունեության ծրագրային ցուցանիշները (երեք տարվա համար՝ տարեկան բաշխմամբ):

դ) եռամյա ծրագրի առաջին տարվա եկամուտների և ծախսերի մախահաշիվը:

ե) սպասվող որակական և քանակական արդյունքները:

զ) այլ դրույթներ:

Հոդված 6². Պետական կազմակերպության գործունեության ծրագրի կազմման և հաստատման (փոփոխման) կարգը՝

1. Պետական կազմակերպության գործունեության ծրագրի կազմման և հաստատման (փոփոխման) կարգը սահմանվում է առյժմոք և հիմնարկի որոշմամբ:

2. Պետական կազմակերպության գործունեության ծրագիրը կազմում է պետական կազմակերպության գործադիր մարմինը, հաստատում (փոփոխում) է պետական կազմակերպության կոլեգիալ կառավարման մարմինը՝ լիազորված պետական մարմնի համաձայնությամբ:

Պետական կազմակերպության կոլեգիալ կառավարման մարմնի բացակայության դեպքում պետական կազմակերպության գործունեության ծրագիրը հաստատում (փոփոխում) է լիազորված պետական մարմինը:

Հոդված 6³. Պետական կազմակերպությունների գործունեության ծրագրերի կատարման մասին տեղեկատվության տրամադրումը՝

1. Լիազորված պետական մարմինները պետական կազմակերպությունների գործունեության ծրագրերի կատարման մասին եռամսյակային հաշվետվությունները պետական ֆինանսների կառավարման լիազորված մարմնին են մերկայացնում

յուրաքանչյուր եռամսյակի ավարտից հետո մեկ ամսվա ընթացքում, իսկ տարեկան հաշվետվությունները՝ մինչև հաջորդ տարվա մարտի 1-ը:

2. Պետական ֆինանսների կառավարման լիազորված մարմինը պետական կազմակերպությունների գործունեության ծրագրերի կատարման հաշվետվություններն ամփոխում և մինչև հաջորդ տարվա մայիսի 1-ը ներկայացնում է Հայաստանի Հանրապետության կառավարության:

3. Հայաստանի Հանրապետության կառավարությունը պետական կազմակերպությունների գործունեության ծրագրերի կատարման տարեկան ամփոխի հաշվետվությունը մինչև հաջորդ տարվա նոյեմբի 1-ը տեղեկատվության մեկնում է Ազգային ժողով և Հայաստանի Հանրապետության վերահսկիչ պալատ:

Հոդված 5. Օրենքի 8-րդ հոդվածի 1-ին մասի երկրորդ նախադասությունը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ.

«Պետական կազմակերպության հիմնարկները, մասնաճյուղերը կան մերկայացուցչությունները ստեղծվում, վերակազմակերպվում և դրանց գործունեությունը դարարեցվում են հիմնարկի որոշմամբ, իսկ հիմնարկի կողմից ուղղակիորեն մախատեսված դեպքում՝ լիազորված պետական մարմնի որոշմամբ»:

Հոդված 6. Օրենքի 9-րդ հոդվածի 3-րդ մասում «գույքի կազմն ու արժեքը» բառերը փոխարինել «գույքի կազմն ու հաշվեկշռային արժեքը» բառերով:

Հոդված 7. Օրենքի 11-րդ հոդվածի 2-րդ մասի «գ» կետը ճանաչել ուժից կորցրած:

Հոդված 8. Օրենքի 13-րդ հոդվածի՝

ա) 2-րդ մասը լրացնել հետևյալ բովանդակությամբ՝ «1» և «2» կետերով՝
«1» պետական կազմակերպության շահույթի օգտագործման կարգի սահմանումը:
«2» պետական կազմակերպության հիմնական գործունեության հիմնադրի հաստատմանը և վճարովի ծառայությունների (աշխատանքների) ցանկի հաստատումը»:

բ) 3-րդ մասի «առյժմոք և հիմնարկի 2-րդ կետի» բառերից հետո համել «գ» տառը:

Հոդված 9. Օրենքի 14-րդ հոդվածի 2-րդ մասը լրացնել հետևյալ բովանդակությամբ՝ «1»», «2»», «3»» և «4»» կետերով՝

«1» հաստատում (փոփոխում) է պետական կազմակերպության գործունեության ծրագիրը, եթե պետական կազմակերպությունը չունի կոլեգիալ կառավարման մարմին, կամ պետական կազմակերպության կոլեգիալ կառավարման մարմնի կողմից դրա հաստատման (փոփոխման) արձեղությամբ տալիս է իր համաձայնությունը:

է) հաստատում է պետական կազմակերպության տարեկան եկամուտների և ծախսերի նախահաշիվը:

է) համաձայնություն է տալիս պետական կազմակերպության կառուցվածքի աստիճանում վերաբեռնելու:

է) հաստատում է պետական կազմակերպության հիմնական գործունեության համար պատասխանատու այն պաշտոնների (տասնմեկն է) մասի վարիչ, գեղարվեստական ղեկավար, գլխավոր խմբագիր, գլխավոր ինժեներ և (նմանատիպ այլ) ցանկը, որոնցում աշխատանքի նշանակման և ազատման վերաբեռնյալ որոշումը պետական կազմակերպության գործադիր մարմինը ընդունում է լիազորված պետական մարմնի համաձայնությամբ»:

Հոդված 10. Օրենքի 17-րդ հոդվածի 1-ին մասը լրացնել հետևյալ բովանդակությամբ «գ¹» և «գ²» կետերով՝

«գ¹) կազմում և հաստատման է մերկայացնում պետական կազմակերպության գործունեության ծրագիրը:

գ²) հաստատում է պետական կազմակերպության հաստիքացուցակը»:

Հոդված 11. Օրենքի 17-րդ հոդվածի 1-ին մասի «ե» կետը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ.

«ե) Հայաստանի Հանրապետության ֆինանսների և էկոնոմիկայի նախարարության գանձապետարանում բացում է հաշիվներ»:

Հոդված 12. Օրենքի 19-րդ հոդվածի՝

ա) 1-ին մասի՝

«Ժբ» կետը «խոշոր գործարքների» բառերից հետո լրացնել «, ինչպես նաև սույն օրենքի 22¹-րդ և 22²-րդ հոդվածների պահանջներին համապատասխանող գործարքների» բառերով:

բ) 1-ին մասը լրացնել հետևյալ բովանդակությամբ «Ժբ.1) կետով՝

«Ժբ.1) պետական կազմակերպության գործունեության ծրագրի հաստատումը (կոնիդուկումը)»:

Հոդված 13. Օրենքի 22-րդ հոդվածի 4-րդ մասը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ՝

«4. Սույն հոդվածի պահանջների խախտմանը կնքված գործարքը կարող է անվավեր ճանաչվել Հայաստանի Հանրապետության բարաբացիական օրենսդրքի 315-րդ հոդվածի հիմքերով, պետական կազմակերպության հիմնադրի կամ լիազորված

պետական մարմնի պահանջով, եթե գործարքի մյուս կողմը գիտեր կամ պարտավոր էր իմանալ լիազորված պետական մարմնի համաձայնության բացակայության մասին:

Գործարքի մյուս կողմին գործարքը կնքելուց առաջ պետք է տրամադրվի լիազորված պետական մարմնի համաձայնության պատճենը կամ մեկ օրինակը:

Պետական կազմակերպության միանձնյա գործադիր մարմնի գործառնությունը իրականացնող անձը պետական կազմակերպության առջև պատասխանատվություն է կրում սույն հոդվածի պահանջների խախտմանը խոշոր գործարքի կնքման արդյունքում պետական կազմակերպությանը պատճառված վնասի չափով»:

Հոդված 14. Օրենքը լրացնել հետևյալ բովանդակությամբ 22¹-րդ և 22²-րդ հոդվածներով՝

«Հոդված 22¹. Պետական կազմակերպության գործարքում շահագրգիռ անձինք

1. Սույն օրենքի իմաստով, պետական կազմակերպության գործարքում շահագրգիռ անձինք են համարվում պետական կազմակերպության միանձնյա գործադիր մարմնի գործառնությունը իրականացնող անձը, ինչպես նաև կոնկրետ կատարման մարմնի անդամը, եթե այդ անձինք կամ նրանց հետ փոխկապակցված անձինք

ա) հանդիսանում են գործարքի կողմ, շահառու, միջնորդ կամ ներկայացուցիչ:

բ) առանձին կամ միասին տիրապետում են բաժնետիրական ընկերության բնարկով բաժնետոմսերի բաժնի և ավելի տոկոսին կամ սահմանափակ կամ լրացուցիչ պատասխանատվությամբ ընկերությունների կանոնադրական կապիտալի չափում և ավելի տոկոսը գերազանցող բաժնեմասին, կամ գործարքի կողմ հանդիսացող այլ իրավաբանական անձի միակ կամ ոչ ավելի, բայց երեք հիմնադիրներից (մասնակիցներից) մեկն են:

գ) գործարքի կողմ, շահառու, միջնորդ կամ ներկայացուցիչ հանդիսացող իրավաբանական անձի կառավարման մարմիններում զբաղեցնում են պաշտոն:

2. Սույն օրենքի իմաստով, անձինք համարվում են փոխկապակցված, եթե նրանք միևնույն ընտանիքի անդամ են, կամ վախճում են ընդհանուր տնտեսություն, կամ համատեղ ձեռնարկատիրական գործունեություն, կամ գործել են համաձայնեցված՝ ելնելով ընդհանուր տնտեսական շահերից:

3. Շահագրգիռ անձը պարտավոր է մինչև գործարքի կնքումը լիազորված պետական մարմնին տեղեկացնել պետական կազմակերպության գործարքում շահագրգիռության արկայության մասին:

Հողված 22². Շահագործության առկայության դեպքում պետական կազմակերպության գործարքի կնքման կարգը

1. Շահագործության առկայության դեպքում պետական կազմակերպության գործարքը կնքվում է լիազորված պետական մարմնի համաձայնությամբ:

2. Մույն օրենքի 22¹-րդ և 22²-րդ հոդվածների պահանջների խախտումներ կնքված գործարքը կարող է ամփոփել ճանաչվել Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիական օրինագրքի 315-րդ հոդվածի նիժեքրոլ, պետական կազմակերպության հիմնադրի կամ լիազորված պետական մարմնի պահանջով, եթե գործարքի մյուս կողմը գիտիք կամ պարտավոր էր խնամալ ճշված պահանջները պետական կազմակերպության կողմից չպահպանելու մասին:

3. Պետական կազմակերպության գործարքում շահագրգիռ անձը պետական կազմակերպության աջակցություն և կրթական պետական կազմակերպությանը պատճառված վնասի չպիտվի:»:

Հողված 15. Օրենքի 24-րդ հոդվածի 1-ին մասում «Պետական կազմակերպությունը կարող է վերակազմակերպվել հարյուր տոկոս պետական մասնակցությամբ ընկերության կամ հիմնադրամի» բառերը փոխարինել «Պետական կազմակերպությունը կարող է վերակազմակերպման ձևով վերակազմակերպվել հարյուր տոկոս պետական մասնակցությամբ ընկերության կամ հիմնադրամի» բառերով:

Հողված 16. Օրենքի 24-րդ հոդվածի 1-ին մասը լրացնել հետևյալ բովանդակությամբ մոդ պարբերություններով.

«Շահակետանց կրեդիտորական պարտքեր ունեցող հարյուր տոկոս պետական մասնակցությամբ ընկերությունը չի կարող վերակազմակերպվել պետական կազմակերպության:

ՀՀ կառավարությունը կարող է սահմանել պետական կազմակերպություն հիմնադրելու կամ պետական հիմնարկը կամ հարյուր տոկոս պետական մասնակցությամբ ընկերությանը պետական կազմակերպության վերակազմակերպելու մասին որոշման ընդունման լրացուցիչ պահանջներ»:

Հողված 17. Օրենքի 25-րդ հոդվածի 4-րդ մասում «ճնացած գույքն ուղղվում է պետական բյուջե» բառերը փոխարինել «ճնացած գույքի իրացումից ստացված դրամական միջոցներն ուղղվում են հանրապետության բյուջե» բառերով:

Հողված 18. Անցումային դրույթներ

1. Մույն օրենքն ուժի մեջ է մտնում պաշտոնական հրատարակման օրվան հաջորդող տասներորդ օրը:

2. Մույն օրենքի 4-րդ հոդվածի 6³-ի մասը ուժի մեջ է մտնում 2010 թվականի հունվարի 1-ից: Մինչև 2008, 2009 և 2010 թվականների հունիսի 1-ը Հայաստանի Հանրապետության կառավարությունը Ազգային ժողով և Հայաստանի Հանրապետության վերահսակիչ պալատ է ներկայացնում համապատասխանաբար՝ 2007, 2008 և 2009 թվականներին պետական կազմակերպությունների դրամական հոսքերի մասին ամփոփ տեղեկատվությունը:

ՀՀ կառավարություն

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ

ՕՐԵՆՔԸ

«ԲԱԺՆԵՏԻՐԱՎԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ»

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՕՐԵՆՔՈՒՄ ԼՐԱՑՈՒՄ

ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ

Հոդված 1. «Բաժնետիրական ընկերությունների մասին» Հայաստանի Հանրապետության 2001 թվականի սեպտեմբերի 25-ի ՀՕ-232 օրենքի հոդված 23-ի 2-րդ մասը լրացնել հետևյալ բովանդակությամբ մյուս պայմանությամբ՝

«Այն ընկերությունը, որի բաժնետոմսերի հարյուր տոկոսը պատկանում է պետությանը կամ համայնքին՝ կարող է վերականգնավորվել պետական կամ համայնքային ոչ առևտրային կազմակերպության»:

Հոդված 2. Մույն օրենքն ուժի մեջ է մտնում պաշտոնական հրատարակման օրվան հաջորդող առաջին օրը:

ՀՀ կառավարություն

**ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԺՈՂՈՎԻ
ՈՐՈՇՈՒՄԸ**

«ԵՐԿԱԿԻ ՆՇԱՆԱԿՈՒԹՅԱՆ ԱՊՐԱՆՔՆԵՐԻ ԱՐՏԱՀԱՆՄԱՆ, ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ
ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՏԱՐԱԾՔՈՎ ԳՐԱՆՅ ՏԱՐԱՆՅԻԿ ՓՈԽԱԳՐՄԱՆ, ԻՆՉՊԵՍ
ՆԱԵՎ ԵՐԿԱԿԻ ՆՇԱՆԱԿՈՒԹՅԱՆ ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ՄՏԱՎՈՐ
ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ ԱՐԳՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ՓՈԽԱՆՑՄԱՆ ՆԿԱՏՄԱՍԲ
ՀՍԿՈՂՈՒԹՅԱՆ ՄԱՍԻՆ» ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՕՐԵՆՔՈՒՄ
ԼՐԱՑՈՒՄ ԵՎ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ» ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ
ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՕՐԵՆՔԻ ՆԱԽԱԳԻԾՆ ԱՌԱՋԻՆ ԸՆԹԵՐՑՄԱՍԲ
ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ

Հայաստանի Հանրապետության Ազգային ժողովը ՈՐՈՇՈՒՄ Է.

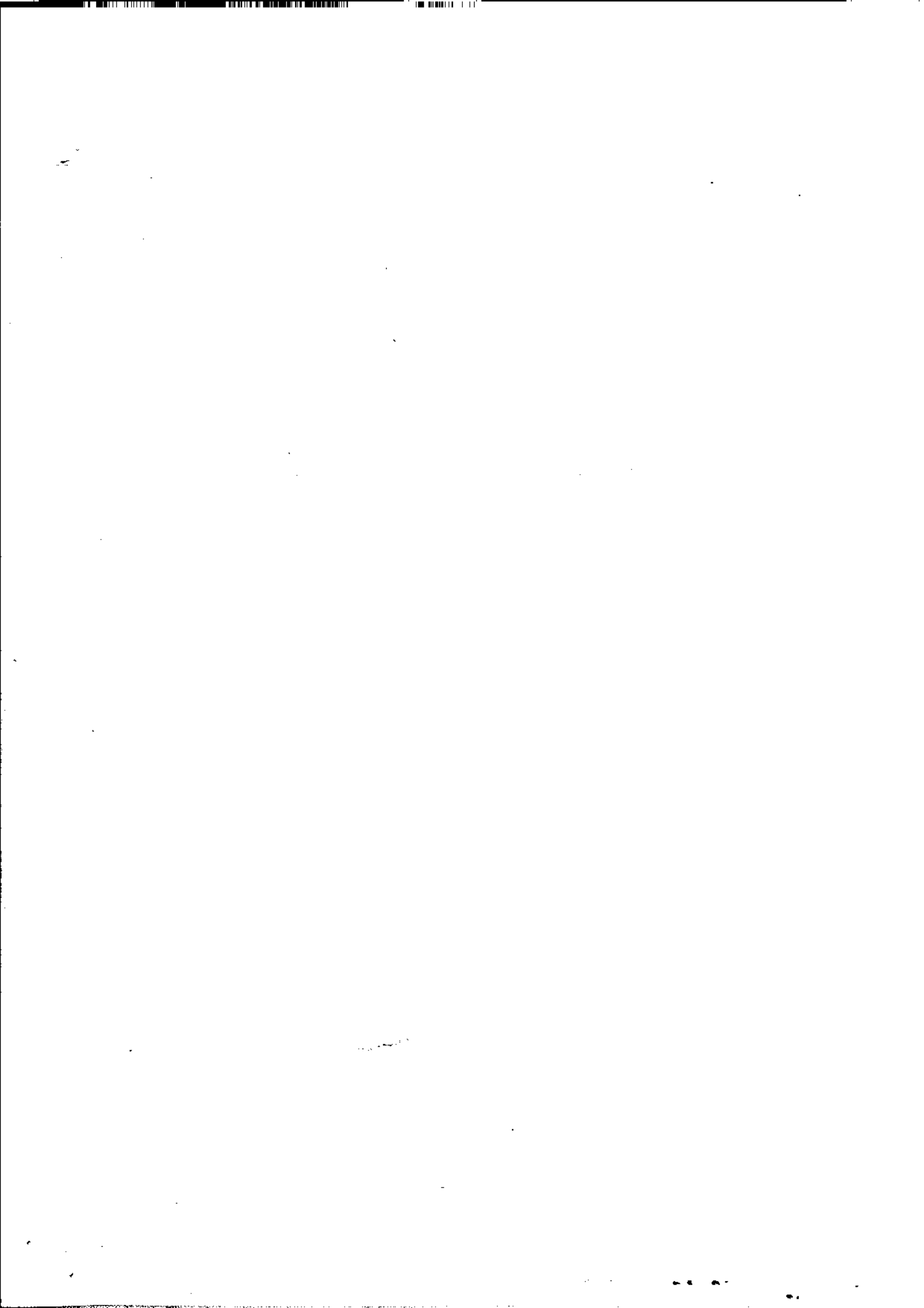
Ընդունել «Երկակի նշանակության ապրանքների արտահանման, Հայաստանի
Հանրապետության տարածքով դրանց տարանցիկ փոխադրման, ինչպես նաև երկակի
նշանակության տեղեկատվության և մտավոր գործունեության արդյունքների
փոխանցման նկատմամբ հսկողության մասին» Հայաստանի Հանրապետության
օրենքում լրացում և փոփոխություն կատարելու մասին» Հայաստանի
Հանրապետության օրենքի նախագիծն առաջին ընթերցմամբ:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ԱԶԳԱՅԻՆ ԺՈՂՈՎԻ ՆԱԽԱԳԱՀ

Ս.ՆԻԿՈՅԱՆ

21 մարտի 2012 թվականի,
քաղ. Երևան
ԱԺՈ - 1242 - Լ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ

ՕՐԵՆՔԸ

«Երկակի նշանակության ապրանքների արտահանման, Հայաստանի Հանրապետության տարածքով դրանց տարանցիկ փոխադրման, ինչպես նաև երկակի նշանակության տեղեկատվության եւ մտավոր գործունեության արդյունքների փոխանցման նկատմամբ հսկողության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում լրացում եւ փոփոխություն կատարելու մասին

Հոդված 1. «Երկակի նշանակության ապրանքների արտահանման, հայաստանի հանրապետության տարածքով դրանց տարանցիկ փոխադրման, ինչպես նաև երկակի նշանակության տեղեկատվության եւ մտավոր գործունեության արդյունքների փոխանցման նկատմամբ հսկողության մասին» Հայաստանի Հանրապետության 2010 թվականի ապրիլի 8-ի ՀՕ-42-Ն օրենքի (այսուհետ՝ Օրենք) 10-րդ հոդվածի 1-ի մասի՝

1) 1-ի կետում «Ժամկետը» բառից հետո լրացնել «, պետական գրանցման կամ հաշվառման համարը» բառերը:

2) 2-րդ կետն ուժը կորցրած ճանաչել:

Հոդված 2. Օրենքն ուժի մեջ է մտնում պաշտոնական հրապարակմանը հաջորդող օրվանից:

«Վ կառավարություն

